

FRAMTIDEN BERÖR

ELANDERS¹²

DITT OMSLAG

Omslagets framsida är en av 5 678 slumpmässigt utvalda bilder genererade från bilden på sidan till vänster. Markören visar var i bilden ditt omslag är genererat. Förstoringen är 325 gånger. Mer information finns på sidan 131.

FRAMTIDEN BERÖR

DET ÄR INGEN slump att orden *känsl* och *känsla* är så nära besläktade.

Känslen är ett av våra allra viktigaste sinnen och när vi föds är känslen helt avgörande för vår överlevnad och utveckling. Beröringen är det första språk vi lär oss – känslen är grammatiken.

Den blir ett verktyg för att utforska världen. Den låter oss avgöra om saker är varma eller kalla, torra eller blöta, hårda eller mjuka, sträva eller glatta, levande eller döda. Texturer och former lär vi oss först genom känslen. Den är inkörsporten till alla övriga sinnen, men under den digitala revolutionen föll känslen i glömska.

DEN 29 OKTOBER 1969 skrev ett forskarteam på UCLA under ledning av Leonard Kleinrock ordet ”login” på en dator och skickade det över ett nätverk till en annan dator. Det var startskottet till det internet som enligt flera självutnämnda experter var början till slutet för tryckta medier.

Vi har förflyttat våra liv från det fysiska rummet till virtuella världar. Byggt nätverk och simulerat verkligheter som annars inte varit möjliga. Vår vardag har kompletterats med ett parallellt liv som utspelat sig på

skärmar – datorer, mobiler, surfplattor och displayer. Vår verklighet formas allt mer av pixlar.

Visst kan en pixel ge intryck, men den *känns* inte.

I ELANDERS ÅRSREDOVISNING 2012 blickar vi in i framtiden och ser en tydlig trend där tryckta medier står i centrum, fast i en helt ny roll. Vi står i startgroparna inför en ny teknologisk revolution som kommer skapa en lika stor social och ekonomisk omvälvning som en gång i tiden tryckpressen, ångmaskinen, elektriciteten och själva internet gjorde.

Det sker en förflyttning till det fysiska rummet som en reaktion på de senaste decenniernas virtuella världar. Vi kommer att se hur människor allt oftare lämnar den isolerade situation det innebär att kommunicera bakom skärmar, för att i stället uppleva och integrera digital information i den verkliga, fysiska miljön tillsammans med andra människor. Den fysiska verkligheten, den som går att känna och skapar äkta känslor, får en renässans.

Vi kallar det för pixelns frigörelse – en framtid som berör.

6	TRENDER & ANALYS
12	ELANDERS ERBJUDANDE
16	ÅRET I KORTHET
18	ELANDERS I VÄRLDEN
20	VD-INTERVJU
24	MÅL & STRATEGIER
28	MARKNAD FÖR MARKNAD
30	COMMERCIAL PRINT
38	PACKAGING
46	E-COMMERCE
54	HÅLLBAR UTVECKLING
62	FEM ÅR I SAMMANDRAG
66	ÄGARSTRUKTUR & AKTIEFAKTA
68	RISKER & OSÄKERHETSFAKTORER
72	FORMELL ÅRSREDOVISNING
124	STYRELSEN
126	KONCERNLEDNING

MAGNUS NILSSON | ELANDERS

VÄRDET AV DET VERKLIGA

FÖRRA ÅRET BESTÄMDE vi oss för att ta ett helt nytt grepp när det gällde innehåll och utformning av Elanders årsredovisning. Vi blev rikligt belönade och utsedda till bästa årsredovisning för börsbolag i Svenska Publishingpriset. Motiveringen löd: ”Elanders gör så långt mycket mer än att berätta om själva företaget”.

Därmed uppfylldes vår målsättning – att med hjälp av årsredovisningen visa i vilken riktning den grafiska industrin på global nivå utvecklas, och vilken position Elanders intagit i en bransch som förändras i en rasande fart.

Årets upplaga har också fokus på den framtida utvecklingen, dels för vår bransch, dels för kommunikationssamhället i stort. Det vi ser är en renässans för värdet av det verkliga. Efter decennier med virtu-

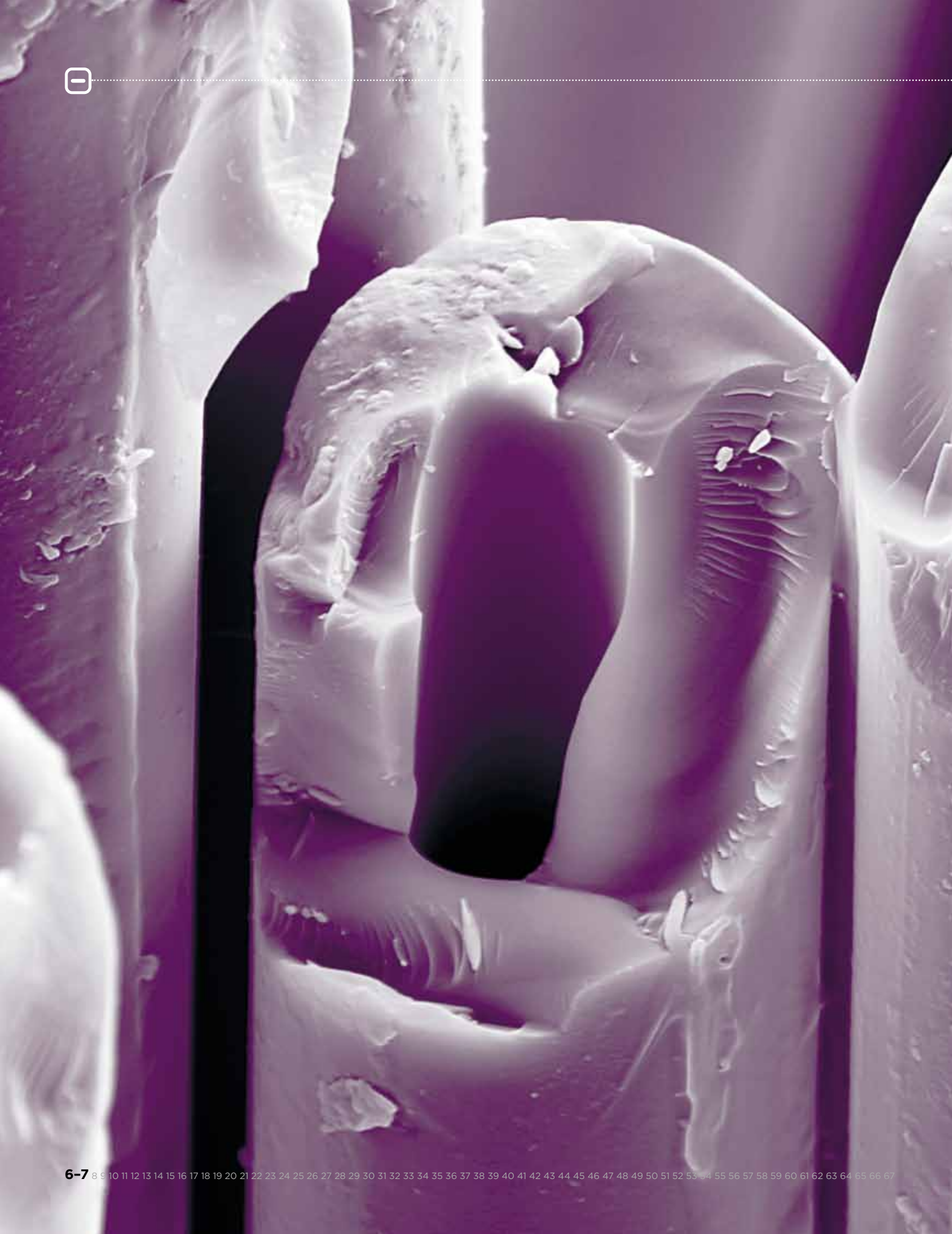
ella världar finns fortfarande tryckta medier kvar i centrum, fast gamla roller och uppgifter har förändrats.

Det går inte att komma ifrån att samspelet med den digitala utvecklingen är avgörande för hur den grafiska industrin behåller eller tar nya marknadsandelar. Samtidigt kan vi konstatera att tryckta produkter har fördel av att lägga till dimensioner som appellerar till fler sinnen än enbart synen. Kort sagt, tryckta produkter berör.

Varmt välkommen till Elanders årsredovisning.

Magnus Nilsson
VD och koncernchef

FIBEROPTISK KABEL
AV GLAS, SKALA 1008:1

PIXELNS FRIGÖRELSE

Verkligheten kommer alltid att ha högre upplösning än en aldrig så bra simulering, hur mycket den senare än försöker närma sig målet. Det säger sig självt. Så ur det perspektivet kommer det digitala alltid att vara underlägset det verkliga – det vi ser, rör, hör, luktar och smakar i vår omgivning.

Ur en aspekt är dock den digitala tekniken fullständigt briljant och det är att den låter oss realisera fantasier. Pixeldrömmar. Med dessa nya möjligheter att koppla visionerna till det fysiska rummet kan vi plötsligt skapa ting som aldrig tidigare existerat.

Digitala visioner – men på riktigt.

FIBEROPTISK KABEL
AV GLAS, SKALA 9:1

DEN NYA STRUKTUREN

Framtiden är inom räckhåll. Så nära att vi kan ta på den.

Mycket av dagens forskning kretsar kring material. Hett just nu är till exempel grafen, en kolförening som kan komma att användas i allt från böjliga bildskärmar och avancerade batterier till konstgjorda näthinnor.

Nya material – och nya sätt att använda de existerande – kommer att innebära omvälvningar i vår vardag. Om informationsteknologi, kommunikation och internet har varit i fokus de senaste åren så kommer framtiden att handla minst lika mycket om hur vi kommer att förändra vår fysiska verklighet.

// DET FINNS MÄNGDER MED INFORMATION DÄR UTE – FÖRR ELLER SENARE KOMMER NÅGON ATT KOPPLA DEN TILL VERKLIGHETEN.//

INTERNET OF THINGS – tanken att alla våra prylar skulle kunna prata med varandra och samarbeta – lanserades som koncept redan 1999. Sedan dess har teknologin hunnit ifatt visionen och de närmaste åren kommer sådana lösningar att bli allt vanligare. Bland annat kommer tekniken att kunna trycka elektronik direkt på exempelvis papper, plast, glas och metall att ändra vår prylvardag. Förpackningar pratar med kylskåp som kommunicerar med elmätare som konverserar med värmesystem och elnät, som talar med internet som...

Snart kommer vi att ta för givet att allt pratar med allt, och kommer inte att minnas hur det var när sakerna var stumma. Ungefär som vi tänker nu när vi ser tillbaka på informationsvärlden före internet.

AUGMENTED REALITY, ”förstärkt verklighet”, går i korthet ut på att lägga ett digitalt lager på verkligheten – något som länge endast existerade som koncept inom science fiction-genren, men med dagens mobiler, med inbyggd gps, kompass och kamera, är det fullt möjligt. Konkreta lösningar för detta dyker upp i allt snabbare takt.

Till exempel kunde köpare av magasinet Esquires decembernummer 2012 titta på den tryckta tidningen genom en mobilapp och då bland annat se ett animerat omslag, få upp rörliga filmklipp och spara sidor i pdf-format. Eller vad sägs om framtidens tekniska support, som kan se det du filmar med mo-

bilkameran och kan lägga in guider och hjälptexter direkt i bilden? Framtidens reseguider kommer med stor sannolikhet att peka ut sevärdheter, restauranger och busshållplatser direkt i mobilens kamera.

Nu väntar vi bara på den som först kommer på idén att lägga telefonkatalogen som ett virtuellt lager på omgivningen, så att man direkt ser vem som bor var. Det finns mängder med information där ute – förr eller senare kommer någon att koppla den till verkligheten.

3D-SKRIVARE ÄR EN annan företeelse som känns hämtad från en rymdroman. Teknologin har funnits ett tag, men många tror att den kommer att explodera under de närmaste åren när hårdvaran blir billig nog att finnas i varje hem.

I korthet utgår man från en 3D-ritning i datorn och bygger upp ett föremål i lager efter lager, i en skrivare för ändamålet. Materialen kan variera – i dag används bland annat plast, olika metaller, keramiska material, gips, papper, harts och till och med kemikalier, beroende på syfte. Möjligheterna och de tänkbara användningsområdena är oändliga: reservdelar, konst, smycken, skalmodeller inför tillverkning eller byggen, komponenter, hushållsföremål...

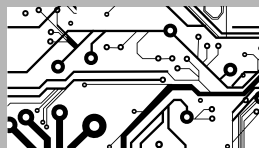
En yrkesgrupp som varit särskilt tidigt ute med att anamma tekniken är – skodesigners. De skor som kan drömmas upp i datorn och fås ut från en 3D-skrivare hade aldrig varit möjliga utan de nya möjligheter som teknologin ger.

FYRA FRAMTIDSBLICKAR

DET UTSKRIVNA HUSET

Arkitekten Janjaap Ruijssenaars har storslagna planer på att bygga hus vars delar skrivs ut i 3D-skrivare. Han menar att tekniken ger helt nya möjligheter att forma husen exakt som man vill ha dem. Materialet – sand och bindmedel – blir starkare än cement.

SNIFFANDE FÖRPACKNINGAR

En forskargrupp på Stanford University i USA har testat att trycka kretsar med ett DNA-baserat elektriskt ledande bläck på papper. Kretsarna kan känna av om livsmedel som mjölk, kött eller frukt börjar bli dåliga och signalera detta med hjälp av fluorescerande ljus.

NÄTGLASÖGON

Google utvecklar nu glasögon med inbyggd dator och en liten skärm som aktiveras när man tittar på den. Tekniken ger helt nya möjligheter att jobba med förstärkt verklighet (augmented reality). Glasögonen beräknas lanseras till konsumenterna under 2014.

ELSMART PÅ VÄGEN

Smarta elbilen Elve är resultatet av ett samarbete mellan Ericsson, Volvo och Göteborg Energi. En dator håller koll på bilbatteriet och pratar direkt med elnätet. En av effekterna är att du som förare får betala elen oavsett i vems uttag du laddar.

ETT KONKURRENSKRAFTIGT GLOBALT OCH LOKALT ERBJUDANDE

Elanders agerar på en global marknad och har tre produktområden; Commercial Print, Packaging och e-Commerce. Med produktion i nio länder på fyra kontinenter är Elanders en av få leverantörer som kan erbjuda globala lösningar för all sorts tryckt information.

COMMERCIAL PRINT omfattar magasin, böcker, kataloger, informations- och marknadsmaterial. Även manualer och produktinformation ingår i denna kategori och hela produktområdet står för närmare 80 procent av Elanders omsättning.

Elanders är en global aktör som kan erbjuda och leverera skräddarsydda lösningar till globala uppdragsgivare, som ofta återfinns inom fordonsindustrin eller bland producenter av konsumentelektronik. Medelstora företag, organisationer och myndigheter är också prioriterade kundgrupper. I Elanders strategi ingår det att på sikt även bli ett alternativ för småföretag när kunden kan lägga tryckorder online och undvika manuell hantering så långt det är möjligt.

Konkurrensen inom Commercial Print är stenhård på egentligen samtliga marknader världen över. Elanders har dock i kraft av sin storlek och sina globala resurser under senare år lyckats med att flytta tryckuppdrag från högkostnadsländerna Tyskland och Sverige till lågkostnadsländerna Ungern och Polen. Sedan 2009 har denna andel tryckeriuppdrag fyrdubblats och trenden ser ut att hålla i sig de närmaste åren.

För tryckeriföretag som inte haft samma möjlighet att flytta produktion som Elanders har utvecklingen i Västeuropa varit mycket tuff. Det har under många år pågått en strukturomvandling av tryckeri-

branschen i västvärlden och den tog ytterligare fart efter finanskrisen 2008. En naturlig utslagning av olönsamma aktörer pågår kontinuerligt och har skapat nya möjligheter för Elanders att genomföra strategiska förvärv och ta nya marknadsandelar.

Trots en vikande marknad i främst Europa och USA har Elanders framgångsrikt kunnat möta de nya förutsättningarna genom att addera mervärde till kunderna i form av bland annat logistiklösningar och personifierat tryck.

Ett talande exempel är efterfrågan på manualer från fordonsindustrin. De senaste årens trend är att manualerna blir enklare och tunnare samt att delar av informationen som tidigare trycktes nu återfinns i digital form.

För att möta denna utveckling kan Elanders addera ytterligare värde genom att även erbjuda tryck av förpackningen, sampackning och andra kringtjänster. Samma trend går att hitta bland producenter av vitvaror där Elanders ofta blir en heltäckande tryckleverantör som erbjuder just-in-time-leveranser och lagerhållning.

Från fordonsindustrin ökar efterfrågan på skräddarsydda och chassiunika manualer. Inom detta område har Elanders en lång och djup erfarenhet och ett stort antal av de ledande globala fordonstillverkarna som uppdragsgivare.

// DET HAR UNDER MÅNGA ÅR PÅGÅTT EN STRUKTURUMVANDLING AV TRYCKERIBRANSCHEN I VÄSTVÄRLDEN OCH DEN TOG YTTRE FART EFTER FINANSKRISEN 2008. //

PACKAGING är den enskilda del av tryckindustrin som har störst omsättning och allt tyder på att produktområdet kommer fortsätta att växa de närmaste åren. Efterfrågan ligger på en stabil nivå i Västeuropa och USA och ökar något i Sydamerika. På den asiatiska marknaden väntas förpackningar öka med cirka 35 procent från 2012 till 2016.

Under senare år har Elanders mycket medvetet förvärvat bolag för att kunna ta del av tillväxten inom detta område. Elanders kan erbjuda allt från enkla kartonger till handgjorda exklusiva förpackningar och från små till riktigt stora upplagor.

Elanders har dessutom möjligheten att kombinera förpackningar med personifierat tryck och det är ett område som växer sig starkare för varje år. Tryckuppgifterna i samband med förpackningar blir också allt oftare tekniskt komplicerade vilket kräver speciella maskiner och stor kunskap och erfarenhet bland medarbetarna.

Betydelsen av företagets varumärke blir allt viktigare och driver på utvecklingen mot förpackningar som väcker uppmärksamhet och sticker ut i butikshyllorna. Förpackningen behöver också berätta att du gjort rätt val, om det är en premiumprodukt. Detta är särskilt tydligt för hemelektronik, men trenden återfinns även i andra branscher som kosmetika, läkemedel och livsmedel.

E-COMMERCE är ett prioriterat produktområde för Elanders som på bara några år har vuxit till att utgöra tio procent av koncernens omsättning. Förvärven av fotokasten GmbH och dloIm Deutsche Online Medien GmbH har inneburit att Elanders även fått hundratusentals konsumenter som kunder.

Produktområdet har en mycket snabb teknisk utveckling och ett köpbeteende bland konsumenterna som ständigt förändras. e-Commerce är också ett produktområde som visar tillväxt i både USA och Västeuropa. Elanders specialisering med personifierat tryck är ofta mer regel än undantag. På specialutformade webbplatser kan kunder göra sina beställningar av egna personliga fotoböcker, kalendrar och annat tryckt material. I vissa fall kan kunden även få en överblick av hela processen från beställning till levererad trycksak.

Förutom volymerna är snabbheten i uppdragen imponerande. Inom 48 timmar är kundens kalender, fotobok etc färdig att levereras. Tekniska lösningar gör att det bara tar några minuter att förbereda en fotobok för tryck.

Inom e-Commerce är strategin att kunna serva Elanders nuvarande kunder på bästa sätt via beställningsportaler, men även vara ett självklart alternativ för bolag som riktar sig mot slutkonsumenter och där Elanders kan vara en produktionspartner som även kan erbjuda white-labellinglösningar.

LEVERERAD KUNDNYTTA I VARJE UPPDRAG

Under ett år producerar Elanders flera tusen kunduppdrag i nio länder och på fyra kontinenter. På följande två uppslag har vi valt att lyfta fram några exempel för att visa bredden, komplexiteten och användarnyttan i Elanders erbjudande. Av årets exempel går det att utläsa hur väl den digitala utvecklingen kan samspela med innovativ grafisk industri.

BMW

COMMERCIAL PRINT:
Manualer och annan tryckt information

PRODUKTION:
Elanders i Tyskland

BESKRIVNING:
Elanders är sedan två år leverantör av manualer och annan tryckt information till BMW. För att kunna leverera "just-in-sequence" in till BMW:s produktionslina är Elanders direktuppkopplade och integrerade med deras fabrik i Dingolfing. Exakt det antal kit som efterfrågas levereras och ett kit kan bestå av ett flertal olika trycksaker. Avgörande är antalet och typen av fordon i produktionsprocessen. På så sätt säkerställer Elanders att BMW alltid har rätt antal produkter senast två dagar innan fordonen rullar ut från fabriken. Det innebär cirka 1500 färdigpackade kit om dagen. Elanders levererar även till ett flertal andra stora biltillverkare i premium- och medelklass.

FRIEND- CALENDAR. COM

E-COMMERCE:
Facebook-applikation och personifierade kalendrar

PRODUKTION:
d|o|m och Elanders i Tyskland

BESKRIVNING:
Under hösten 2012 lanserade Friend-Calendar.com en Facebook-applikation där användare kan skapa en fotokalender med bilder från sina bästa vänner - en för varje månad och tre bilder per vän. Applikationen har en inbyggd algoritm som automatiskt väljer ut vilka vänner som hamnar på bilderna beroende på antalet "likes", kommentarer och övrig interaktion.

FOTOKASTEN

**PACKAGING
OCH E-COMMERCE:**
Advents- och fotokalendrar

PRODUKTION:
Elanders i Tyskland

BESKRIVNING:
Genom fotokasten, Elanders varumärke för att sälja personifierade fotoprodukter på internet, kan vem som helst snabbt och enkelt skapa sin egen skräddarsydda adventskalender. Beställaren väljer mellan 24 egna bilder eller personliga meddelanden som sedan döljer sig i rutorna bakom utsökta chokladhjärtan från den världsledande chokladtillverkaren Lindt.

TESCO

COMMERCIAL PRINT:
Broschyrer, magasin och butiksmaterial

PRODUKTION:
Elanders i Storbritannien, Polen och Ungern

BESKRIVNING:
Sedan knappt ett år har Elanders ett omfattande uppdrag för Tesco i Storbritannien. Med över 500 000 anställda i 14 länder är Tesco en av världens största dagligvaruhandelskedjor med butiker i Europa, Nordamerika och Asien. Förutom tryckt kommunikationsmaterial i butik innefattar samarbetet flera av Tescos andra affärsområden; Tesco Bank, Tesco Clubcard, Tesco Dobbies, Tesco Photo, Tesco Clothing range - F&F, One Stop Shop and Tesco Events. Uppdraget har även expanderat till Tescos övriga Europaverksamhet. Innan slutet av 2013 är prognosen att samarbetet kommer att fyrdubblas i volym.

GUNNEBO SLOTT

COMMERCIAL PRINT
OCH PACKAGING:
Bok och presentkartong

PRODUKTION:
Boken: Elanders i Sverige
(Fälth & Hässler)
Presentkartongen:
Elanders i Kina

BESKRIVNING:
Gunnebo Slott och Trädgårdar är en av Sveriges främsta 1700-talsanläggningar och ligger vackert beläget i Mölndal, strax söder om Göteborg. För att öka intresset tog Gunnebo Slott och Trädgårdar fram en bok som berättar om slottet, trädgården och odlingarna men även om den ekologiska filosofin kring mat. Boken är tryckt med Elanders egenutvecklade HD-teknik som innebär briljant skärpa och bildtryck även på obestrukt papper. En bärande idé med boken är att kommunen och företaget i närheten ska kunna använda sig av boken som present och marknadsföringsmaterial till speciella gäster. Då passar det att boken kan levereras i en speciell presentkartong.

VOLVO LASTVAGNAR

COMMERCIAL PRINT
OCH E-COMMERCE:
Företagsanpassade
kalendrar

PRODUKTION:
Elanders i Sverige

BESKRIVNING:
Elanders producerar tre olika kalendrar för Volvo Lastvagnar AB. Totalt erbjuds cirka 300 återförsäljare möjligheten att få kalendrarna individuellt anpassade och tryckta med egen företagslogotyp. Respektive återförsäljare kan beställa önskat antal kalendrar via en webbportal och utifrån beställningarna sätter Elanders upp en optimal och kostnadseffektiv produktionsplan. Efter produktion packas kalendrarna i specialframtagna förpackningar innan de levereras.

PRINTSY POSTCARDS

E-COMMERCE:
iPhone-applikation och personifierade vykort

PRODUKTION:
d|o|m och Elanders i Tyskland

BESKRIVNING:
Printsy Postcards ger ägare till iPhone, iPad och iPod touch möjlighet att skicka personliga vykort direkt från enheten. Till skillnad från liknande applikationer har Printsy inga landsbegränsningar. De fysiska korten kan därför skickas till världens alla hörn med snabb leveranstid. Printsy Postcards är Elanders första applikation utifrån en rad idéer om hur människor ska kunna tillvarata sina mobilbilder på ett bättre och roligare sätt. Applikationen har utvecklats av d|o|m och vykortet produceras av Elanders i Tyskland.

SVENSKA SPEL

COMMERCIAL PRINT:
All tryckt butikskommunikation

PRODUKTION:
Elanders i Sverige

BESKRIVNING:
Svenska Spel är Sveriges största spelföretag med flera starka och välkända varumärken. Vid upphandling av tryckleverantör för kommunikationsmaterial till butik vann, efter en omfattande upphandling, Elanders. Eftersom Svenska Spel är en statlig beställare var kraven extra höga. Inte minst skulle samarbetspartnern aktivt arbeta med att minska sin miljöpåverkan. Uppdraget omfattar material för alla Svenska Spels produkter, bland dem Triss som är Sveriges mest sålda skraplott och ett av Sveriges populäraste spel. Med Elanders som leverantör har Svenska Spel förbättrat arbetsgången mellan tryckeri och beställare och samtidigt kunnat minska sina kostnader.

DETTA HÄNDE UNDER 2012

OMSÄTTNING

Omsättningen uppgick till 1924 (1839) Mkr, vilket var en ökning med 5 procent mot föregående år. Med oförändrade valutakurser och jämförbara enheter mot föregående år var omsättningen oförändrad.

RÖRELSE-RESULTAT

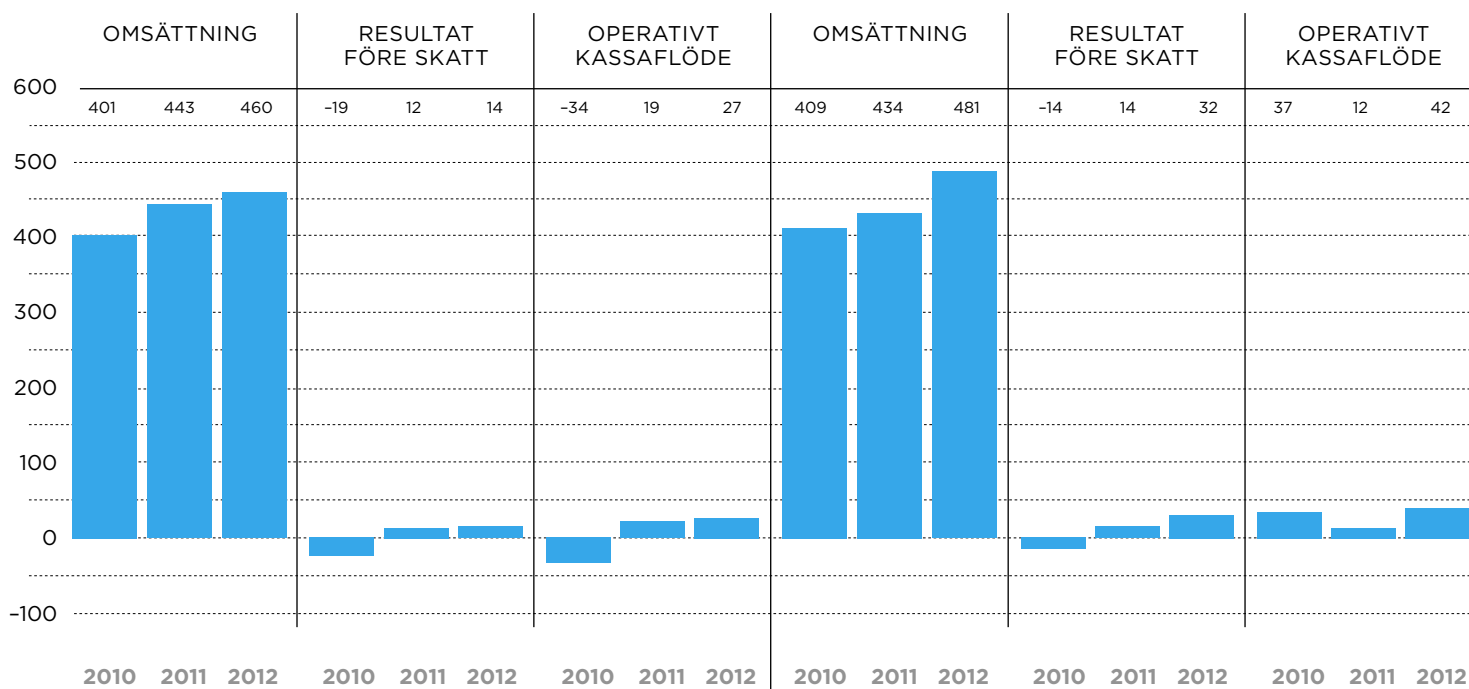
Rörelseresultatet blev 119 (110) Mkr och påverkades positivt av engångsposter netto uppgående till 15 (25) Mkr.

NETTORESULTAT

Nettoresultatet uppgick till 44 (60) Mkr och påverkades bl a av en skattekostnad om -22 Mkr hänförlig till omvärdering av uppskjuten skattefordran med anledning av sänkt bolagsskattesats i Sverige.

STRATEGISKT VIKTIGA FÖRVÄRV

Strategiskt viktiga förvärv genomfördes i form av de tyska bolagen fotokasten GmbH och d|o|m Deutsche Online Medien GmbH samt Midland Information Resources Company i USA.

FÖRSTA KVARTALET

- Omsättningen ökade med 4 procent och uppgick till 460 (443) Mkr.
- I mars ingicks ett avtal om att förvärva de tyska bolagen fotokasten GmbH och d|o|m Deutsche Online Medien GmbH.

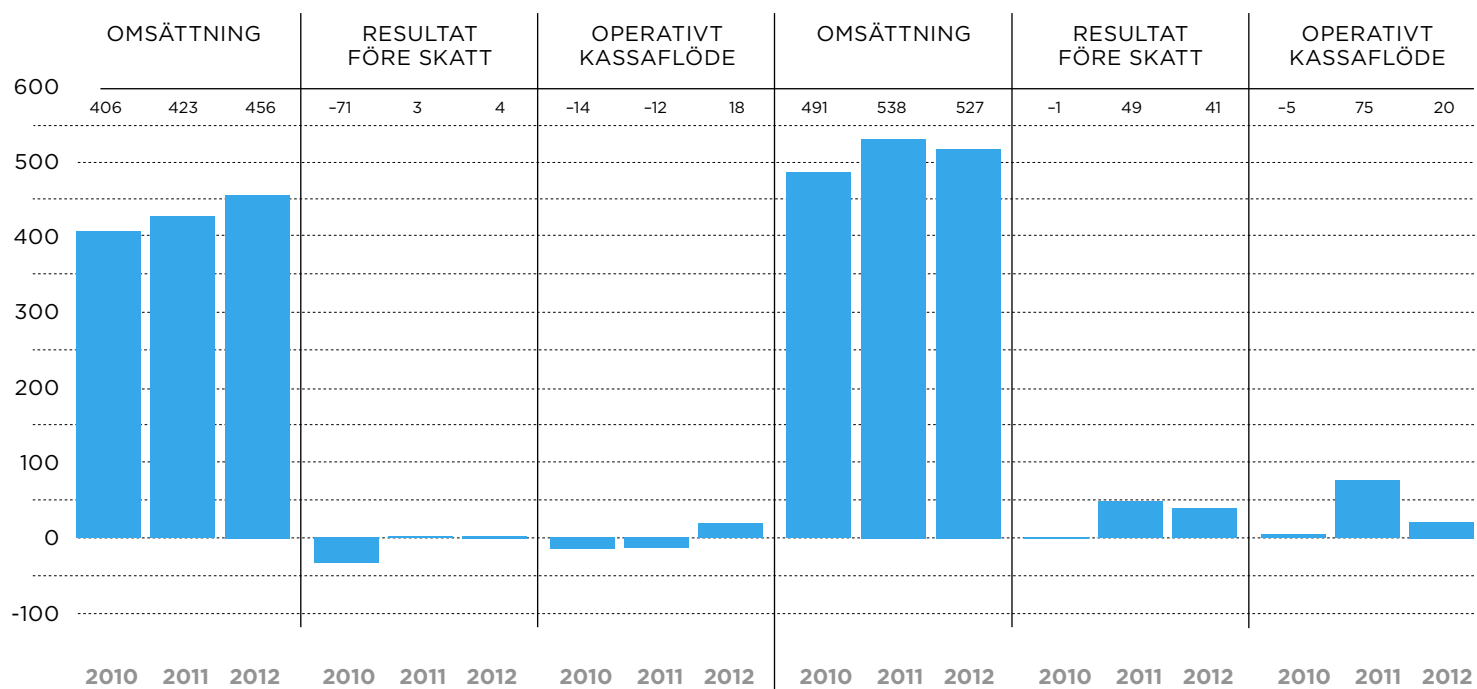
ANDRA KVARTALET

- Omsättningen ökade med 11 procent och uppgick till 481 (434) Mkr.
- Framför allt var det de svenska, tyska, kinesiska och brittiska bolagen som hade en bra beläggning och tog nya marknadsandelar.

FEM ÅR I SAMMANDRAG

	2012	2011	2010	2009	2008
Nettoomsättning, Mkr	1924,0	1838,8	1705,9	1756,7	2191,2
Rörelseresultat, Mkr	118,5	109,8	-76,2	-60,1	16,0
Resultat före skatt, Mkr	93,4	80,0	-105,2	-96,1	-34,4
Medelantal anställda	1587	1546	1520	1581	1809
Resultat per aktie, kr	2,05	3,09	-6,79	-7,57	-2,62
Utdelning per aktie, kr	0,60 ¹⁾	0,50	-	-	-

¹⁾ Styrelsens förslag till utdelning efterföljande år.

TREDJE KVARTALET

- Omsättningen ökade med 8 procent och uppgick till 456 (423) Mkr.
- Återhämtning för Elanders och ökade volymer på den kinesiska marknaden innebär en satsning på investeringar i ökad produktionskapacitet under 2013.

FJÄRDE KVARTALET

- Omsättningen uppgick till 527 (538) Mkr.
- I slutet av december offentliggjordes förvärvet av det amerikanska bolaget Midland Information Resources Company, som kommer att vara en viktig hörnsten för Elanders globala erbjudande.

JORDEN,
SKALA 1:1 275 610 000 000

WORLD WIDE WORLD

De nio länder där Elanders i dag är representerat utgör som förståeligt koncernens primära marknad. Leveranser sker naturligtvis till betydligt fler länder och gör att den globala tryckerikoncernen kan leva upp till sin slogan "Your worldwide printing partner".

BRASILIEN

São Paulo

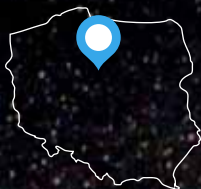
Elanders etablerade sig i Brasilien 2007 genom att förvärva delar av företaget Art-copy. Tre år senare köptes resterande aktier i bolaget samtidigt som en ny anläggning på 3 000 kvm invigdes. Bolaget har med sin högteknologiska utrustning lyckats attrahera flera nya kunder.

VÄXANDE MEDELKLASS

Brasilien har upplevt en stark ekonomisk utveckling de senaste åren. Ca 15 miljoner människor beräknas ha lämnat fattigdomen. Brasilien har en befolkning på 192 miljoner, flest av länderna i Sydamerika.

POLEN

Płońsk

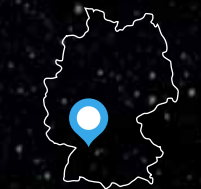
Sedan 2010 är den polska verksamheten underställd den svenska och cirka 40 procent av omsättningen kommer från uppdrag med svensk anknytning. Erbjudandet är främst inriktat på marknadsmaterial, manualer, tidsskrifter och förpackningar. Elanders Polska har varit en del av Elanders sedan 1995.

POSITIV TILLVÄXT

Polen är det enda EU-land som uppvisat en positiv tillväxt under hela den globala ekonomiska krisen och en expansiv polsk ekonomi lockar allt fler utländska investerare.

TYSKLAND

Stuttgart

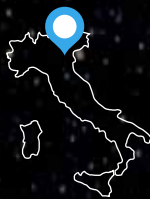
Verksamheten i Tyskland har på bara några år utvecklats till en betydande del av koncernens omsättning. Efter köpet av Sommer Corporate Media 2007 har nischade företag som Printpack, fotokasten och dloIm förvärvats i snabb takt och bli profilerat Elanders som ett av Tysklands ledande digitaltryckerier.

VÄRLDENS STÖRSTA EXPORTNATION

Med 82 miljoner invånare är Tyskland inte bara Europas största land befolkningsmässigt, landet är även den i särklass mest betydelsefulla europeiska ekonomin och världens ledande exportnation. Tyskland har klarat sig bra när världsekonomin haltar.

ITALIEN

Treviso

För Elanders italienska verksamhet är manualer till vitvarutillverkare en viktig produktgrupp och dagligen sker leveranser till Electrolux. Sedan etableringen 2007 har inriktningen varit fokuserad på digitalt tryck och efterbehandling tillsammans med nya mjukvarulösningar.

FORTSATT FINANSORO

Den rådande finansoron fick premiärminister Silvio Berlusconi på fall i slutet av 2011. Politiske veteranen Mario Monti tog över för att återställa marknads förtroende. Italien har haft en svag ekonomisk tillväxt sedan mitten av 1990-talet.

STORBRITANNIEN

Newcastle
Glasgow

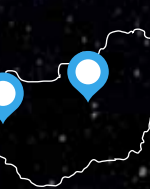
I Storbritannien har Elanders två anläggningar som tillsammans kan erbjuda ett heltäckande sortiment. Under 2012 har Elanders visat upp en tillväxt på ca tio procent och flera nya kunduppdrag. Till de mera namnkunniga hör den världsomspännande dagligvaruhuskedjan Tesco.

UTDRAGEN LÅGKONJUNKTUR

Omgiven av vatten huserar drygt 60 miljoner människor på de brittiska öarna. Storbritannien påverkas fortfarande av den djupa konjunkturdugången som inte minst drabbade den inhemska finanssektorn.

UNGERN

Zalalövő
Jászbéreny

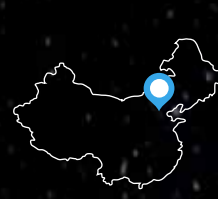
Sedan 2010 ingår den ungerska verksamheten i den tyska organisationen. I Ungern har Elanders specialiserat sig på högkvalitetstryck men producerar även användarmanualer med direktleverans in till produktionslinorna hos olika globala tillverkare.

KONTROVERSIELL REGERING

Nedgången i den globala ekonomin har påverkat och bidragit till en politisk instabilitet. Regeringsskiftet 2010 innebar att de socialkonservativa fick egen majoritet och partiet Fidesz har på kort tid genomfört flera kontroversiella förslag.

KINA

Peking

Elanders har varit representerad på den kinesiska marknaden med egen anläggning sedan 2006. Verksamheten har haft en stark utveckling. Erbjudandet är nästintill heltäckande och en specialitet utgörs av handgjorda exklusiva förpackningar till en kräsen kundkrets.

DRAR TYNGSTA LASSET

Åt vilket håll går den kinesiska ekonomin? Det var frågan som sysselsatte många prognosmakare under 2012. Jämfört med västländerna är Kina fortfarande dragloket i den globala ekonomin.

SVERIGE

Falköping
Göteborg
Malmö
Stockholm

Grunden och tillkomsten av Elanders återfinns i Sverige och den svenska marknaden är fortfarande koncernens enskilt största. Elanders i Sverige har på en krympande tryckerimarknad gått betydligt bättre än genomsnittet under 2012.

HÅLLER EMOT

Fram till 2012 var Sverige förvånansvärt oberörd av finansoron i omvärlden, men som exportberoende land blev varslen allt fler efter sommaren 2012. Fortsatt goda statsfinanser placerar dock landet i en särställning bland Europas ekonomier.

USA

Atlanta
Davenport

Elanders satsar på den amerikanska marknaden. Efter förvärvet av Seiz Printing i Atlanta 2008, avslutades 2012 med köpet av Midland Information Resources, en ledande aktör inom global print management och digitaltryck.

POLITISK UTMANING

USA fortsätter att brottas med ett gigantiskt underskott och politiska läsnings mellan republikaner och demokrater. Omvalde presidenten Barack Obama har en tuff politisk uppgift, men ser ut att kunna få draghjälp av ett ljusare konjunkturläge i USA.

MAGNUS
NILSSON
VD

FYRA SIDOR AV MAGNUS NILSSON

PRÄGLAD AV SKÅNE

Magnus Nilsson föddes 1966 i Malmö. Uppvuxen och bosatt under många år i Eslöv.

TROGEN BRANSCHEN

Han har varit aktiv i den grafiska branschen sedan 1989. Började som affärsutvecklare för Elanders 1999. Var med och byggde upp Elanders verksamhet i Ungern från 2001. Blev vd för Elanders Skogs Grafiska 2003.

SAKNAR KINA

Var med och etablerade verksamheten i Kina och var vd för Elanders verksamhet där 2005-09. Kan sakna nybyggarandan, teamkänslan, personalen och det kinesiska köket.

MÄNNISKOKÄNNARE
Magnus har lätt att få kontakt med människor och kan snabbt anpassa sig till nya sammanhang. Gillar att upptäcka nya kulturer och utforska affärsklimatet.

FORTSÄTTER GÅ MOT STRÖMMEN

Elanders hör till de få aktörer inom den grafiska industrin som kan se tillbaka på en bra utveckling under 2012. Bolaget klarade av att visa en tillfredsställande vinst och samtidigt förvärva strategiskt viktiga företag på den internationella marknaden.

– Med köpet av Midland i USA och tyska fotokasten och dlo|m har vi breddat Elanders erbjudande. Det är förvärv som kommer att påverka den framtida utvecklingen av Elanders på ett positivt sätt ur flera aspekter, konstaterar Magnus Nilsson.

NÄR VI TRÄFFAS på Elanders huvudkontor i Mölndal är Magnus Nilsson just hemkommen från en veckolång turné i USA. Efter förvärvet av Midland var det läge att träffa alla anställda, men även några av Midlands viktigaste kunder.

Magnus fick ett härligt gensvar under hela veckan. Både kunder och anställda var imponerade av Elanders produkt erbjudande och att det finns en tydlig strategi för hur bolaget ska utvecklas de närmaste åren i en bransch som på flera marknader fått uppleva en fallande efterfrågan. Strukturomvandlingen av den grafiska industrin är påtaglig och ännu inte i fas med kundernas behov, men för ett företag av Elanders storlek och med globala resurser öppnar sig också nya affärsmöjligheter. Ett starkt kassaflöde har gett bolaget utrymme att kunna gå på offensiven.

Du lovade att 2012 skulle bli bättre än 2011. Kunde Elanders leva upp till löftet?

– Vi är nöjda med hur 2012 utvecklades på en extremt hård och konkurrensutsatt marknad. Resultatet påverkades av en del engångskostnader, men blev ändå bättre än 2011. Bortsett från engångsposterna ökade resultatet med 40 procent och det är vi ganska ensamma om inom den grafiska industrin.

– Vi hade en positiv utveckling på nästan alla marknader där vi är verksamma. Undantaget var USA som brottades med en del problem. De är nu åtgärdade

och med förvärvet av Midland ser vi mycket positivt på vår amerikanska närvaro under 2013 och framåt.

– Utfallet för 2012 innebär att vi tar nya andelar på flera marknader som har stagnerat eller krympt. Detta är inte minst tydligt i Tyskland, Storbritannien och Sverige. Även Kina har haft en fin utveckling under året och vi ser en fortsatt expansion under 2013.

Om du väljer ut några händelser under 2012, vilka var viktigast?

– Helt klart de förvärv som gjorts, till exempel fotokasten och dlo|m. Det är förvärv som motsvarat våra förväntningar och som direkt bidrog positivt till resultatet för året. Båda bolagen ökade sina tryckvolym, men det som är ännu viktigare är att vi med förvärven breddat Elanders erbjudande inom produktområdet e-Commerce.

– Vi har haft som långsiktig målsättning att etablera oss med fler verksamheter på den amerikanska marknaden. Midland i Iowa är ett företag som vi samarbetat med under flera år och därför var det naturligt att kontakta dem. Det visade sig att uppvaktningen kom vid precis rätt tillfälle. Midland hade startat en process där den tidigare huvudägaren ville sälja.

– Det blev en snabb process som avslutades efter bara ett par månader och strategiskt är det en mycket viktig affär för Elanders. Midland har flera stora

amerikanska kunder som är representerade på marknader runt om i världen. Två av deras kunder går direkt in på Elanders lista över de tio största kunderna.

–Midland är liksom Elanders framgångsrika när det gäller global print management, det vill säga att serva globala kunder med lokal produktion i olika världsdelar. Antingen i egen regi eller i samarbete med partners. Genom förvärvet kommer Elanders respektive Midland kunna erbjuda befintliga och nya globala kunder en komplett lösning för global print management med produktion och leveranser på alla kontinenter.

–En följd av förvärvet är att Elanders nu har världens tre största tillverkare av anläggningsmaskiner som kunder. I första hand levererar vi manualer och marknadsmaterial.

Elanders har under senare år breddat sitt erbjudande, inte minst tack vare internationella förvärv. Kommer den utvecklingen att fortsätta och i så fall hur?

–Traditionellt tryckta kataloger, manualer, tidsskrifter och böcker tappar omsättning och volym för varje år och nedtrappningen går ganska fort. Därför behöver Elanders expandera inom andra produktområden samt öka sin andel av marknaden för Commercial Print. I vår långsiktiga plan som sträcker sig fram till 2017 är visionen att Commercial Prints andel av Elanders omsättning kommer att minska från dagens 80 till 40 procent. Samtidigt kommer e-Commerce och Packaging öka från dagens 20 till 60 procent.

–Tack vare en medveten satsning på e-Commerce så har Elanders ett komplett erbjudande som omfattar beställningsplattformar via nätet för både företag och konsumenter.

–När vi tittar så långt som fem år framåt i tiden, så är den stora utmaningen att hitta en balans mellan ökad lönsamhet och att bygga för framtiden genom investeringar och produktutveckling i en bransch som förändras oerhört snabbt. Elanders har även som branschen i övrigt mer konsolidering att genomföra för att uppnå en optimal produktionsapparat.

–Det är den vägen vi valt för Elanders och då kan vi inte stanna upp. En passiv inställning kan öka resultatet ett enstaka år, men innebär att vi skulle bli omkörda av konkurrenter som tar vara på de möjligheter som ny teknik och nya lösningar skapar.

Elanders finns representerat i flera världsdelar. Hur har de olika geografiska marknaderna utvecklats under 2012?

–Verksamheterna i Europa har gått bra med

// NÄR VI TITTAR SÅ
LÅNGT SOM FEM ÅR
FRAMÅT I TIDEN,
SÅ ÄR DEN STORA
UTMANINGEN ATT
HITTA EN BALANS
MELLAN ÖKAD
LÖNSAMHET OCH
ATT BYGGA FÖR
FRAMTIDEN. //

Tyskland och Storbritannien som de klart bästa länderna. I Sverige har vi upplevt att marknaden minskar, men att vi tar nya marknadsandelar. Vi är inte exponerade mot södra Europa och har därför inte känt av den finansiella oron i de länderna.

–I Kina har Elanders verksamhet också haft en bra utveckling och där går inte minst förpackningar starkt. Vi har ett mycket starkt management på plats som lyckas få existerande kunder att lägga fler uppdrag och samtidigt attrahera helt nya kunder. I Kina har vi en bra mix av lokala kinesiska kunder och flera globala tillverkningsföretag med huvudkontor i Europa.

–Brasilien har haft en stabil utveckling medan USA gjorde ett svagt år, men som sagt, vi ser att förvärvet av Midland gör att vi kan flytta fram våra positioner i USA.

Det har under flera år pratats om den rådande strukturomvandlingen av den grafiska industrin,

både nationellt och internationellt. Hur mår den grafiska industrin i dag enligt dig?

–Fortsatt ganska dåligt. Konsumtionen av finpapper fortsätter att minska i Västeuropa och USA. Även antalet pappersbruk blir färre, vilket är en tydlig signal på hur branschen mår. Efterfrågan minskar snabbare än takten i strukturomvandlingen och det innebär att vi kommer ha en fortsatt tuff prispress åtskilliga år till.

Sedan du blev vd andra halvan av 2009 har Elanders vänt tunga förlustår till vinst både 2011 och 2012. Vad är förklaringen och finns det mer att göra?

–Vår strategi – att fördela om delar av vår produktionskapacitet till lågkostnadsländer samt öka utnyttjandegraden av befintlig produktionsutrustning – är en viktig förklaring. Vi genomförde även omfattande åtgärdsprogram under tidigare år i den svenska verksamheten, vilket gjorde att den nu är lönsam.

–Vi har också bra draghjälp av våra framgångar på den tyska marknaden där vi nu under ett antal år tagit nya marknadsandelar, såväl genom organisk tillväxt som via förvärv.

–Vårt fokus på att utveckla och diversifiera vårt produkterbjudande har hjälpt oss att ta nya affärer samt förstärka vårt erbjudande till befintliga kunder, exempelvis fotoprodukter, olika typer av förpackningslösningar, beställningslösningar etc.

–En konsolidering av verksamheten pågår kontinuerligt och vi har framgångsrikt kunnat utnyttja och omlokalisera vår maskinpark till där den gör mest nytta. Vi har även kunnat köpa begagnad utrustning till mycket förmånliga priser och det är ytterligare ett kvitto på hur vi haft hjälp av koncernens storlek och finansiella muskler. Detta har även gjort det möjligt för oss att hålla nere på investeringsnivåerna.

–Det finns en tydlig trend och det är att vi kommer att producera på så få platser som möjligt. Vår målsättning är att använda oss av treskift i så stor utsträckning det bara går.

Hur vill du att 2013 ska utvecklas för att sova gott om natten?

–Elanders är definitivt inne på rätt spår och det känns mycket tillfredsställande. Med det sagt finns det ändå en del orosmoln, främst vart konjunkturen är på väg. Jag skulle gärna se att konjunkturen stabiliserade sig och att tillväxten kommer tillbaka i USA och Västeuropa. Även om vi på ett bra sätt klarat av att volymerna minskat generellt, så är vi självklart inte okänsliga för hur våra kunder påverkas av den rådande konjunkturen.

FÖRBÄTTRAD

KONKURRENSKRAFT

Genom att optimera koncernens totala kapacitet kan Elanders möta en fortsatt tuff priskonkurrens på flera marknader.

BREDDAT

ERBJUDANDE

Inriktningen är tydlig; traditionellt tryckta medier tappar till förmån för digital produktion. Elanders kan erbjuda både och.

BREDARE KUNDBAS OCH ATTRAKTIVARE ERBJUDANDE

Med hjälp av sin kunskap, höga kapacitet och breda erbjudande vill Elanders göra sina kunder mer konkurrenskraftiga. Dessutom är Elanders ett av få tryckerier som kan erbjuda globala lösningar för nästan alla typer av tryckt information. Koncernens kunder är alltid lokala, men kan ha både lokala och globala behov.

AFFÄRSIDÉ

Elanders hjälper sina kunder att ta kontrollen över deras utmaningar på kommunikationsområdet. Vi tror på det tryckta ordet, självfallet i kombination med nya medier. Elanders, som är ett av de få tryckerier som verkligen kan leverera globala lösningar för all sorts information, är fast beslutet att vara ett av de mest effektiva företagen.

VISION

Elanders vision är att vara ett av de ledande grafiska företagen i världen. Med ledande avses inte nödvändigtvis störst, utan det företag som bäst tillgodoser kundernas krav på effektivitet och leveransförmåga.

KÄRNVÄRDEN

Elanders kärnvärden Effektiv, Innovativ och Ansvarskännande ingår inte bara som en del i koncernens vision, de utgör också en självklar del i det dagliga arbetet.

Med Effektiv menar vi att kunna erbjuda enhetliga och automatiserade processer i hela produktionskedjan från order och utförande till fakturering.

Med Innovativ menas en fortsatt utveckling av tekniska lösningar som är anpassad för varje kunds unika behov av trycksaker. Det är en utmaning att försöka lösa kundernas olika problem med nya lönsamma produktionsmetoder och ligga i framkant med innovativa lösningar och erbjudanden.

Med Ansvarskännande menas att alltid sätta miljö och kundens behov i centrum. Att Elanders i dag finns representerat i Ungern, Kina, USA och Brasilien är ett resultat av att Elanders följt med

flera av sina kunder ut i världen för att tillgodose deras specifika behov på plats i respektive land.

STRATEGIER

Elanders strategier för att infria visionen och stödja affärsmodellen är att:

1. Utveckla lokala kunder med globala behov till att bli globala kunder.
2. Optimera utnyttjandet av koncernens globala produktions- och leveranskapacitet.
3. Skapa enhetliga och automatiserade processer inom koncernen och fortsatt satsning på W2P.
4. Produktutveckla för framtida behov med affärsnytta i dag.
5. Kraftfull expansion inom produktområdena Packaging och e-Commerce.
6. Bredda kundbasen och produkterbjudandet för att minska konjunkturkänsligheten.

1. Utveckla lokala kunder med globala behov till att bli globala kunder.

Elanders har en unik ställning i branschen med sin närvaro i de flesta av världens intressanta ekonomiska zoner. Det är en av de viktigaste anledningarna till att så många större globala företag finns bland Elanders kunder. Inte desto mindre bedrivs marknadsarbetet i koncernens bolag främst med utgångspunkt från att identifiera och tillgodose kundernas lokala behov, men ofta har lokala kunder även globala behov. Genom förbättrat informationsutbyte, ska alla koncernens verksamheter inventera de behov som deras lokala kunder har i andra länder. Det omfattar naturligtvis även tjänster

KRAFTFULL EXPANSION

Omsättning och resultat ska öka med fem till tio procent varje år och tillväxten ska till minst hälften vara organisk.

FLER GLOBALA UPPDRAG

Elanders har varit duktig på att följa sina kunder till nya marknader. Även lokala kunder har ofta globala behov.

som kan erbjudas lokalt men som finns på annat håll i koncernen. Exempelvis har huvuddelen av den kompetens och kapacitet inom förpackningar som Elanders har i Kina och Östeuropa till största delen använts för lokala leveranser. Sedan ett par år har svenska kunder erbjudits tryckuppdrag som utförs i Polen. På samma sätt har verksamheten i Ungern fått allt fler uppdrag från tyska kunder.

Detta erbjudande och arbetssätt har lett till allt fler nya uppdrag från fordonsindustrin och producenter av konsumentelektronik.

2. *Optimera utnyttjandet av koncernens globala produktions- och leveranskapacitet.*

De flesta av koncernens enheter har likartad utrustning och kompetens men det finns fortfarande utrymme för att förbättra kapacitetsutnyttjandet. Det åstadkoms dels genom att utveckla utbytet av kunder inom koncernen, dels genom förbättrad mätning av tillgänglig kapacitet och orderstock, flexibel prissättning och organisatoriska anpassningar.

Elanders enheter i Sverige och Polen respektive Tyskland och Ungern är nu verksamma under gemensamma ledningar vilket väsentligt ökar möjligheterna för Sverige och Tyskland att erbjuda högkvalitativa leveranser till konkurrenskraftiga priser på sina hemmarknader samtidigt som

marginalen kan förbättras genom lägre produktionskostnader.

Befintlig produktionsutrustning omlaceras till de platser där produktionen kan ske till lägsta kostnader och förbättra koncernens lönsamhet. Exempelvis har utrustning flyttats från Sverige och Tyskland till Polen, Ungern och Brasilien.

Koncernen utvärderar ständigt ny teknik men investeringarna kommer endast att göras på de ställen där de, ur ett koncernperspektiv, skapar högst avkastning. Elanders kommer också att se över möjligheterna till ökad specialisering hos de olika enheterna för att på så sätt höja kvaliteten och produktiviteten.

Möjligheterna att nå lönsamhetsförbättringar genom ett mera effektivt utnyttjande av den befintliga kapaciteten inom koncernen är goda och arbetet med att flytta produktion till Östeuropa fortsätter.

3. *Skapa enhetliga och automatiserade processer inom koncernen och fortsatt satsning på W2P.*

Elanders arbetar sedan länge med många av sina stora kunder via beställningsportaler på Internet. Oftast har dessa portaler kundanpassade ordergränssnitt.

Utvecklingen går nu snabbt mot att allt fler kunder, främst mindre företag och konsumenter med någorlunda standardiserade behov, beställer

trycksaker via internet. Detta kallas ofta web-to-print (W2P) och innebär att arbete som i dag utförs av tryckeriet överförs till kunden. Ungefär som bankerna gjort med sina internetbanker, där mycket av det manuella arbetet görs av kunden själv. Med W2P kan kunden genom beställningsportalen själv bestämma utformningen av trycksaken, betala den och skapa tryckfärdiga filer som går direkt in i produktionen. Kunden kan sedan löpande följa sin orderstatus som i de flesta webbutiker.

Den typiska orderstorleken är i detta sammanhang väsentligt mindre men antalet order mångdubbelt större. Givet detta är det viktigt att Elanders fortsätter att ta fram nya beställningsplattformar som är integrerade med verksamhetens affärssystem och vidareutvecklar redan befintliga plattformar för att ytterligare automatisera och effektivisera orderhanteringen. Därigenom kan man minimera det manuella arbetet och öka produktiviteten. Konventionell order- och projekthantering kommer under överskådlig tid fortsatt att vara betydande, inte minst för kunder med behov av anpassade trycksaker, men även i den konventionella hanteringen kommer viktiga processer successivt att automatiseras.

Detta är en avgörande faktor för att behålla konkurrenskraften. Inte desto mindre kommer W2P att öka i betydelse och Elanders ser redan goda utvecklingsmöjligheter inom detta område.

4. Produktutveckla för framtiden med affärsnytta i dag.

Kundstyrd utveckling av nya erbjudanden har alltid varit en av Elanders främsta styrkor och en av de avgörande faktorerna i koncernens utveckling från ett lokalt svenskt företag till global tryckerikoncern. Ibland har iveren att tillgodose kundönskemål inverkat negativt på den kortsiktiga lönsamheten när den befintliga produktionskapaciteten inte varit anpassad för att tillhandahålla de nya tjänsterna.

Takten i Elanders utveckling av nya erbjudanden kommer inte att avta. Tvärtom kommer Elanders att öka tempot i produktutvecklingen. Den kommer dock att, mer än tidigare, utgå från de behov Elanders bedömer att kunderna kommer att ha på två till tre års sikt, men med beaktande av dagens kapacitet, kompetens och organisation.

Elanders produktutveckling måste kontinuerligt adressera frågan om hur kundernas behov kan tillgodoses på ett par års sikt och vilka förändringar

som krävs för att göra detta. Detta innebär exempelvis inte att Elanders i framtiden inte ska hantera transporter åt kunderna bara för att koncernen inte är eller har planer på att bli ett transportföretag. Det kommer alltid att finnas olika inköpta kringtjänster som ingår i Elanders leveranser. Bolagets huvudtjänster ska dock alltid utgå från den kapacitet och kompetens som koncernen har.

5. Kraftfull expansion inom produktområdena Packaging och e-Commerce.

På senare tid har vi upplevt en ökad efterfrågan på olika och allt mer exklusiva förpackningslösningar. För våra kunder kan det vara helt avgörande när konsumenter tar sitt beslut och väljer en förpackning som sticker ut; förpackningar som har till uppgift att stärka både produkten och varumärket.

Vi ser också att efterfrågan på personifierat och mottagaranpassat tryck stadigt växer. Fotoböcker och almanackor är några exempel och Elanders vänder sig till både företag och konsumenter med starka erbjudande och kunskap. Inom mottagaranpassat tryck ingår också skraddarsydda och chassiunika manualer till fordonsindustrin och där ligger Elanders i framkant av den tekniska utvecklingen. Även bank- och försäkringsbolag efterfrågar allt mer personifierat tryck i kommunikationen med sina kunder.

6. Bredda kundbasen och produkterbjudandet för att minska konjunkturkänsligheten.

Historiskt sett har merparten av Elanders försäljning varit inom området Commercial Print. De satsningar som görs på Packaging, e-Commerce och personifierade produkter är en medveten strategi för att över tid kompensera det naturliga och förväntade volymbortfallet inom Commercial Print, som är ett resultat av att tryckta medier utsätts för hård konkurrens från digitala medier. Den produktionskapacitet som används till Commercial Print kan med fördel användas för produktion av förpackningar och personifierade produkter, exempelvis olika fotoprodukter.

Fördelningen mellan Elanders produktområden är i dag: Commercial Print 80 procent, Packaging 10 procent och e-Commerce 10 procent. Visionen 2017 är att Commercial Print ska stå för 40 procent och Packaging och e-Commerce tillsammans för 60 procent.

FINANSIELLA MÅL OCH TILLVÄXTMÅL

Elanders strategi syftar till att säkra företagets långsiktiga utveckling och därmed skapa värde för aktieägare och övriga intressenter. Som stöd har Elanders ställt upp ett antal finansiella mål och tillväxtmål. Nedan visas en uppföljning av de mål som presenterades i årsredovisningen för 2011.

ELANDERS DELAR IN de långsiktiga externt kommunicerade målen i finansiella mål och tillväxtmål. Elanders arbetar kontinuerligt med mål och strategier som vanligen formuleras på rullande treårsbasis.

De finansiella målen utgår från möjligheterna

i koncernens befintliga struktur medan tillväxtmålen även beaktar nyetableringar, allianser, förvärv, avyttringar eller andra väsentliga ändringar i koncernens struktur. De långsiktiga finansiella målen ska dock inte sänkas på grund av sådana förändringar.

MÅL FÖR 2012	UPPFYLLELSE 2012	MÅL FÖR 2013
FINANSIELLA MÅL Långsiktigt mål om en rörelsemarginal om 7-10 procent.	Rörelsemarginalen uppgick till 6 procent och rensat från engångsposter till 5 procent. Elanders kommer under 2013 fortsätta att konsolidera och optimera sina befintliga produktionsanläggningar för att öka utnyttjandegraden och förbättra lönsamheten.	Långsiktigt mål om en rörelsemarginal om 7-10 procent.
Avkastning på sysselsatt kapital om ca 10 procent på lång sikt.	Under 2012 uppgick avkastningen på sysselsatt kapital till 7 procent och exklusive engångskostnader till 6 procent.	Avkastning på sysselsatt kapital om ca 10 procent på lång sikt.
Soliditet om minst 30 procent.	Soliditeten uppgick per balansdagen till 42 procent.	Soliditet om minst 30 procent.
Skuldsättningsgraden ska understiga 1.	Skuldsättningsgraden uppgick till 0,7 vid balansdagen.	Skuldsättningsgraden ska understiga 1.
Investeringarna i produktionsutrustning ska över tid varken överstiga avskrivningarna eller 4 procent av omsättningen.	Årets investeringar i produktionsutrustning uppgick till 71 Mkr, motsvarande 79 procent av avskrivningarna och 3,7 procent av omsättningen.	Investeringarna i produktionsutrustning ska över tid varken överstiga avskrivningarna eller 4 procent av omsättningen.
TILLVÄXTMÅL Omsättningen och rörelseresultat ska öka årligen med 5-10 procent och närmare hälften av omsättningstillväxten ska vara organisk.	Omsättningen ökade med 5 procent mot föregående år. Men med jämförbara enheter och oförändrade valutakurser var omsättningen oförändrad. Rörelseresultatet ökade med 8 procent, men exkluderat engångsposter med 22 procent.	Omsättningen och rörelseresultat ska öka årligen med 5-10 procent och närmare hälften av omsättningstillväxten ska vara organisk.

HÅLLBARHET

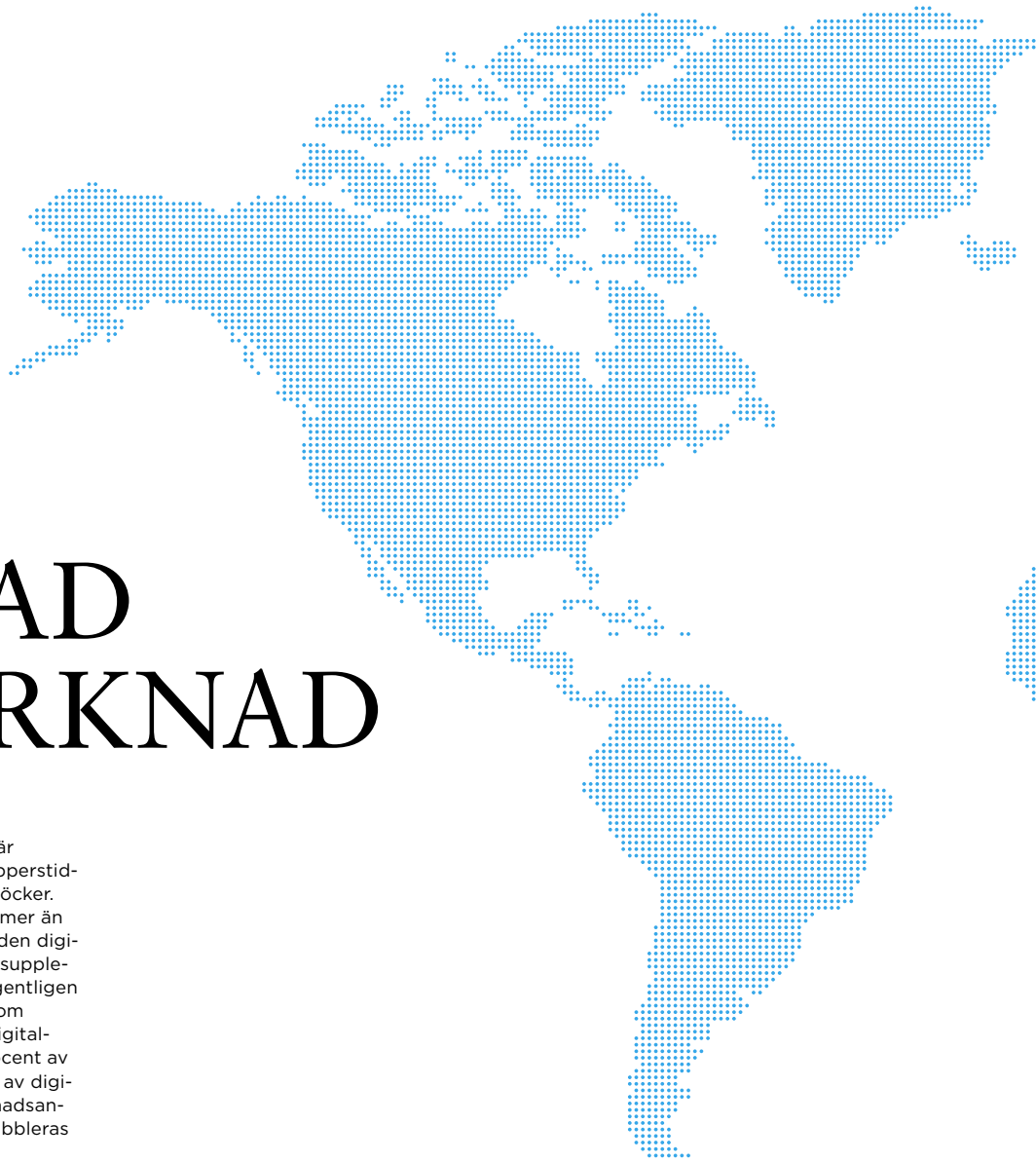
Planetens resurser är begränsade. Miljöanpassning, samhällsnytta och hållbarhet är ledord för framtiden, när hållbar produktion med minimal miljöpåverkan blir ett allt viktigare konkurrensmedel.

**LÅGKOSTNADS-
PRODUKTION**

Ett sätt att möta prispressen har varit att utnyttja produktionskapacitet i lågkostnadsländer, exempelvis i östra Europa.

EXKLUSIVITET

En kontrast till lågkostnadsproduktion är den ökande efterfrågan på exklusiva förpackningar. Den ställer höga krav på utrustningsnivå och kunskande i produktionsteknik.

MARKNAD FÖR MARKNAD

USA

Trots en mycket djup lågkonjunktur fortsätter USA att vara världens överlägset största grafiska marknad. I likhet med branschen i Västeuropa har en strukturomvandling pågått med full kraft under senare år men den grafiska industrin anses ändå vara fragmenterad. De 50 största tryckerierna har inte mer än 30 procent av marknaden.

Sedan 2008 har den totala volymen minskat för varje år och en starkt

bidragande orsak är nedgången för papperstidningar men även böcker. Amerikanerna har mer än andra tagit till sig den digitala tekniken för läsupplevelser. Det finns egentligen bara en disciplin som växer och det är digitaltryck. Drygt 10 procent av marknaden utgörs av digitaltryck och marknadsandelen förväntas dubblas inom några år.

Den grafiska marknaden i USA omsätter ca 200 miljarder dollar.

LATINAMERIKA

Den latinamerikanska grafiska marknaden består till stora delar av två länder, Brasilien och Mexiko, som svarar för närmare 80 procent. Inte minst Brasilien har en imponerande årlig tillväxttakt, runt 5 procent, på en marknad som beräknas omsätta ca 25 miljarder

dollar. Tryck av böcker utgör en betydande del av produktionen men det är främst förpackningstryck som driver tillväxten.

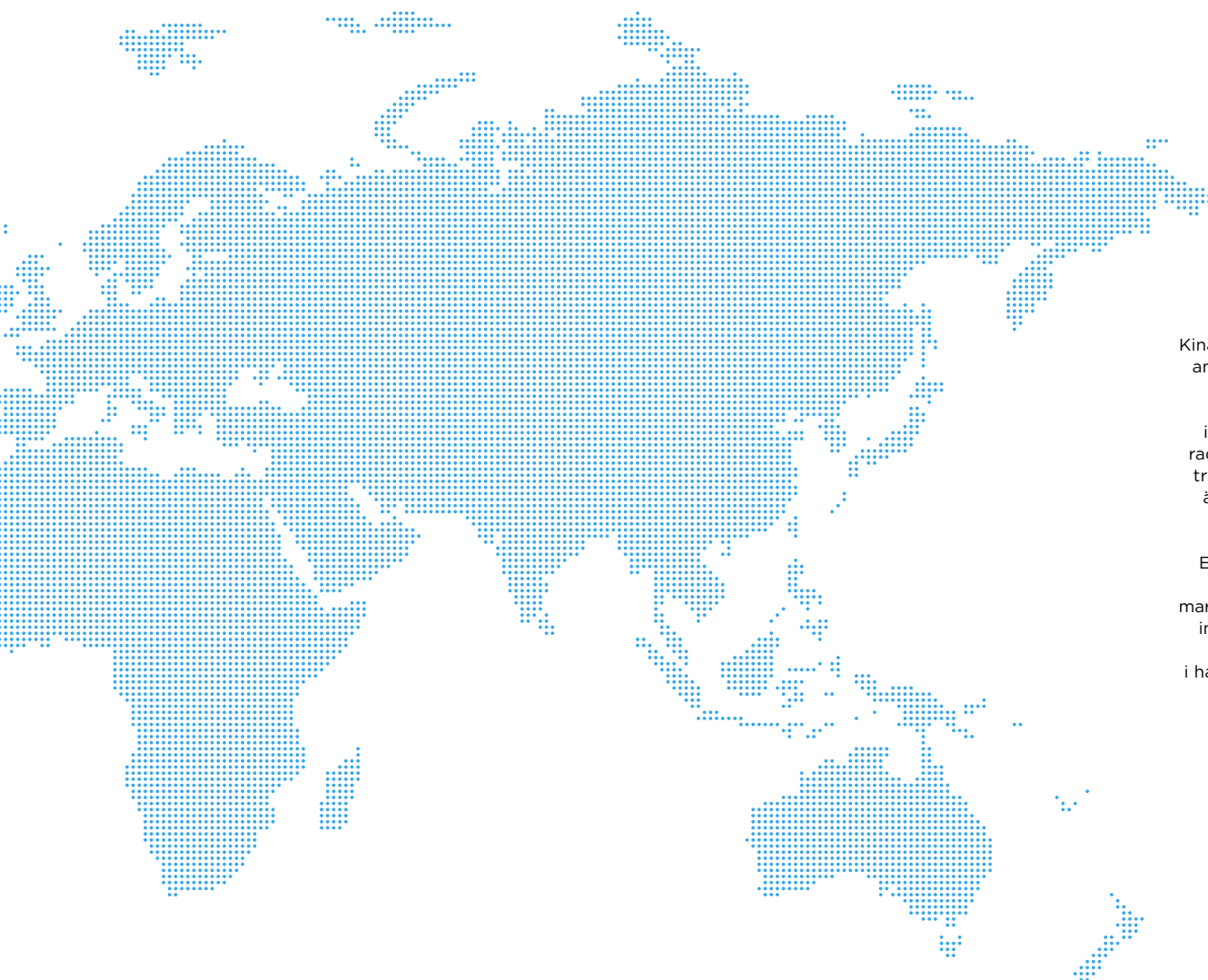
På senare år har uppskattningsvis 15 miljoner människor lämnat fattigdomen och kan nu räknas in i den lägre medelklas-

sen. Den ökade levnadsstandarderna kan främst avläsas i högre produktion av förpackningar och att allt större förpackningar efterfrågas. Även fler läromedel och tidskrifter produceras.

STÖRRE MEDELKLASS
Allt fler människor lämnar fattigdomen, inte minst är det tydligt i de så kallade BRIC-länderna. En större och köpstark medelklass bidrar till ökad efterfrågan på läromedel, tidskrifter och förpackningar.

GLOBALE INKÖP
Trenden är att inköpsbesluten tas allt högre upp bland uppdragsgivarna och i vissa fall blir de direkta ledningsfrågor. Globala inköpsavdelningar får allt större inflytande bland storföretagen.

SAMORDNING
När stora bolag vill samordna sina tryckupdrag efterfrågas större tryckerier som även kan erbjuda logistiklösningar i form av lagerhållning och just-in-time leveranser.

KINA

Under 2013 förväntas Kina gå om Japan och inta andraplatsen över länderna med störst tryckvolym. Konkurrensen inom Kina är fragmenterad. Det finns ca 200 000 tryckerier och merparten är samlad till de geografiska områden som har snabbast tillväxt. En stor del av produktionen är inriktad på marknadsmaterial, produktinformation och förpackningar vilket går hand i hand med den expansiva tillverkningsindustrin.

EUROPA

Tillväxten för den totala grafiska marknaden i Europa står i stort sett och stampar. I volym dominerar Västeuropa kraftigt (ca 90 procent) och de största marknaderna utgörs av Tyskland följt av Storbritannien, Frankrike och Italien. Nästan samtliga västeuropeiska länder har påverkats av lågkonjunkturen och den finansoro som är mest påtaglig i södra Europa. Volymökningar går främst att härleda till länder i Östeuropa, exem-

pelvis Ungern och Polen som har en stadig tillväxt tack vare utlagd produktion från västeuropeiska aktörer, men det sistnämnda landet har även en egen inhemsk tillväxt.

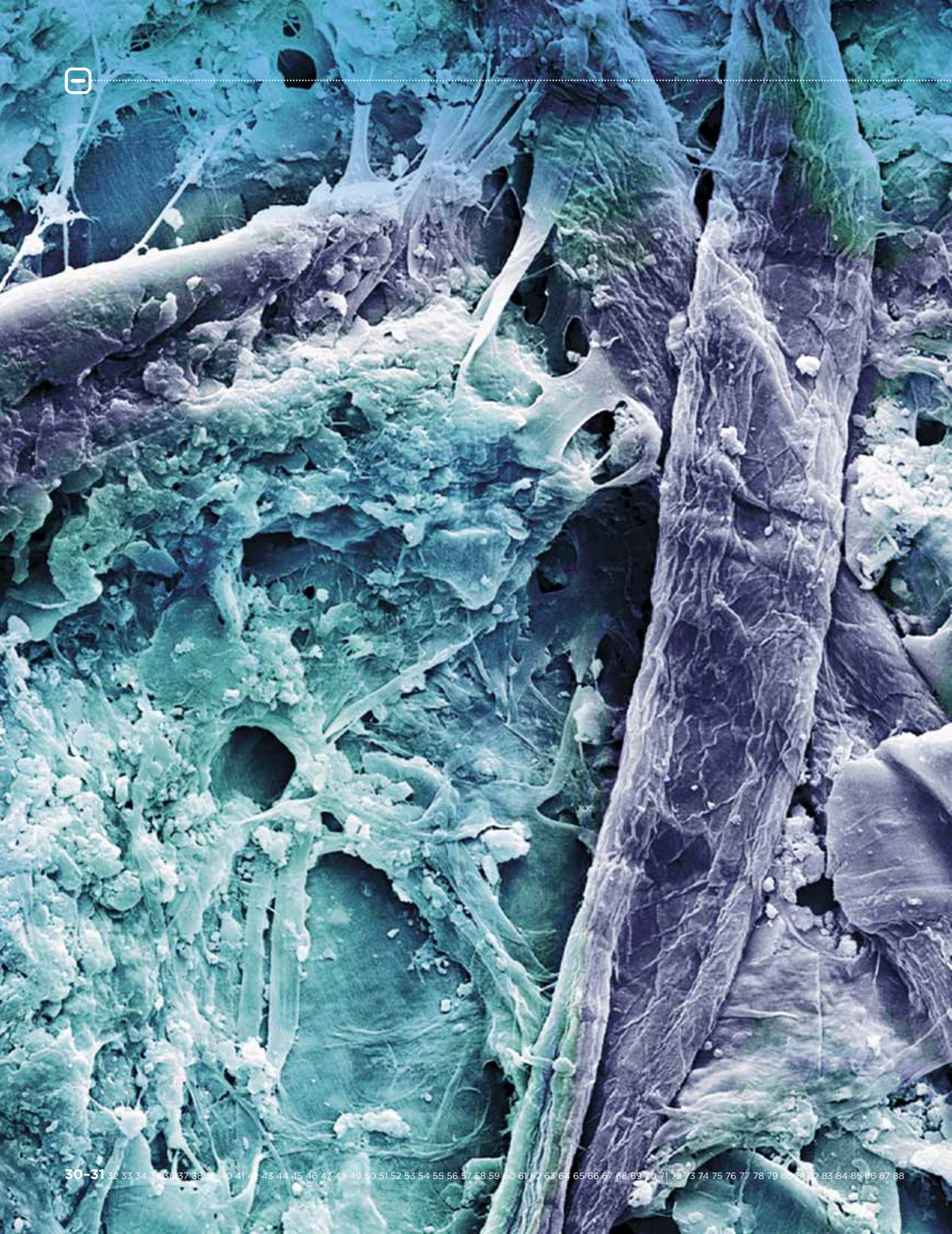
Av olika produkter och trycktekniker är det i första hand förpackningar och digitaltryck som ökar. Till förlorarna hör dagstidningar och offsettryck som ser ut att minska för varje kvartal. Undantaget är offsettryck i Östeuropa som delvis ökar på grund av en växande medelklass

och växande tillverkningsindustri. Östeuropa kan därmed visa upp en betydligt snabbare tillväxt än de mer mogna ekonomierna i väst, men har fortfarande en mindre andel av den totala marknaden.

Den grafiska branschen har under flera år genomgått en tuff strukturomvandling och konsolidering. Elanders har varit en pådrivande aktör, inte minst på den svenska och tyska marknaden. När de sammanlagda tryckvolymerna minskar har

Elanders kunnat kompensera bortfallet genom att erbjuda avancerade tekniska lösningar eller logistikupplägg som mindre och medelstora tryckerier ofta saknar eller inte kan hantera. Vidare har Elanders en förhållandevis stark finansiell ställning och en internationell organisation som många andra tryckerier saknar.

Totalt uppgår den grafiska marknaden i Europa till ca 210 miljarder dollar.

BESTRUKET PAPPER
80 GRAM, SKALA 2522:1

COMMERCIAL PRINT

Papper som medium har många fördelar. Om inte annat på papperet.

Tryck på papper har mångfaldigt högre upplösning än datorskärmar. Papper drar ingen ström, är inte beroende av filformat, kraschar inte och det fyller sitt syfte även i det avlägsnaste hörn av världen. Tappar du en tidning i badet kan du torka den; informationen finns ändå kvar. Papper går att vika och rulla ihop utan att det förstörs och innehållet kan läsas i starkt solljus.

Så även om papper må vara ett dyrt sätt att distribuera information, är det ett billigt och hållbart sätt att lagra den. Papper förmedlar dessutom information och känslor utanför det tryckta: struktur, doft, fraset när du tar tag i hörnet och lyfter sidan.

Tänk på det när du nu vänder blad.

BESTRUKET PAPPER
80 GRAM, SKALA 8:1

STRUKTUROMVANDLINGEN FORTSÄTTER

Commercial Print utgör en mogen del av tryckindustrin och produktområdet uppvisar likartade karaktärsdrag runt om i världen. Aktörerna på marknaden utgörs till stor del av små och medelstora samt ofta familjeägda tryckerier som i huvudsak erbjuder traditionellt tryck på en lokal marknad. Det är i denna kategori som strukturuomvandlingen är mest känd.

// DET ÄR FRAMFÖR ALLT OLIKA TYPER AV MARKNADSMATERIAL SOM FORTSÄTTER ATT ÖKA OCH PROGNOSEN FÖR 2016 VISAR ATT VOLYMERNA DÅ ÖVERTRÄFFAR REKORDÅRET 2008.//

DEN GLOBALA TRYCKVOLYMEN för Commercial Print har efter finanskrisen 2008 haft en minskning i efterfrågan. Det har resulterat i en överkapacitet och tuff prispress. Lägre upplagor men fler editioner samt en förflyttning från offset till digitaltryck är också tydliga trender.

Från 2011 till 2012 är förändringen i volymer dock marginell. Tittar vi fram till 2016 fortsätter den totala tryckvolymen minska med några få procent. Då är variationerna större för varje delområde inom Commercial Print. Det är framför allt olika typer av marknadsmaterial som fortsätter att öka och prognosen för 2016 visar att volymerna då överträffar rekordåret 2008.

För magasin är utvecklingen i stort sett oförändrad fram till 2012 och även fram till 2016. Nedgången för böcker är mer påtaglig och riktigt stora minskningar väntas för tryck av kataloger. För den sistnämnda kategorin handlar det om en tvåsiffrig procentuell nedgång från 2012 års volymer till 2016.

OM VI DELAR upp den europeiska marknaden i väst och öst samt den amerikanska i nord och syd,

så finns det några tydliga trender fram till 2016. Sydamerika och Östeuropa har fortfarande ganska låga tryckvolymer och ökar sakta men säkert. För Nordamerika och Västeuropa är volymminskningen tydlig och ser ut att fortsätta accelerera. Undantaget är digitaltryck som kontinuerligt tar nya marknadsandelar.

Den asiatiska marknaden fortsätter att öka efter att ha legat still från 2008 till 2012. Japan har den näst största tryckindustrin i världen men tillväxten drivs främst av utvecklingen av andra länder i Asien, inte minst Kina och Indien. Att en så stor del av alla varor produceras i Asien bidrar till expansionen och det gäller även för förpackningar som ökar starkt på dessa marknader.

ÄVEN OM TRYCKUPPDRAGEN fortsätter att krympa i USA, så är landet fortfarande dominant när det gäller den totala volymen och producerar nästan dubbelt så mycket tryck som tvåan Japan och även dubbelt så mycket som Tyskland, Frankrike, Storbritannien och Italien tillsammans.

FYRA MATCHVINNARE INOM COMMERCIAL PRINT

KONSOLIDERING

Tryckindustrin runt om i världen genomgår sedan flera år en strukturomvandling. Hel- och halvfabrikat och mindre men nischade tryckerier tar marknadsandelar på de mellanstoras och traditionellas bekostnad.

DIGITALTRYCK

När rull- och arkoffsettryck minskar i volym så växer digitaltryck på alla geografiska marknader. Trenden mot mer komplexa, men mindre tryckeriuppdrag gynnar digitaltryck. Det gäller även möjligheten för slutkonsumenter att lägga egna tryckbeställningar.

PRODUKTIONS-FÖRFLYTTNING

I Västeuropa förflyttas allt mer produktion från högkostnadsländer till lägstkostnadsländer. De så kallade BRIC-länderna fortsätter att utvecklas ekonomiskt och det drar även med sig tryckeriuppdrag. Inte minst gäller detta för Kina och Indien.

E-HANDEL

Det tog åtskilliga år innan e-handeln tog fart på allvar. Nu har den utvecklats till en affärsmodell även för aktörer inom grafiska industrin, men kräver tekniskt kunnande, kapacitet och användarvänlighet för att bli framgångsrik.

**STRUKTUR-
OMVANDLING**

Inom Commercial Print pågår en nödvändig struktur-omvandling. Förlorarna är medelstora tryckeriföretag utan nischprodukter. Vinnarna återfinns bland mindre specialiserade aktörer och större tryckerikoncerner med ett brett produkt-erbjudande kombinerat med spetskompetens.

PERSONIFIERING

Den digitala tekniken och smarta systemlösningar har skapat möjligheter till avancerad personifierad information och helt nya tryckuppdrag. Elanders är med och leder denna utveckling.

ELANDERS TAR NYA MARKNADSANDELAR

Elanders ursprung och hemmaplan är Commercial Print. Trots att produktområdet har en svag tillbakagång i Västeuropa har Elanders genom sitt breda erbjudande och flytt av produktionsvolymen till lågkostnadsländer tagit nya andelar på denna mogna marknad.

ENDAST ETT FÅTAL bolag av Elanders storlek finns i varje land. Flera av dem är inte civiltryckerier utan förlag eller dagstidningar vars egna tryckerier säljer sin överskottskapacitet på civilmarknaden. När både förlag och dagstidningar får se sina upplagor minska bidrar det till en överkapacitet och fortsatt prispress. Med sin globala närvaro och möjlighet att förlägga tryckeriuppdrag i lågkostnadsländer har Elanders ändå skapat en tydlig konkurrensfördel.

SVERIGE ÄR FORTFARANDE Elanderskoncernens enskilt största marknad och Elanders är där en betydande aktör och samarbetspartner till fordonsindustrin, övrig tillverkningsindustri samt offentlig sektor.

Elanders är i Sverige, liksom i andra länder, ensam om att kunna följa de större industrikoncernerna över landsgränserna och erbjuda helhetslösningar som innehåller trycksaker, förpackningar och andra tjänster, ofta med betydande inslag av logistikkaraktär. På europeisk nivå är konkurrensen minst lika tuff som i Sverige, men Elanders har även under lågkonjunkturen haft en bra utveckling i bland annat Tyskland och Storbritannien. I främst Norden och Tyskland konkurrerar Elanders med

olika aktörer som framför allt jobbar mot konsumenter och mindre företag.

För att möta prispressen på de marknader där Elanders är verksamt har Elanders valt att successivt flytta produktionsvolymen till lågkostnadsländer som Kina, Polen och Ungern. Som ett exempel så har produktionen och omsättningen för den västeuropeiska marknaden fyrdubblats i Elanders polska och ungerska verksamhet sedan 2009. Detta är en av de främsta förklaringarna till Elanders positiva utveckling från 2010 och att Elanders har tagit marknadsandelar i Västeuropa under denna period när marknaden som helhet minskat.

INOM JUST-IN-TIME-PRODUKTION av manualer och annan eftermarknadsinformation är konkurrenterna ett flertal mindre, lokala tryckerier som var och en saknar kapacitet och kunnande för att ta helhetsgrepp på de globala kundernas behov.

Elanders kan med sin grafiska kompetens, sin globala närvaro och med utgångspunkt i sin stora kundbas erbjuda kunderna en helhetslösning som omfattar allt från avancerade tekniska beställningsplattformar till fulfilment- och distributionstjänster.

SAMORDNING

När stora bolag vill samordna sina inköp av trycksaker efterfrågas leverantörer som även kan erbjuda lagerhållning, just-in-time-leveranser och täcka hela försörjningskedjan. Globala inköpsavdelningar får allt större inflytande vid valet av leverantörer.

LÅGKOSTNADSLÄNDER

Ett sätt att möta prispressen på marknaden har varit att utnyttja produktionskapacitet i lägkostnadsländer. Elanders påbörjade denna process redan 2009 och sedan 2011 utgör Elanders polska verksamhet en del av den svenska organisationen och den ungerska en del av den tyska.

UTVECKLING AV DEN GLOBALA TRYCKVOLYMEN - PER KATEGORI 2008-2016 (MILJONER US DOLLAR)

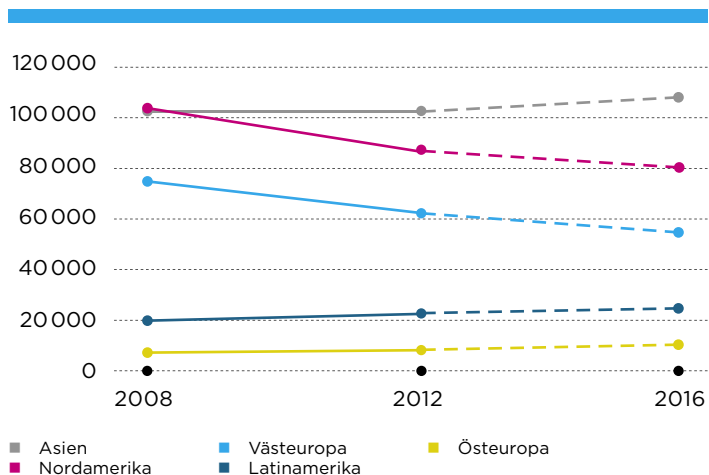
	2008	2012	2016	
Böcker	39 803	35 080	32 130	↘
Magasin	74 411	68 561	67 114	↘
Kataloger	46 834	35 506	30 427	↘
Marknads- och informationsmaterial	157 100	153 127	157 732	→
TOTALT	318 148	292 274	287 403	↘

Detta har gjort att andelen uppdrag av global karaktär har ökat från åtta procent 2007 till dagens 30 procent. Elanders strategi är att fortsätta denna utveckling genom att öka volymen hos nuvarande kunder samt självklart attrahera helt nya kunder med global verksamhet.

För att förstå komplexiteten i vissa av Elanders affärer kan ett belysande exempel vara på plats: för en stor industrikund levererar Elanders trycksaker till produktionslinan var fjärde timme, varje dag, året runt! Allt sköts via en egenutvecklad plattform där kunden matar in sina beställningar.

Detta är ett exempel från globala uppdrag, men det finns också ett tydligt fokus på att vara ett bra och prisvärt alternativ på den lokala marknaden. Elanders har en utmaning i att attrahera och bygga långsiktiga relationer med små och medelstora företag. Detta är viktiga kundgrupper som i första hand ska kunna lägga sina beställningar via webbportaler med minimal manuell hantering för att vara kostnadseffektiv i varje delmoment. På så sätt går det att räkna hem affärer även när orderstorleken är begränsad.

MARKNADSUTVECKLING COMMERCIAL PRINT 2008-2016 (MILJONER US DOLLAR)

COMMERCIAL
PRINT - CASE

1960-TALET

*EGET
DJUNGELPARADIS*
Född 1963 i Fairfield,
Connecticut. Bor numera
i Hollywood men också
i sitt eget djungelparadis
och ekologiska gård
i regnskogen på Hawaii.

1980-TALET

*UPPLÄRD
AV WARHOL*
Fick chansen som ung och
okänd fotograf att börja
arbeta för popkonstnären
Andy Warhol och den då
inflytelserika tidningen
Interview magazine.

1990-TALET

*PLÅTAT
KÄNDISELITEN*
En stor del av den inter-
nationella kändiseliten har
ställt sig framför kameran,
exempelvis Michael Jackson,
Madonna, David Bowie och
David Beckham.

2000-TALET

ÖVERGAV REKLAMEN

Som en av världens bäst betalda reklamfotografer lämnade LaChapelle den kommersiella arenan 2006 och ägnar sig numera åt olika konstprojekt.

2010-TALET

MODERN IKAROS

Kan den nutida samhällskritiken bli mer påtaglig än verket Icarus från 2012? En bild av dagens slit-och-släng-samhälle och överkonsumtion.

2013

LOCKADE REKORDPUBLIK

Utställningen Burning Beauty var både LaChapelles och Fotografiskas hittills största. Drygt 250 verk, filmer och musikvideos lockade en rekordpublik.

DAVID LACHAPELLE | AMERIKANSK FOTOGRAF

FOTOGRAFEN SOM ROAR OCH OROAR

Kitschigt, surrealistiskt, kommersiellt, porrigt, storslaget, underhållande och samhällskritiskt – fotografen David LaChapelles alster går inte att placera i ett fack. Hans gränsöverskridande bilder har lockat en storpublik till Fotografiska museet i Stockholm.

UTSTÄLLNINGEN BURNING BEAUTY var David LaChapelles hittills största och också första gången Fotografiska fyllde hela museet med en enda konstnär.

Det var också en inspirerande utmaning för Elanders Fälth & Hässler som fick det prestigefyllda uppdraget att trycka den omfattande katalogen och samlingsboken i samband med utställningen. Första upplagan sålde snabbt slut och en andra upplaga beställdes.

Ansvariga för bokens formgivning var paret Ida Wessel och Jonas Banker. Snabbt föddes idén att omslaget skulle sticka ut och inte minst kännas anorlunda att ta på. Skaparna fick botanisera i sin digra kunskapsbank och komplettera med helt nya produktionsidéer.

Resultatet efter flera tester blev att överdraget silverlaminerades, därefter trycktes täckvitt två gånger för att få bästa möjliga återgivning av bilden samtidigt som rubriken sparades ur för att den skulle vara i silver. För att undvika tumavtryck laminerades sedan överdraget. I stället för vanlig pärmpapp användes skumbelagd papp för att få den ”bulliga” känslan.

När Fotografiska och David LaChapelle fick den 300 sidor tjocka utställningsboken med drygt 200 av de mest kända verken var det idel lovord. Tackbrev till Elanders Fälth & Hässler blev ett fint kvitto på att slutresultat var så bra som alla inblandade strävade efter. LaChapelle själv var speciellt nöjd med bildkvaliteten.

ALUMINIUMFOLIE,
SKALA 16 762:1

PACKAGING

En gammal julsanning är att det ofta är roligare att leka med paketet än med själva innehållet.

Varje gång Apple släpper en ny produkt fylls Youtube av upppackningsfilmer, där prylentusiasterna med vördnad och andan i halsen steg för steg frigör innehållet. Paketeringen har med andra ord blivit en allt viktigare del av såväl produkten som varumärket.

Förpackningen är ofta första gränssnittet mot kunden, företagsansiktet utåt. Det handlar inte alls bara om utseende, vilket man blir högst medveten om när man väl lyfter eller öppnar förpackningen. Konstruktion, funktion, tyngd, textur, materialval, miljövänlighet – allt påverkar, handgripligen.

Paket är helt enkelt spännande. En bra paketylösning gör dessutom så mycket mer än att bara hålla innehållet på plats.

ALUMINIUMFOLIE,
SKALA 8:1

TYDLIG EXPANSION OCH NYA INNOVATIONER

Packaging (förpackningar) är den del av grafiska industrin där volymerna ökar på alla marknader. Allra snabbast ökar volymerna i Asien, men det som är riktigt spännande är den produktutveckling som sker runt om i världen med ny innovativ teknik.

// DET VI VET REDAN I DAG ÄR ATT KONSUMENTERNA HAR INFLYTANDE PÅ UTFORMNINGEN AV FÖRPACKNINGAR. //

KARTONG OCH WELLPAPP är de material som dominerar för produktion och tryck av förpackningar. På global nivå omsätts flera hundra miljarder dollar varje år och tillväxten ser stabil ut på samtliga marknader. Undantaget är den asiatiska marknaden som växer betydligt snabbare jämfört med övriga. Som i många andra ekonomiska sammanhang är Kina dragloket men även Japan har en omfattande tillverkning av förpackningar. Indien är också ett land med en växande tryck- och förpackningsindustri.

Det som kanske är ännu mer intressant än volymerna är den intensiva produktutveckling som pågår. Under senare år har främst digitaltryck och flexotryck haft en stark tillväxt. Tryckmetoderna är inte helt nya men utvecklas kontinuerligt. Digitaltryck används allt mer när behovet ökar av mindre upplagor och personifierade budskap eller avsändare. Flexotryck lämpar sig för tryck på material som plast eller metallfolie och används flitigt av livsmedelsindustrin. Efterfrågan på flexotryck förväntas öka, inte minst därför att lösningsmedel kan minimeras vid produktion av livsmedelsförpackningar.

TITTAR VI LITE längre fram kommer förpackningar och andra produkter tryckas med sensorer eller ljuskällor för att kunna kommunicera med sin omvärld. Det kan handla om information om att varorna

behöver fyllas på i en butik eller en medicinförpackning som påminner brukaren att ta sin medicin. En stor del av denna typ av kommunikation kommer ske via internet och kallas på fackspråk för "internet of things". Vi är alla mer uppkopplade och det finns sedan en tid teknik som gör det möjligt för små elektronikchip i joggingskor eller i badrumsvågen att kommunicera relevant information. I nästa steg – förmodligen inom några få år – får vi se samma utveckling inom förpackningar men även för annat tryckt material. Inte minst 3D-tryckning är på framarsch. Med en 3D-skrivare går det att framställa tredimensionella objekt hämtat från en digital modell. I framtiden förväntas 3D-tryckning kunna trycka en mängd olika produkter som exempelvis leksaker och smycken, men också mänskliga organ.

KONSUMENTERNAS INTRESSE OCH respons kommer avgöra i vilken utsträckning ny teknik införs på olika förpackningar. Det vi vet redan i dag är att konsumenterna har inflytande på utformningen av förpackningar.

Konkurrensen i butikshyllorna är knivskarp och de flesta konsumenter är konservativa i sina val. I en livsmedelsbutik med 25 000 varor så har den genomsnittlige kunden 75 favoritvaror varav 25 handlas regelbundet. Endast undantagsvis handlas en helt ny produkt.

FYRA MATCHVINNARE INOM PACKAGING

INNOVATIV

Förpackningar kommer allt oftare att kommunicera med sin omvärld genom att vara uppkopplade via internet. Sensorer och ljuskällor kan redan i dag tryckas på förpackningar och vi är bara i början av denna utveckling som går under beteckningen "internet of things".

EXKLUSIV

Efterfrågan ökar på exklusiva förpackningar och förpackningslösningar. Det skärper även kraven på utrustningsnivå och kunnande i produktionsteknik. Inte minst inom detta segment är möjligheten till personifiering ett tydligt mervärde.

PERSONLIG

Den digitala trycktekniken blev också språngbrädan för personliga tryckprodukter och personliga budskap. Konsumenterna har också iklätt sig rollen, inte bara som avsändare, utan även som producent. I stort sett allt material som går att trycka kan personifieras.

HÅLLBAR

Efterfrågan på mindre miljöbelastande förpackningar har vart tydlig i industriländerna. Nu kan vi se samma konsumentkrav på andra globala marknader när människor med begränsade resurser tar sig in i medelklassen och får förbättrad köpkraft.

ÅTERVINNING

Trenden går mot allt mindre ekologiska fotavtryck. Återvinningsbara material kommer att efterfrågas i ökande utsträckning.

SOCIALA MEDIER

Förpackningar och sociala medier kommer att gå hand i hand, när paketeringen blir en allt viktigare del av det varumärkesbyggande arbetet. Fler företag tar hänsyn till "zero moment of truth".

ETT PRODUKTOMRÅDE I STARK TILLVÄXT

Ett prioriterat produktområde för Elanders är Packaging (förpackningar). Visionen 2017 är att Packaging tillsammans med e-Commerce ska utgöra 60 procent av omsättningen. Vägen dit går genom att växa både organiskt och via förvärv samt satsningar på allt mer avancerade förpackningslösningar.

ELANDERS ÄR INOM förpackningar inriktat på tre områden. Till det första området tillhör konsumentelektronik-, livsmedels- och läkemedelsföretag uppdragsgivarna. Förpackningsuppdragen kan vara relativt traditionella, men gemensamt för dessa är att kunderna lägger resurser på den visuella framtoningen. För Elanders blir uppdraget, förutom att trycka förpackningen, att även trycka användarmanualen och se till att den sampackas med förpackningen. Som ett exempel kan nämnas att Elanders för vissa kunder gör just-in-time-leveranser in till produktionslinan var fjärde timme, dygnet runt och alla dagar på året.

DET ANDRA OMRÅDET karakteriseras av exklusiva förpackningar som i vissa fall är handgjorda i begränsade upplagor. Kunder är bland andra kosmetikföretag som exempelvis Thomas Sabo, men även fordonsindustrin efterfrågar i vissa fall exklusiva förpackningar för sina manualer och serviceböcker, där förpackningen ersätter en skinn- eller plastväska.

TREDJE OMRÅDET ÄR starkt förknippat med personifiering och upplever en stark tillväxt. Elanders har en lång tradition att erbjuda personifierade tryck-

saker, men har tack vare förvärvet av tyska företaget Printpack kunnat kombinera förpackningstryck med personliga hälsningar. Till uppdragsgivarna hör välkända chokladtillverkare som Ritter Sport och Lindt, men kundbasen omfattar även livsmedels-, kosmetika- och läkemedelsföretag.

FÖRPACKNINGAR KAN VARA enklast tänkbara producerade av returmaterial och kännetecknas av en stor prispress. Ungefär samma prispress som tryckindustrin upplever på traditionellt tryck. På andra sidan av skalan hittar vi handgjorda exklusiva lyxförpackningar i små upplagor och med en betydligt bättre marginal. Elanders har i huvudsak valt att arbeta med kunder som kräver komplexa förpackningslösningar och gärna har behov av personifierat tryck.

På föregående uppslag beskrev vi den knivskarpa konkurrensen om kundernas uppmärksamhet i butiken, det som man inom marknadsteorier beskriver som sanningens ögonblick (moment of truth). Men företag har inte bara undersökt vad som lockar till köpbeslut. Lika viktigt är att förstå bakomliggande faktorer som den generella inställningen till förpackningar. Papperstillverkaren Billerud har i

ANPASSNING

"One size fits all" är helt enkelt inte sant, utan man bör allt mer vara beredd på att anpassa sig till respektive marknad.

INTELLIGENS

Intelligenta förpackningar, som kan kommunicera till exempel färskhetsstatus och innehåll till omvärlden, börjar så smått dyka upp.

SMÅ UPPLAGOR

Snabbare omsättning av design, med begränsade upplagor av förpackningar, kommer att bli vanligare de kommande åren.

UTVECKLING AV DEN GLOBALA TRYCKVOLYMEN – PACKAGING 2008–2016 (MILJONER US DOLLAR)

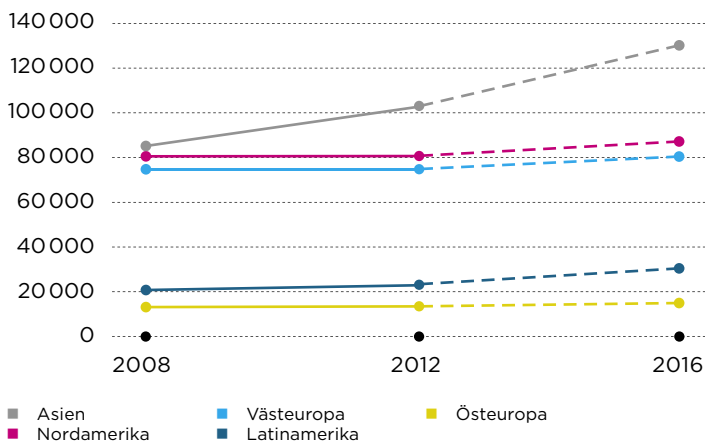
	2008	2012	2016	
Förpackningar	261 050	279 971	324 327	↑
Etiketter	30 390	31 495	39 865	↑
TOTALT	291 440	311 466	364 192	↑

undersökningar kunnat utläsa att många europeiska konsumenter ser förpackningar som ett slöseri med resurser och har en ganska skeptisk inställning till förpacknings- och livsmedelsindustrin. Många människor är också upprörda över att det slängs mycket mat i den industrialiserade världen och det är något av en paradox att väl utformade förpackningar är det bästa sättet att ta tillvara livsmedel på.

Tillfrågade konsumenter gör i första hand tummen ner för förpackningar som har dålig funktion, förmedlar oärliga budskap, har ful design eller upplevs som onödiga. Tummen upp får förpackningar som upplevs som fräscha och är återvinningsbara. Även förpackningar som väcker nostalgi tar konsumenterna till sig.

OM VI VIDGAR perspektivet till en global nivå så påverkas flera marknader som Kina, Indien och Brasilien av att allt större grupper lämnar fattigdomen och nu tillhör ländernas medelklass. Bara att få möjligheten till ett eget kylskåp förändrar självklart köpbeteendet. Gemensamt för dessa länder är att allt större, men även miljövänliga, förpackningar efterfrågas.

MARKNADSUTVECKLING PACKAGING 2008–2016 (MILJONER US DOLLAR)

600-TALET

KINESISKT URSPRUNG

Japaner utvecklade den kinesiska konsten att vika papper ytterligare och grunden till att skapa tredimensionella figurer och symboler var lagd.

1600-TALET

ÖKAD PAPPERSTILLVERKNING

Under Edoperioden (1603-1868) ökade papperstillverkningen i Japan och var inte längre enbart en värdefull tillgång för överklassen. Origami blev ett tidsfördriv för allt fler.

1800-TALET

GENUINT HANTVERK

Fram till mitten av 1800-talet skedde all papperstillverkning för hand. Den industriella revolutionen kom så småningom att omfatta även papperstillverkning med hjälp av maskiner.

1900-TALET

KONSUMENT-FÖRPACKNINGAR

Fram till mitten av 1900-talet var det självklart att väga, skära upp och sälja olika varor i påsar. Plastfolie, tetrapack och andra engångsförpackningar blev allt vanligare från 1950-talet.

2000-TALET

EN DEL AV VARUMÄRKET

På en extremt konkurrensutsatt konsumentmarknad har starka varumärken intagit en central roll. Förpackningen av produkten har blivit allt mer betydelsefull för att leva upp till varumärkeslöftet och helhetsintrycket.

PACKAGING | THOMAS SABO

NJUTNING FÖR ALLA SINNEN

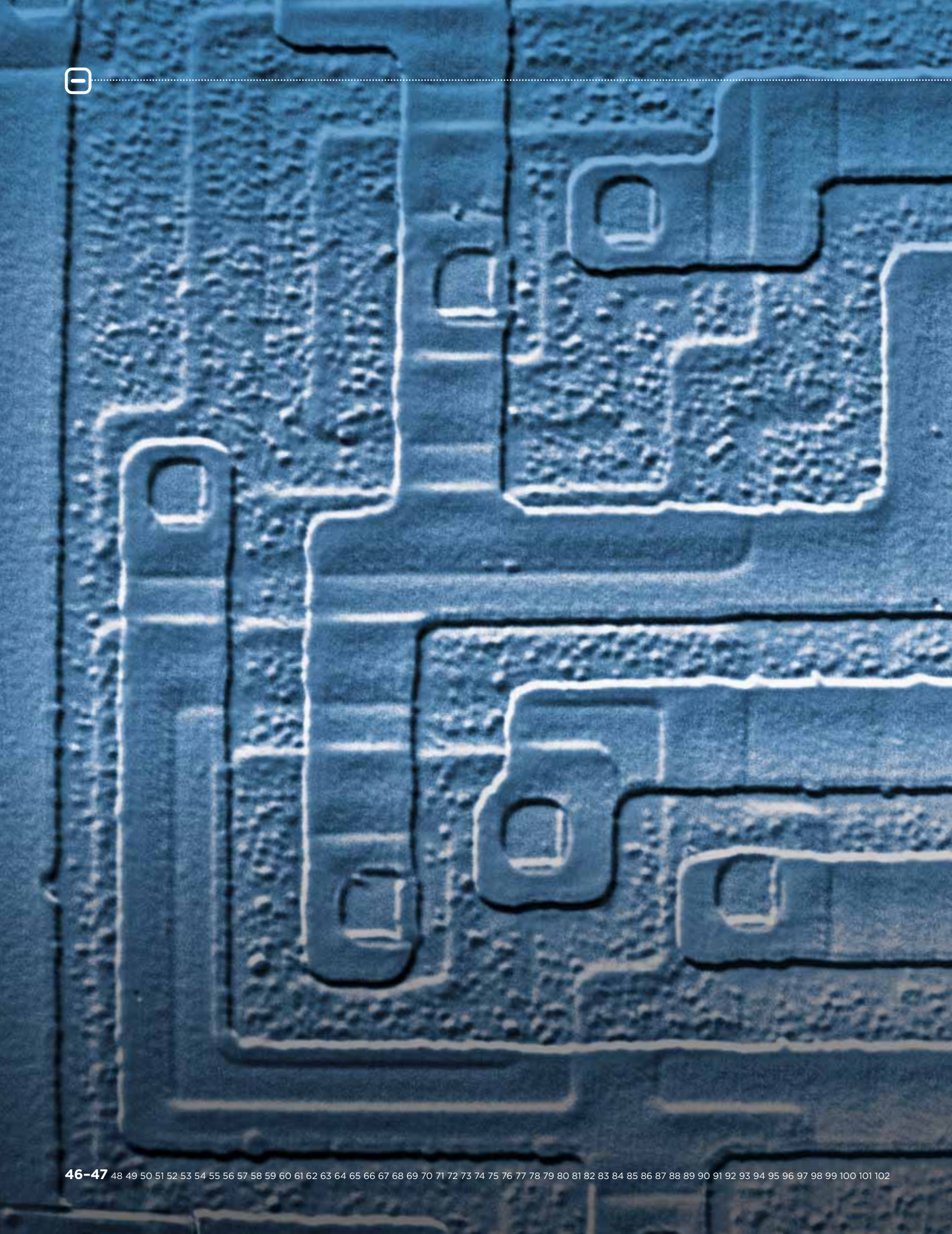
I Asien finns det en flerhundraårig tradition att ge bort vackra och omsorgsfullt utsmyckade presenter och förpackningar. Kort sagt så ska de vara en njutning för alla sinnen.

MÅNGA INSLAG I DEN asiatiska vardagen står i stark kontrast till den västerländska slit-och-släng-mentaliteten. Det handlar om allt från att vårda kropp och själ med hjälp av yoga, ta vara på begränsade naturresurser och undvika fabricerad mat till att lägga ner hela sin själ på hur en present ska förpackas. I både Kina och Japan är en vacker och personligt utformad förpackning en betydelsefull del av gåvan. Att ge bort en oinslagen present är otänkbart. Att däremot ge bort en mindre värdefull present i en fin förpackning är betydligt vanligare och säger en hel del om filosofin, där presentens yttre kan appellera till årstiden, innehållet eller mottagarens personlighet.

Det är därför ingen slump att Elanders mest exklusiva förpackningar tillverkas i Kina. Samma land som för flera hundra år sedan uppfann tekniken att vika papper och som japanerna har fulländat under begreppet origami.

Elanders i Kina har speciella team som med ett stort inslag av hantverk tillverkar förpackningar av lyxkaraktär. Medarbetarna limmar, tapetserar insidan på förpackningen, stansar och trycker. Den stora utmaningen ligger i att varje unikt ex ska vara likvärdigt, delvis naturligtvis för ögat men också i känslan av att öppna och försluta förpackningen.

Företaget Thomas Sabo är en typisk uppdragsgivare som med smycken och skönhetsprodukter vill attrahera de mest kräsna och modemedvetna kundgrupperna. Där ingår förpackningen som en självklar del av helhetsupplevelsen. Kunder inom automotive har också börjat efterfråga förpackningar som kan leva upp till prislappen på fordonet. Även förpackningen av manualen ska säga något om köparen och gärna lägga till en personlig dimension.

KRETSKORT AV KISEL,
SKALA 1937:1

E-COMMERCE

Det är inte svårt att sätta fingret på vad som lockar med e-handel.

Har du råd kan du få allt du pekar på. Det är nästan som magi: några gester, och vips – eller åtminstone efter en dag eller två – står du där med din önskan i handen. Simalabim. Från klick till handling.

Med tanke på det är det inte konstigt att handeln över nätet växer explosionsartat. Snabba affärer, allt enklare köpprocess, och framför allt ett nästan obegränsat utbud; hela planetens marknad finns till hands. I stället för att du tar dig ut i världen, kommer världen hem till dig. Kan du föreställa dig en vara finns den oftast bara en sökning bort.

De senaste åren har marknaden blivit allt mer mobil och allt mer personlig. Din alldeles egna globala handelsplats, på fickan.

KRETSKORT AV KISEL,
SKALA 8:1

5C40TTG4
B81BA3

E-HANDELN HAR VÄXT TILL SIG

Det fanns en tid då flera experter förutsåg att e-handeln skulle dominera inom de mest skilda produktsortiment. Efter många havererade storsatsningar, men ännu fler lyckade exempel, kan vi konstatera att marknaden för e-handeln har mognat och tar allt större andelar av detaljhandelns omsättning.

// FUNGERANDE TEKNIK OCH LOCKANDE UTBUD ÄR EN HYGIENFAKTOR. DÅ LIGGER DET EN STÖRRE UTMANING I ATT LYCKAS DRIVA TRAFIK TILL EN E-HANDELSPLATS.//

DEN LOGISKA TANKEVURPAN många gör vid en stor teknikomvälvning är att det nya ersätter det gamla fullt ut. Det är ett förhållningssätt som sällan stämmer med verkligheten. Fototekniken tog inte död på måleriet, tv ersatte inte radion och cyberspace raderade inte ut vår fysiska verklighet.

DET ÄR SNART 15 år sedan den svenskinitierade modesajten boo.com lanserades med skyhöga förväntningar. Den fick snabbt efterföljare av andra e-handelsplatser med olika affärsmodeller som Lets-Buyit, Dressmart och Boxman. Äventyret tog slut för flertalet i samband med IT-kraschen under år 2000. I boo.coms fall handlade det om ett par miljarder kronor som gick upp i rök.

Innebär det att pionjärerna inom e-handel hade fel? Nej, långt därifrån. Amerikanska Amazon har utvecklats till en av världens största handelsplatser och det finns en rad liknande exempel. För drygt tio år sedan fanns dock inte den digitala infrastruktur som vi har i dag med kraftfulla bredband, wi-fi och smarta mobiler. Affärsmodeller var bara påbörjade och det fanns stora brister i användarvänligheten. I dag kan vi se att inte minst modesajter skördar framgångar med sitt utbud. Även en stor del av

postorderhandeln har flyttat ut på nätet. Inom livsmedelssektorn har möjligheten att få hem vecko-leveranser av matkassar förändrat köpbeteendet hos många konsumenter.

HEMELEKTRONIK, KLÄDER OCH böcker är dominerande branscher inom e-handel på flera marknader runt om i världen. Även det stora intresset för att handla eller buda på begagnade prylar har lett till att allt fler konsumenter tycker att det är naturligt att använda sig av e-handel. Det dyker dessutom upp helt nya initiativ som Groupon eller Let's Deal som erbjuder rabatterade massinköp.

Gemensamt för framgångsrika aktörer inom e-handel, förutom attraktiva produkter och priser, är en förståelse för vad kunderna efterfrågar. Att det finns en användarvänlig teknisk plattform oavsett om trafiken går via dator eller mobil.

Fungerande teknik och lockande utbud är en hygienfaktor. Då ligger det en större utmaning i att lyckas driva trafik till en e-handelsplats. Annonsering i tryckt media och sökordsoptimering är två sätt att marknadsföra utbudet, men många försöker också ta hjälp av bloggare, inte minst inom modebranschen, och även att använda sociala medier.

FYRA MATCHVINNARE INOM E-HANDEL

ANVÄNDARVÄNLIGHET
Den som inte kan kombinera attraktiva produkter med bra priser och en stor portion användarvänlighet är snart utslagen i kampen om kunderna. Det är inom denna del e-handeln har utvecklats mest och har hjälp av allt snabbare uppkoppling.

SNABBHET
En e-handelsplats är tillgänglig dygnet runt 365 dagar om året. Det ligger också i förväntningarna att snabbt få sin vara levererad. Till exempel har den som beställer en fotobok via fotokasten.de garanterad utleverans inom 48 timmar.

NYTÄNKANDE
I början var e-handeln en spegling av den traditionella handeln. Nu dyker det upp nya erbjudanden och affärslösningar som tar tillvara på den digitala revolutionen. En smart och genomförbar idé kan vara embryot till framtidens internationella storföretag.

VARUMÄRKET
Att befinna sig top-of-mind är alltid viktigt vid alla köpbeslut, men helt avgörande inom e-handeln. Därför räcker det inte med en bra handelsplats. Varumärket måste exponeras, utvecklas och vårdas ömt för att inte tappa i konkurrenskraft.

NISCHNING

Många framgångsrika onlineshoppar specialiserar sig hårt och ingen gör det mer än Of a Kind som bara säljer begränsade upplagor – eller unika produkter – från designers.

SNABB EXPANSION VIA FÖRVÄRV

Elanders har en infrastruktur av tryckkapacitet som fungerar bra att kombinera med erbjudande inom e-Commerce (e-handel). Bolagets strategi är att kombinera organisk tillväxt med strategiska företagsförvärv på en marknad med snabb expansion.

E-HANDEL MOT KONSUMENT är ingen självklarhet för merparten av aktörerna inom den grafiska industrin. Webbportaler mot professionella användare är en ganska vanlig företeelse, medan det är en helt annan spelplan att vända sig direkt till den jättelika konsumentmarknaden.

Genom förvärven av fotokasten och dlolm (Deutsche Online Medien GmbH) 2012 har Elanders skaffat sig den kompetens och det kundunderlag som behövs för att utveckla produktområdet. Kombinationen med att Elanders redan i dag är en av de ledande företagen inom digitalt tryck skapar ett framgångsrecept som innefattar smarta specialutvecklade databaslösningar kopplat till personifierat tryck. Mot konsument är det i första hand fotoböcker, kalendrar, presentartiklar och heminredningsprodukter som erbjuds, men även exemplar av unika förpackningar som produceras till bland andra Ritter Sport.

DE TYSKA FÖRETAGEN har utvecklat sina kundpassade webbplatser sedan flera år och innovationstakten är hög. Vi skrev om Ritter Sports personliga chokladhälsningar i förra årsredovisningen. Liknande lösningar är under framtagande

för andra chokladtillverkare. Andra innovationer är appen Printsy som gör det enkelt att skicka personliga vykort från sin smarta mobil till mottagare på destinationer över hela världen. Ett annat erbjudande i kombination med sociala medier, är att via Facebook beställa personligt utformade kalendrar under varumärket Friend-Calendar. Programmet tar med automatik fram en kalender som innehåller de personer som har interagerat mest med varandra under det senaste året. Självklart går det även att byta ut bilder på personer efter egen smak.

FOTOKASTEN OCH DLOLM har en kundbas på cirka 400 000 återkommande kunder och fortsätter att driva verksamhet under respektive varumärken. Med Elanders globala närvaro finns det möjlighet till expansion på andra regionala marknader. Kännetecken för denna del av grafiska industrin är, vid sidan av personifieringen, den utpräglade snabbheten. Det finns lösningar som gör det möjligt att producera sin egen fotobok på några minuter – en fotobok som dessutom är färdig för utleverans inom 48 timmar. Exempelvis har fotokasten vissa dagar under högsäsong över 20 000 unika order

PRISJÄMFÖRELSE

Fler och fler appar som jämför priser mellan olika inköpsställen dyker upp på marknaden, till exempel BuyVia och ShopSavvy. Konsumenten tar makten.

WORDPRESS

Bloggverktyget WordPress har seglat upp som en seriös utmanare till mer kommersiella e-handelsverktyg. Mängder av webshop-teman finns att ladda ner.

PERSONLIGT

Om inte produkten i sig är unik kan man genom personifiering göra den till sin alldeles egen. Leverantörer som Amazon erbjuder allt fler möjligheter att sätta din egen touch på varan.

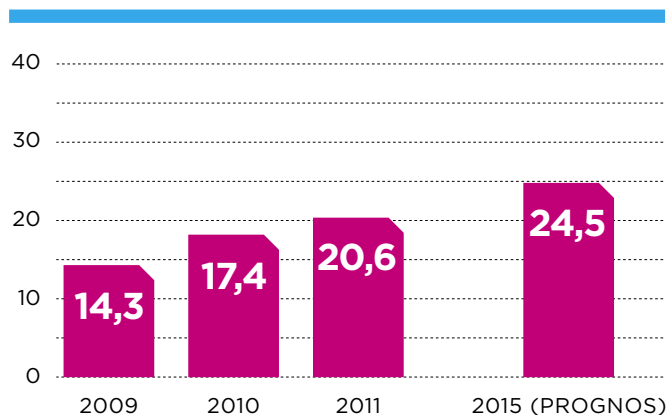

som produceras, paketeras och distribueras samma dag. Detta ställer väldigt höga krav på spårbarheten i produktions- och distributionskedjan, vilket är viktigt både för kunden och för Elanders.

Marknaden för fotoböcker i Västeuropa ser väldigt olika ut. Det såldes drygt 22 miljoner exemplar under 2012. I Tyskland och Beneluxländerna har cirka fem procent av befolkningen beställt en eller flera fotoböcker. I Storbritannien och Italien är motsvarande siffra en procent. Det finns med andra ord bra förutsättningar för en kraftfull framtida expansion när marknadspenetrationen ökar. Fram till 2015 förväntas cirka 25 miljoner fotoböcker säljas, men potentialen är betydligt större än så. Speciellt när det finns kopplingar till sociala medier.

I dag står produktområdet e-Commerce för tio procent av Elanders omsättning. Målet är att andelen ska växa kraftigt fram till 2017.

ANTAL SÅLDA FOTOBÖCKER I VÄSTEUROPA 2009-2015 (MILJONER ENHETER)

TAPETHISTORIA

TIDIGA TAPETER

De första tapeterna gjordes för hand av lump i små bitar som var dyra och krävde mycket pusselskicklighet. Att tapetsera ett rum på 1600- eller 1700-talet kunde kosta mer än att köpa ett helt hus.

ARSENIKGRÖNT

Svenska kemisten Scheele komponerade på 1700-talet en populär grön färg som länge användes till tapeter. I efterhand visade det sig vara en rätt dålig idé, då färgen innehöll avsevärda mängder arsenik.

TAPETTRENDER

Tapeter har följt samma trender som samhället i övrigt. I slutet av 1800-talet kom jugend med slingrande stjärkar. 1950-talets funktionalism övergick i 70-talets medaljonger och 80-talets pasteller.

VÄGGFOTO

Fototapeter blev populära på 1970-talet, då med färdiga motiv som New Yorks skyline eller solnedgång över palmbeväxt strand. Dagens fototapeter kan se ut precis som du själv vill ha dem.

E-COMMERCE | FOTOKASTEN

PIXLAR PÅ TAPETEN

Det finns ingen anledning att nöja sig med att visa upp andras drömmar när det så lätt går att skylta med sina egna. Det älskade landskapet du hittade på vandringssturen kan du numera ta med dig rakt in i vardagsrummet och upp på väggen.

SMARTA MOBILER OCH digitalkameror har gjort att det i dag tas mångdubbelt fler bilder än för bara några år sedan. Detta i kombination med individens behov av att ses och av att vilja vara unik har gjort att marknaden för fotoprodukter har växt kraftigt under flera år. Konsumenternas egna bilder behöver inte längre stanna i datorn eller komma till världen enbart utskrivna på fotopapper. Numera kan de exponeras i så vitt skilda sammanhang som affischer, nyckelringar, muggar, tröjor, smycken, leksaker, porslin, kanvastavlor, fotoböcker, kalendrar och till och med tapeter. 1970-talets färdiga solnedgångsmotiv är ute – nu bestämmer individen själv fritt.

–När det gäller personifiering så ser jag nästan inga begränsningar, säger Martin Lux, vd för de tyska bolagen fotokasten och dloim som nu ingår i Elanderskoncernen.

–Du kan skapa dina egna unika kläder, bilar och till och med olika livsmedel. Bara för några år sedan var det svårt att föreställa sig möjligheten att beställa och producera individuella gardiner. Produktområdet och tekniken utvecklas snabbt och gör det allt enklare att tillfredsställa nya önskemål från kunderna för att de ska få fram just sin egen personliga favoritpryl. Att trycka fotoprodukter med hjälp av 3D-teknik är ett exempel på teknologi som öppnar helt nya möjligheter.

Martin Lux menar att den grafiska industrin bara befinner sig i början av sin utveckling, och att många snabba förändringar kommer att ske de närmaste åren. Människan kommer dock alltid att stå i centrum, inte tekniken i sig.

–Vi har satt som mål att e-handeln skall vara en underhållande och unik upplevelse för varje kund, från första klicket på webbsidan till att produkten plockas upp ur sitt paket.

SVANEN

En nordisk miljömärkning som får användas av tryckerier som uppfyller fastställda kriterier vad gäller val av produkter, färger och kemikalier samt rutiner kring produktion och avfallshantering.

FSC®

Forest Stewardship Council® är en global miljömärkning och certifiering för ansvarsfullt skogsbruk. Skogsprodukter tillverkade av FSC®-certifierad skog kan märkas och omfattar bland annat trycksaker.

Märket för
ansvarsfullt
skogsbruk

KVALITETSSÄKRAD PRODUKTION GYNNAR EN BÄTTRE MILJÖ

Efterfrågan på klimatneutrala trycksaker fortsätter att öka även om det fortfarande handlar om mindre andelar av den totala produktionen. Allt fler kunder vill också ha en kvalitetssäkrad produktion. Elanders övergripande miljömål är att minimera koncernens miljöpåverkan utan att ge avkall på kvaliteten i slutprodukterna.

KLIMATNEUTRALT FÖRETAG

För att delta i det svenska programmet krävs att företaget beräknar koldioxidutsläpp på ett strukturerat sätt samt utarbetar mål och åtgärder för att minska verksamhetens klimatpåverkan.

KLIMATNEUTRALA PRODUKTER

För att en produkt ska erhålla statusen klimatneutral krävs att klimatpåverkan beräknas för produktens livscykel. Tillverkaren måste också redovisa åtgärder för att minska verksamhetens klimatpåverkan. Print CO₂ verified är namnet på den tyska motsvarigheten.

INOM MILJÖ- OCH KVALITETSOMRÅDET kunde Elanders under 2012 avläsa två trender. Intresset för klimatneutrala produktioner och trycksaker ökar undan för undan. Främst på den svenska, tyska, och brittiska marknaden, men det är alltså på låga nivåer jämfört med den årliga totala tryckvolymen.

Dessutom ökar kraven på att Elanders ska ha en kvalitetssäkrad och målstyrd produktion. Det är krav som kommer från både etablerade och nya kunder, och förfrågningar och krav är tydligast uttalade bland industrikunder. Till delar är den ökade efterfrågan styrd av mängden offentliga upphandlingar, som ofta har omfattande miljö- och kvalitetskrav.

VARJE ENSKILT BOLAG inom Elanderskoncernen ansvarar för det egna miljö- och kvalitetsarbetet för att på bästa sätt kunna leva upp till landsunika lokala och regionala regler. Sammanlagt har Elanders 13 heltidstjänster på de olika marknaderna som arbetar och ansvarar för miljö- och kvalitetsfrågor.

Allt fler företag och organisationer ser sambandet mellan kvalitetssäkrad produktion och en mindre miljöbelastande tillverkning. Elanders har sedan flera år haft miljömål för att minska det ekologiska fotavtrycket och samtidigt infört kvalitetssäkring på alla marknader. I dag är samtliga produktionsenheter utom digitaltryckeriet i Italien och nyförvärvade amerikanska Midland certifierade enligt ISO 9001 och/eller 14001. Elanders första anläggning i USA (Atlanta) blev 2012 certifierade enligt fordonsindustrins kvalitetsstandard TS 16949. Det är en omfattande kvalitetsstandard för leverantörer till fordonsindustrin som visar att man har mycket god ordning och omfattande kontroller.

I Sverige påbörjades arbetet med en certifiering enligt ISO 12467 under 2012 för att bli certifierade i början av 2013. Kvalitetsarbetet har initierats för att ytterligare underlätta samarbetet mellan olika produktionsanläggningar och därmed skapa en större flexibilitet. Vid behov ska en anläggning kunna ta över produktion utan att kunden upplever någon skillnad i tryckkvaliteten.

ELANDERS MILJÖARBETE OMFATTAR en rad olika områden, från minskat pappersspill och sänkta utsläpp av växthusgaser till minskad mängd farligt avfall och lägre energiåtgång. Successivt har miljöfrågan vidgats till att även omfatta kundens val av lösningar för tryck och distribution, där minsta möjliga miljöpåverkan blir ett allt vanligare krav. Elanders har som övergripande miljömål att alla bolagen ska arbeta aktivt för att minska miljöpåverkan från energiförbrukning, minska mängden farligt avfall och öka andelen bolag som kan erbjuda den globala miljömärkningen FSC® (Forest Stewardship Council®).

Bland andra miljömärkningar märks den nordiska Svanen som Elanders kunnat erbjuda sedan 1990-talet. Av betydligt yngre årgång är märkningen Klimatneutralt företag som infördes 2010 och Klimatneutrala produkter som har sin tyska motsvarighet i Print CO₂ verified. En utförligare beskrivning av Elanders miljömärkningar finns på detta uppslag.

GÖTEBORGSPRISET FÖR HÅLLBAR utveckling har delats ut sedan år 2000 och Elanders AB hör till företagen som sponsrar priset på en miljon kronor. Temat för 2012 var "Slutna kretslopp" och priset delades mellan amerikanen Dr Michael Biddle och svensken Björn Söderberg.

Återvinningsfrågor hänger tätt samman med hållbar utveckling. Naturens egna kretslopp har visat sig ha en fantastisk förmåga att utveckla sinnrika kretslopp där restprodukter omvandlas till näring och energi. Den industrialiserade världen har precis påbörjat resan mot effektiv återvinning och slutna kretslopp. Avfallsproblem, resursbrist och energislöseri är mer regel än undantag.

Både Michael Biddle och Björn Söderberg har var för sig visat att genomtänkta lösningar för slutna kretslopp är nödvändiga och framför allt genomförbara. Efter sin doktorsexamen i kemi startade Michael Biddle verksamheten MBA Polymers i sitt garage i början av 1990-talet. Han ville visa att det var möjligt att återvinna plast från blandat avfall och från detta på nytt producera högkvalitativ råvara. Plast är det material som människan varit

sämst på att återvinna. Nu har Michael Biddle fått fram en teknik som klarar att separera och förfina plastavfall. Verksamheten i garaget har växt till en storskalig industriproduktion i USA, Europa och Kina. Lyssna på hans TED-föreläsning här: <http://youtu.be/RD07GkmM2fc>

BJÖRN SÖDERBERG ÄR volontären som vid 19 års ålder begav sig till Nepal och möttes av en utbredd fattigdom och miljöförstörelse. Där andra såg svårigheter och problem lockades Björn av att som ung entreprenör bygga upp en verksamhet som skapade arbetstillfällen och förbättrade miljön genom ett utpräglat kretsloppstänkande. Björns första företag Watabaran tillverkade papper av avfall och hans senaste företag, Shubha Briquettes Pvt Ltd, tar vara på avfall för att producera Nepals billigaste bränsle. Ni kan ta del av Björns företagsfilosofi via denna länk: <http://youtu.be/4M4xN3Yquno>

PROJEKT UNDER 2012

1. Elanders svenska verksamhet påbörjade arbetet med certifiering enligt ISO 12647 för grafisk produktion. Ska underlätta samarbetet mellan i första hand offsettryckerierna i Mölnlycke och Falköping.
2. Över hundra klimatneutrala trycksaker producerades i Sverige och Tyskland. Kommuner och producenter av årsredovisningar dominerar bland uppdragsgivarna.
3. Den brasilianska verksamheten har bytt ut alkoholen i fuktvattnet i tryckpressarna mot mindre miljöbelastande alternativ. Bolaget fick

i början av 2012 sin certifiering enligt ISO 9001. Under året har arbete fortsatt för att bli certifierade enligt ISO 14001 2013.

4. Alla Elanders produktionsanläggningar är nu certifierade enligt 9001 eller 14001 utom digitaltryckeriet i Italien och amerikanska Midland. Anläggningen i Atlanta jobbar mot att få ISO 14001 under 2013.
5. Elanders i Storbritannien har infört energisparande åtgärder genom att byta belysningen och se över sin serverpark. Även avfallshanteringen har förbättrats. För Elanders är Storbritannien den enskilda marknaden med flest FSC®-uppdrag.
6. Flera olika miljöförbättringar har genomförts i den kinesiska verksamheten, bland annat har bolaget gått över till vegetabilisk färg.
7. Enheterna inom Elanders arbetar i olika omfattning enligt den japanska kvalitetsförbättringsmetodiken 5S för att säkerställa ordning och reda på arbetsplatsen. 5S står för Sortera, Systematisera, Städa, Standardisera och Sköta om.
8. Den miljö-kalkylator som Elanders tagit fram i samarbete med Chalmers Tekniska Högskola uppdaterades under året. Kalkylatorn gör det betydligt enklare att räkna fram vad som krävs för att en produkt ska bli klimatneutral.

MÅL FÖR 2012	UPPFYLLELSE 2012	MÅL FÖR 2013
<ul style="list-style-type: none"> → Alla bolagen skall arbeta aktivt för att minska kvalitetsbristkostnaderna. → Hälften av bolagen skall kalkylera sina koldioxidutsläpp och minst två ska bli klimatneutrala. → Andelen bolag som kan erbjuda FSC®-produktioner skall öka. → Alla bolagen skall arbeta aktivt för att minska miljöpåverkan från förbrukning av lösningsmedel. 	<ul style="list-style-type: none"> → Alla bolag har arbetat med sina kvalitetsbrister och förbättrat sitt arbete. Målet är uppfyllt. → Två bolag har kalkylerat sina utsläpp och ett är klimat neutralt. Målet är inte uppfyllt. → Målet är uppfyllt - ytterligare ett FSC®-certifierat bolag har tillkommit. → Alla bolag jobbar med lösningsmedelsbesparande åtgärder. Målet är uppfyllt. 	<ul style="list-style-type: none"> → Alla bolag skall arbeta aktivt för att minska kvalitetsbristkostnaderna. → Andelen förnyelsebar energi skall öka. → Alla bolag skall arbeta aktivt för att minska miljöpåverkan från förbrukning av lösningsmedel. → Mängden icke-säljbart avfall per ton produkt skall mätas och i framtiden minskas.

MILJÖRÄKENSKAPER 2008-2012

Belopp i kkr	2012	2011	2010	2009	2008
MILJÖRELATERADE KOSTNADER					
Avfallskostnader och rening	1916	2147	1927	2262	4051
Miljömärkningsavgifter, netto ¹⁾	328	216	431	116	141
Avgifter, försäkringar och koldioxidskatt	1259	1280	1461	952	1084
SUMMA	3504	3643	3819	3330	5276
MILJÖRELATERADE INTÄKTER					
Pappersspill	10875	11402	5246	4399	7374
MILJÖRELATERADE INVESTERINGAR					
Investeringar med syfte att minska miljöpåverkan eller resursförbrukning	610	119	362	277	48

¹⁾ Från 2008 redovisas avgifter till Svanen, FSC® och PEFC och från 2010 även Klimatneutral produkt varför beloppen ej är direkt jämförbara.

MILJÖNYCKELTAL 2008-2012

	2012	2011	2010	2009	2008
Lösningsmedel, kg per omsatt Mkr	111	111	92	98	115
Lösningsmedel, kg per ton produkt	6,0	5,9	5,6	6,1	6,3
EI, kWh per ton produkt	883	832	915	985	800
Farligt avfall, ton	342	333	368	396	473
Farligt avfall, kg per ton produkt	9,6	10,0	13,0	12,0	12,9
Andel vegetabiliska lösningsmedel, %	5,1	2,8	1,3	1,8	1,4

EKONOMISKT RELATERADE MILJÖNYCKELTAL 2008-2012

	2012	2011	2010	2009	2008
Ekonomiska effekter av förändringen av pappersspillet genom minskad kostnad för inköp, kkr	4129	-1821	-3602	4074	7127
Pappersspill jämfört med föregående år, %	-4,4	2,0	5,0	-6,0	-8,0

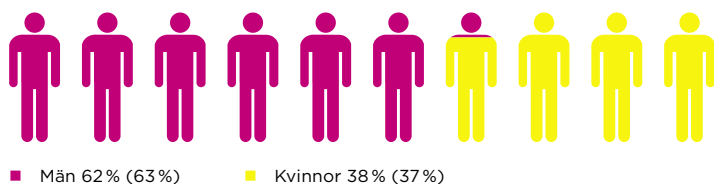
Uppgifterna i tabellerna ovan omfattar de bolag som ingått i Elanderskoncernen hela 2012.

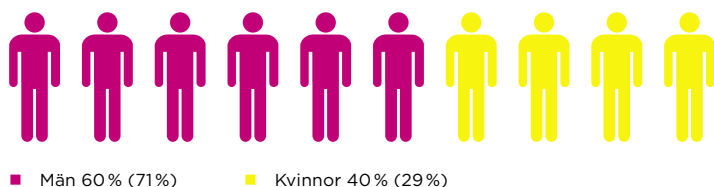
ETT ÅR DÅ ANTALET MEDARBETARE BLEV FLER

Entreprenörsandan är en viktig del av Elanders affärs- och arbetsklimat. Kundens krav och förändrade marknadsförutsättningar driver på medarbetare och hela organisationen. Efter ett par år med personalneddragningar blev 2012 ett år då personalstyrkan växte i samband med internationella förvärv.

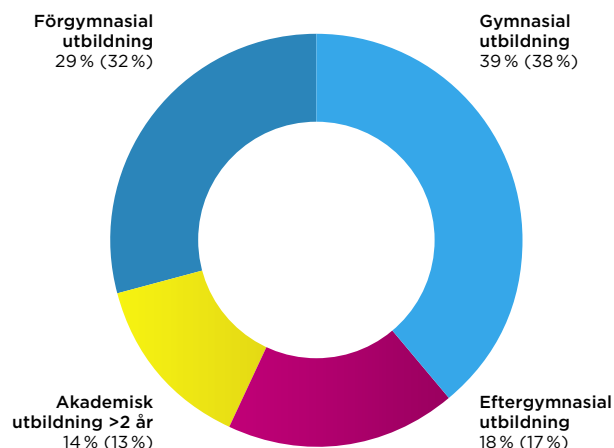
MEDELANTAL ANSTÄLLDA, RELATION MELLAN KVINNOR OCH MÄN

KVINNOR OCH MÄN I LEDANDE POSITIONER

UTBILDNINGSNIVÅ I ELANDERSKONCERNEN

NYCKELTAL INDIVIDKAPITAL

	2012	2011	2010
Medelantal anställda	1587	1546	1520
Antal anställda per den 31 december	1780	1582	1564
Snittålder	39,9	39,2	39,0
Personalomsättning, %	5,4	5,6	7,3
Omsättning per anställd, kkr	1213	1189	1122
Förädlingsvärde per anställd, kkr	675	655	599
Rörelseresultat per anställd, kkr	75	71	-50
Kompetensutvecklingskostnad per anställd, kkr	1	1	1

ARBETSKLIMATET PÅ NÄSTAN samtliga Elanders verksamheter präglades under året av en bra beläggning och ett flertal nya kunduppdag. Antalet medarbetare, som under ett par år minskade i takt med nödvändiga neddragningar, ökade i samband med förvärven av tyska fotokasten och dlolm samt amerikanska Midland. Sammanlagt bidrog förvärven med drygt 200 nya medarbetare. Vid årets slut hade Elanders 1 780 anställda.

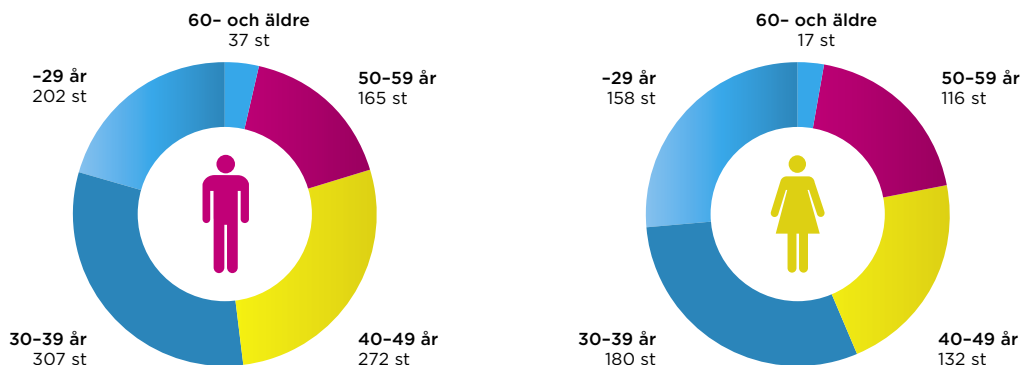
Sedan ett par år har en ny organisation och arbetsmodell införts. Det har inneburit att ansvarsfördelningen inom koncernen förändrats. Ett resultat av omorganisationen är att den polska verksamheten nu ingår i den svenska organisationen. Motsvarande gäller även för den ungerska verksamheten som sorteras in under den tyska organisationen. Förändringarna som innebär att Elanders kan dra nytta av att ha tryckerier på olika regionala marknader och därigenom bli konkurrenskraftigare när priset eller ledtider styr kundernas val.

ERFARENHETSUTBYTE MELLAN MEDARBETARE och bolag intensifieras i den nya modellen och betydelsen av interna nätverk förstärks när produktion flyttas mellan länder.

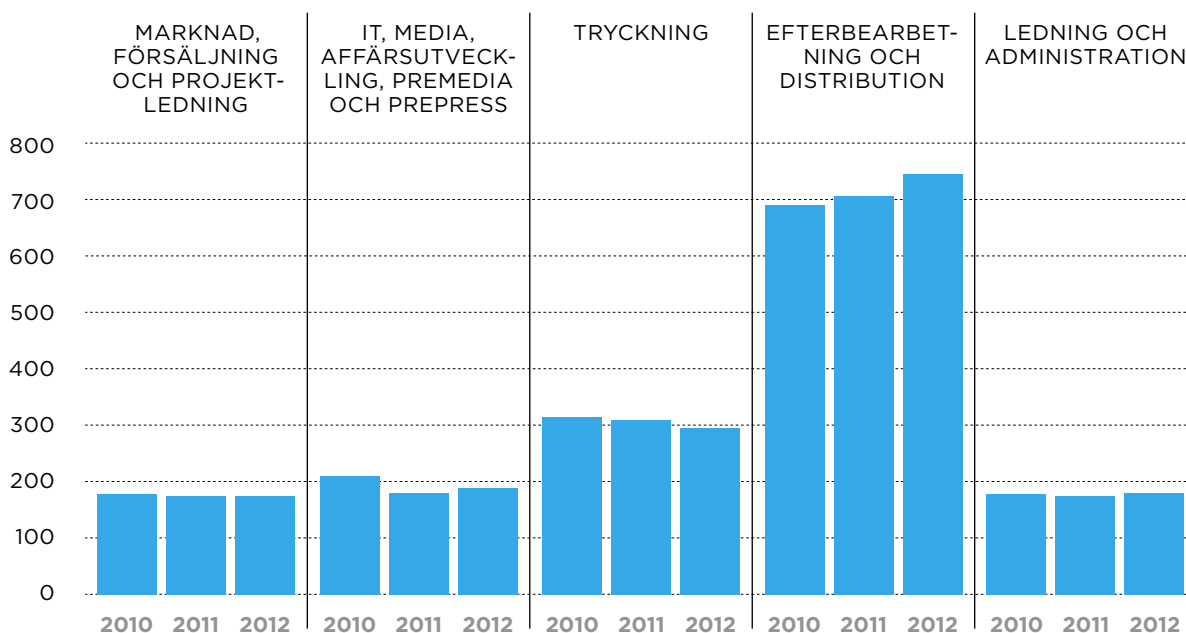
Förvärven av nya bolag till koncernen bidrar till ett breddat produkterbudande och att Elanders i allt större utsträckning agerar som en global aktör. Förvärven kommer på sikt leda till ännu mer erfarenhetsutbyte mellan olika produktionsanläggningar.

Det kan vara på sin plats att belysa hur det amerikanska nyförväret Midland Information Resources Company agerat som arbetsgivare. Tolv år i rad har Midland blivit utsedd till bästa arbetsplats inom den grafiska industrin i USA. En industri som har cirka 10 000 företag och över en miljon anställda medarbetare. Midland har genom åren fört en mycket målinriktad personalpolitik. Förutom att skapa bästa möjliga arbetsmiljö, så har företaget även satt fokus på varje enskild medarbetares mål och ambitioner.

■ ÅLDERSFÖRDELNING ANTAL MEDARBETARE

■ ROLLER I ORGANISATIONEN, ANTAL MEDARBETARE 2010-2012

Även i övriga koncernbolag uppmuntras medarbetare att ta eget ansvar och initiativ. Entreprenörandan är en viktig del av affärskulturen och inte minst ett bra sätt att möta det tydliga förvandlingstryck som råder inom hela den grafiska industrin. Medarbetare kan vara aktiva på flera sätt, bland annat genom att lämna in förbättringsförslag. Det finns även en stolthet i att alltid prestera sitt bästa och ta ansvar för egna kundleveranser.

Ytterligare en aspekt på arbetsklimatet är sjukfrånvaron. Låg sjukfrånvaro innebär stora vinster för både medarbetare och företaget.

Förebyggande hälsoarbete drivs bland annat

genom en hälsogrupp med representanter från olika enheter. Hälsogruppen ordnar aktiviteter, till exempel seminarier kopplade till kost, hälsa, stress och psykiskt välbefinnande. Elanders bedriver även ett omfattande arbete med att förebygga stressrelaterade sjukdomar, exempelvis genom arbetsplatsanpassning, vilket underlättar återkomsten till arbetslivet efter sjukdom.

Elanders är också medlem i Goda Grafiska Företag, en samverkansgrupp mellan fack och arbetsgivare som bland annat arbetar för att öka friskheten inom den grafiska industrin.

CSR I PRAKTIKEN

SKOLBÖCKER TILL AFRIKA

Under året har Elanders skänkt skrivböcker och anteckningspapper till skolbarn i Kenya. Totalt handlade det om ca 318 400 A4-ark.

VISITING PROFESSOR PROGRAMME

Sedan 2009 är Elanders en av delfinansiärerna till Visiting Professor Programme på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet. Under en femårsperiod ska drygt 50 Mkr täcka kostnaderna för 20 till 25 välrenommerade gästprofessorer från olika delar av världen.

BELÖNAD ARBETSGIVARE

Tolv år i rad har Elanders nyförvärv Midland blivit utsedd till bästa arbetsplats inom den grafiska industrin i USA. Förutom att skapa bästa möjliga arbetsmiljö, så har företaget även satt fokus på att varje enskild medarbetare ska nå sina mål och ambitioner.

HÅLLBAR
UTVECKLING
CSR

ETT CSR-ARBETE MED BARA VINNARE

I Elanders CSR-arbete ingår det att minska företagens ekologiska avtryck och vara en aktör som uppskattas av kunder, medarbetare, samarbetspartners och samhället i stort på de marknader koncernen är verksam.

FÖR MÅNGA FÖRETAG runt om i världen har intresset för miljöfrågor även lett till att de börjat prioritera frågor rörande CSR (Corporate Social Responsibility) i stort. Det vill säga hur företagen tar ansvar för den påverkan de har på det samhälle som de är verksamma i, ur såväl ett ekonomiskt, miljömässigt som socialt perspektiv. Detta gäller även Elanders. Bland investerare har frågan blivit påtagligt mer intressant under senare år, eftersom aktiemarknaden allt tydligare ser en parallell mellan företagets hantering av hållbarhetsfrågor och det långsiktiga finansiella resultatet. Elanders har också noterat att det finns ett genuint intresse från andra utomstående och även medarbetare om att få fördjupad kunskap om Elanders ambitioner inom dessa områden, som innefattar att främja mänskliga rättigheter och rättvisa arbetsförhållanden, ta ansvar för miljöpåverkan och motverka korruption.

DE POLICIES SOM finns inom koncernen, såsom Code of conduct, Anti-bribery policy, personalpolicy, miljöpolicy m fl utgör riktlinjer och regelverk för hur Elanders ska förhålla sig till medarbetare, kunder, leverantörer och hela det samhälle som bolaget är verksam i. Det är viktiga verktyg i det CSR-arbete som Elanders utför.

För Elanders del har främst miljöfrågor haft en framskjuten placering under flera år. Exempelvis har bolaget under många år drivit ett engagerat arbete kring olika miljökrav, certifieringar och miljömärkningar. Detta är också en anledning till

varför Elanders har sett det som extra viktigt att till exempel aktivt stödja Göteborgspriset för hållbar utveckling.

För att stödja utbildning och forskning i övrigt och bidra till social utveckling har Elanders exempelvis sedan 2009 sponsrat en gästprofessur hos Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, Visiting Professor Programme, med en miljon kronor årligen. Som ett exempel kan också nämnas att Elanders under 2012 även donerade skrivböcker och anteckningspapper till 3 000 kenyanska skolbarn.

EFTER FINANSKRISEN 2008 och den efterföljande lågkonjunkturen är det ingen hemlighet att höga miljömål och ett utvidgat CSR-arbete har fått stå tillbaka bland många företag. Detta gäller inte minst inom den grafiska industrin där många företag har fått kämpa bara för att överleva. I kraft av sin storlek och ekonomiska resurser har dock Elanders kunnat fortsätta att ta initiativ inom detta område, trots bistra tider. En viktig frågeställning är hur väl företaget långsiktigt anpassar verksamheten till framtida, hårdare utsläppsgränser och utvidgade etiska gränser. En annan viktig uppgift är att identifiera vilka konkurrensfördelar som kan erhållas med en helt miljöcertifierad tryckerikoncern, ett mål som Elanders redan nu är på väg att uppfylla. Det är endast verksamheten i Italien och det nyförvärvade bolaget i USA, Midland Information Resources, som inte är miljöcertifierade.

PÅ RÄTT VÄG I EN SKAKIG OMVÄRLD

Elanders vändning under 2011 var ingen tillfällighet. I en ganska turbulent omvärld fortsatte bolaget under 2012, rensat för engångsposter, att visa både en förbättrad lönsamhet och ökad omsättning. Året avslutades med ett förhållandevis starkt sista kvartal och förvärvet av det amerikanska företaget Midland Information Resources.

Osäkerheten i världsekonomin präglade egentligen hela 2012 men verkade inte bita på Elanders i samma utsträckning som många andra bolag. Första kvartalets mest uppmärksammade händelse var förvärvet av samtliga aktier i de tyska bolagen fotokasten GmbH och d|o|n Deutsche Online Medien GmbH. Båda bolagen ligger långt framme när det gäller att erbjuda och utveckla tekniska lösningar för digitala foto- och tryckeritjänster.

Även under andra kvartalet hade Elanders en bra beläggning, inte minst på de svenska, tyska, kinesiska och brittiska anläggningarna. Det amerikanska bolaget hade det tuffare på sin marknad och därför genomfördes kostnadslägesanpassningar under året.

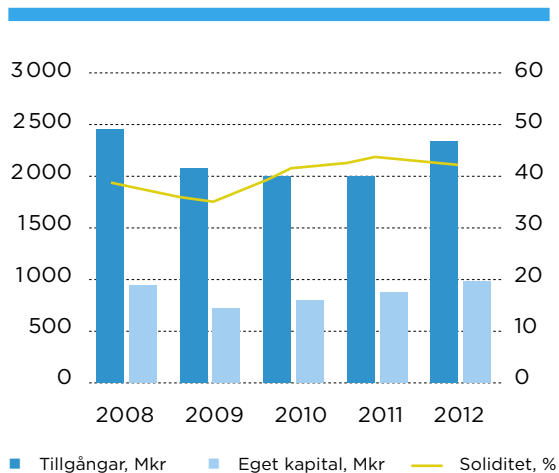
Det tredje kvartalet är normalt sett det svagaste under året, men i likhet med 2011 blev det även under 2012 ett starkt kvartal med ökad omsättning och vinst. Främst var det verksamheterna i Tyskland, Storbritannien och Kina som lyckades ta nya marknadsandelar på en ganska avvaktande marknad.

Sent i december månad offentliggjordes förvärvet av det amerikanska bolaget Midland Information

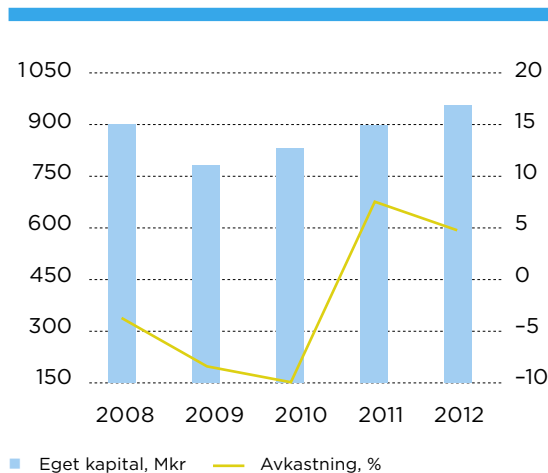
Resources. Genom förvärvet fortsätter Elanders sin internationella expansion och ökar sin närvaro på världens enskilt största grafiska marknad.

Fjärde kvartalet brukar vara Elanders starkaste för året och 2012 var inget undantag. För helåret innebar det ett rörelseresultat på 119 (110) Mkr varav poster av engångskaraktär uppgick till 15 (25) Mkr.

SOLIDITET

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

2011

Året inleddes med en tydlig omsättnings- och resultatökning. Ett kvitto på att föregående års strukturåtgärder började ge effekt. Inte minst ökade beläggningsen av tyska produktioner i den ungerska anläggningen och svenska produktioner i Polen. I januari förvärvades delar av det svenska tryckeriet Fäth & Hässler som bidrog till att bredda Elanders produktbjudande med kvalificerade illustrerade böcker.

Elanders medvetna satsning på att erbjuda personifierat tryck och utveckla nya produktkoncept, gav resultat under året i form av flera nya kunder och uppdrag. Ett lyckat exempel var uppdraget att trycka den svenska branschtidningen Cap & Design med 11 003 unika omslag.

Ett avtal slöts med CPT-koncernen i september att ta över delar av det svenska tryckeriet NRS Tryckeri och därigenom bredda Elanders kundbas.

Året avslutades med en tioprocentig omsättningsökning under fjärde kvartalet och ett starkt resultat på 57 (6) Mkr. För helåret innebar det ett rörelseresultat på 110 (-76) Mkr varav poster av engångskaraktär svarade för 25 (-59) Mkr.

2010

Året som helhet präglades av att flera viktiga marknader började återhämta sig på global nivå. Efterfrågan ökade från kunder som är verksamma inom främst fordonsindustrin och övrig industri. Koncernen fick även allt fler order på förpackningar, marknads-material och personifierade produkter.

Resultatmässigt påverkades Elanders även under 2010 av efterdyningarna till lågkonjunkturen och en allmänt avvaktande hållning bland många kunder. Resultat för året blev en förlust på 110 Mkr varav engångskostnader för omstruktureringen svarade för 75 Mkr. Omsättningen för helåret blev 1706 (1757) Mkr, en minskning med 3 procent.

För att stärka Elanders finansiella ställning och skapa förutsättningar för fortsatt expansion och utveckling av bolaget, genomfördes under tredje kvartalet en nyemission som tillförde koncernen 208 Mkr efter emissionskostnader. Ett bra exempel på Elanders vilja att expandera blev förvärvet av tyska förpackningsföretaget Printpack. Under första kvartalet förvärvades de resterande aktierna i den brasilianska verksamheten.

2009

Koncernen drabbades överlag hårt av den konjunkturnedgången som följde efter finanskrisen i USA och Europa. De viktigaste kundkategorierna inom industrin minskade sina beställningar med upp till 50 procent jämfört med året innan. Den svenska verksamheten, med sin tyngdpunkt inom fordonsindustrin, blev hårdast drabbad medan de utländska verksamheterna som helhet klarade sig bättre.

I samband med halvårsskiftet tillträdde Magnus Nilsson som verkställande direktör och koncernchef för Elanders.

Koncernen minskade under året sin personalstyrka med 15 procent, främst i Sverige och Ungern. I Sverige reducerades antalet anställda med 20 procent. Ett omfattande arbete påbörjades med att organisera koncernen för bästa utnyttjande av produktionskapaciteten, framför allt till länder med lägre kostnadsnivåer. Den tilltagande utvecklingen mot allt fler koncerngemensamma affärer gjorde den tidigare indelningen av koncernens bolag i affärsområden överflödig.

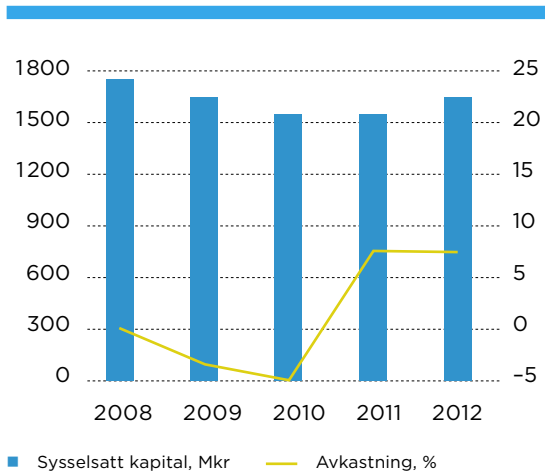
Koncernens omsättning sjönk med 20 procent och rörelseresultatet sjönk med 76 Mkr till -60 Mkr.

2008

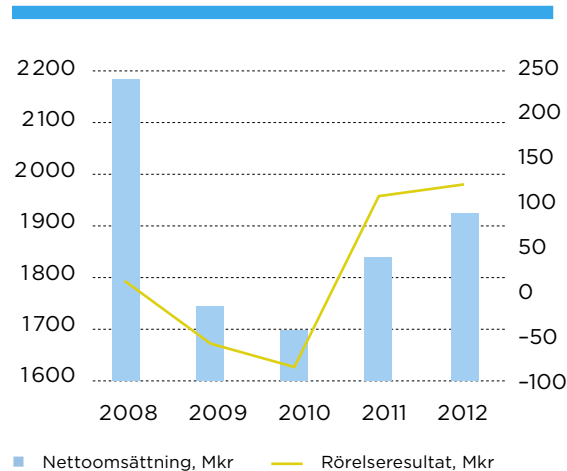
Det stora glädjeämnet under Elanders hundrade verksamhetsår var utvecklingen i Kina som överträffade förväntningarna. Även i Tyskland lyckades koncernen bra. Under året förvärvades Mairs Graphische Betriebe i Stuttgart, Tyskland, som integrerades och gav tillgång till ny teknologi och nya viktiga kunder. Dessutom förvärvades Seiz Printing Co i Atlanta, USA, i syfte att skapa ett brofäste på den viktiga nordamerikanska marknaden.

Året, i synnerhet dess andra hälft, präglades av allmän nedgång i beställningarna från kunder inom framför allt konsumentelektronik, vitvaror och fordon. Denna nedgång beräknas ha belastat koncernens rörelseresultat med cirka 75 Mkr i framför allt Sverige och Ungern. Verksamheterna i USA, Polen och Italien gick också sämre än förväntat. Det vidtogs åtgärder för att anpassa kostnaderna i Sverige och Ungern till de försämrade marknadsförutsättningarna. Kostnaderna för dessa åtgärder uppgick till sammanlagt 89 Mkr. Koncernens omsättning ökade med 8 procent och rörelseresultatet sjönk med 93 procent.

■ AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

■ RÖRELSERESULTAT

// GENOM FÖRVÄRVET AV MIDLAND FORTSÄTTER ELANDERS SIN INTERNATIONELLA EXPANSION OCH ÖKAR SIN NÄRVARO PÅ VÄRLDENS ENSKILT STÖRSTA GRAFISKA MARKNAD. //

■ RESULTATRÄKNINGAR I SAMMANDRAG

Mkr	2012	2011	2010	2009	2008
Nettoomsättning	1924,2	1838,8	1705,9	1756,7	2191,2
Rörelsens kostnader	-1805,6	-1729,0	-1782,1	-1816,8	-2175,1
Rörelseresultat (EBIT)	118,6	109,8	-76,2	-60,1	16,0
Finansnetto	-25,1	-29,8	-29,0	-36,0	-50,4
Resultat efter finansnetto	93,4	80,0	-105,2	-96,1	-34,4
Årets resultat	44,5	60,4	-83,7	-74,4	-25,7
EBITDA	208,9	196,2	25,8	41,0	122,1

■ BALANSRÄKNINGAR I SAMMANDRAG

Mkr	2012	2011	2010	2009	2008
Goodwill	977,7	833,6	836,1	894,9	917,7
Övriga anläggningstillgångar	540,8	515,3	575,4	624,6	660,4
Varulager	115,7	125,6	118,7	95,1	120,1
Kundfordringar	392,5	385,3	365,1	351,5	470,9
Övriga kortfristiga fordringar	66,5	63,6	66,9	68,8	75,9
Likvida medel	168,0	81,2	50,1	78,9	141,7
Eget kapital	953,8	879,6	819,3	765,1	877,7
Räntebärande skulder	856,3	757,7	782,3	916,3	970,7
Icke räntebärande skulder	451,1	367,2	410,7	432,4	538,3
Balansomslutning	2 261,2	2 004,6	2 012,3	2 113,8	2 386,7

■ KASSAFLÖDE I SAMMANDRAG

Mkr	2012	2011	2010	2009	2008
Kassaflöde från den löpande verksamheten	214,7	84,3	-57,8	54,6	120,6
Betald skatt	-23,3	-6,8	-7,6	-7,9	-31,7
Nettoinvesteringar	-196,5	-27,6	-69,2	-52,2	14,5
Operativt kassaflöde	66,6	93,3	-90,4	42,1	217,2
Förändring i nettoskuld	12,8	-56,6	-105,2	-5,9	25,8

Samtliga jämförelseår visas så som de presenterats i årsredovisningen för respektive år.

■ NYCKELTAL

	2012	2011	2010	2009	2008
Rörelsemarginal, %	6,2	6,0	-4,5	-3,4	0,7
Vinstmarginal, %	4,9	4,3	-6,2	-5,5	-1,6
Bruttoresultat / Förädlingsvärde, %	34,3	34,8	28,1	33,0	36,7
Kapitalomsättningshastighet, ggr	0,9	0,9	0,8	0,8	1,0
Soliditet, %	42,2	43,9	40,7	36,2	36,8
Andel riskbärande kapital, %	44,4	45,6	42,1	37,6	38,0
Räntetäckningsgrad, ggr	5,6	4,4	neg.	neg.	0,4
Skuldsättningsgrad, ggr	0,7	0,8	0,9	1,1	1,0
Avkastning på eget kapital, %	4,8	7,1	-10,6	-9,1	-3,0
Avkastning på sysselsatt kapital, %	7,4	7,1	-4,8	-3,6	0,9
Avkastning på totalt kapital, %	7,4	7,3	-3,2	-2,2	1,7
EBIT-multipel	9,9	9,1	-14,1	-19,5	68,2
Medelantal anställda	1587	1546	1520	1581	1809
Nettoskuld/EBITDA, ggr	3,3	3,4	28,4	20,5	6,9
Rörelsens värde (Enterprise Value), Mkr	1177,0	1004,6	1269,3	1174,3	1092,3
Riskbärande kapital, Mkr	1004,3	915,0	848,0	793,6	907,7
Sysselsatt kapital, Mkr	1642,1	1556,2	1551,5	1602,5	1721,0
Nettoskuld, Mkr	688,3	676,5	732,2	837,4	843,3

■ DATA PER AKTIE

	2012	2011	2010	2009	2008
Resultat, kr	2,05	3,09	-6,79	-7,57	-2,62
Börskurs vid årets utgång, kr	21,50	16,80	27,50	34,50	25,50
P/e-tal, ggr	10,5	5,4	-4,1	-4,5	-9,7
P/s-tal, ggr	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Utdelning, kr	0,60 ¹⁾	0,50	-	-	-
Direktavkastning, %	2,7	2,3	-	-	-
Börskurs/eget kapital, ggr	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
Substansvärde, kr	44,06	45,04	66,39	78,35	89,88
Riskbärande kapital, kr	44,18	46,80	68,71	81,27	92,96
EBITDA, kr	9,65	10,04	2,09	4,19	12,50
Operativt kassaflöde, kr	3,08	4,78	-7,33	4,31	22,24
Kassaflöde från den löpande verksamheten, kr	9,92	4,31	-4,68	5,60	22,24
Genomsnittligt utestående antal aktier, tusental	21646	19530	12342	9765	9765
Omsättningshastighet, ggr	0,08	0,13	0,32	0,45	0,23

¹⁾ Styrelsens förslag.

POSITIV UTVECKLING FÖR ELANDERSAKTIEN

Elandersaktien utvecklades gynnsamt under 2012. En apportemission genomfördes i samband med förvärvet av tyska bolagen fotokasten GmbH och d1o1m Deutsche Online Medien GmbH. Huvudägare till Elanders är Carl Bennet AB.

HISTORIK

Elanders B-aktie introducerades på Stockholms Fondbörs den 9 januari 1989. Den 31 december 2012 hade bolaget 21 563 332 B-aktier noterade på NASDAQ OMX nordiska lista inom segmentet Small Cap under symbolen ELAN B. Utvecklingen i antal utestående aktier framgår av tabellen på nästa sida.

UTVECKLING UNDER ÅRET

Kursen på B-aktien steg under 2012 med 28,0 (-38,9) procent, vilket var avsevärt bättre jämfört med OMX Stockholm PI som steg med 12,3 (-18,3) procent under samma period. Under 2012 omsattes över börsen totalt 1 838 877 (2 633 829) Elanders-aktier vilket motsvarar en omsättningshastighet om 0,08 (0,13) ggr.

Aktien betalades som lägst under året den 2 januari med 16,90 kronor och som högst den 26 mars med 25,30 kronor. Sista betalkurs för 2012 var 21,50 (16,80) kronor, vilket innebar att Elanders börsvärde vid årsskiftet uppgick till cirka 489 Mkr (cirka 328 Mkr).

AKTIESLAG OCH LIKVIDITETSGARANTI

Vid årsskiftet fanns 1 166 666 A-aktier och 21 563 332 (18 363 332) B-aktier utgivna. Varje A-aktie har tio röster och varje B-aktie en röst. Kvotvärdet är 10 kronor per aktie. Varje aktie berättigar till lika utdelning. Aktiekapitalets och rösternas fördelning framgår av tabellerna på detta uppslag. B-aktien omfattas av likviditetssgaranti med Remium AB som garant.

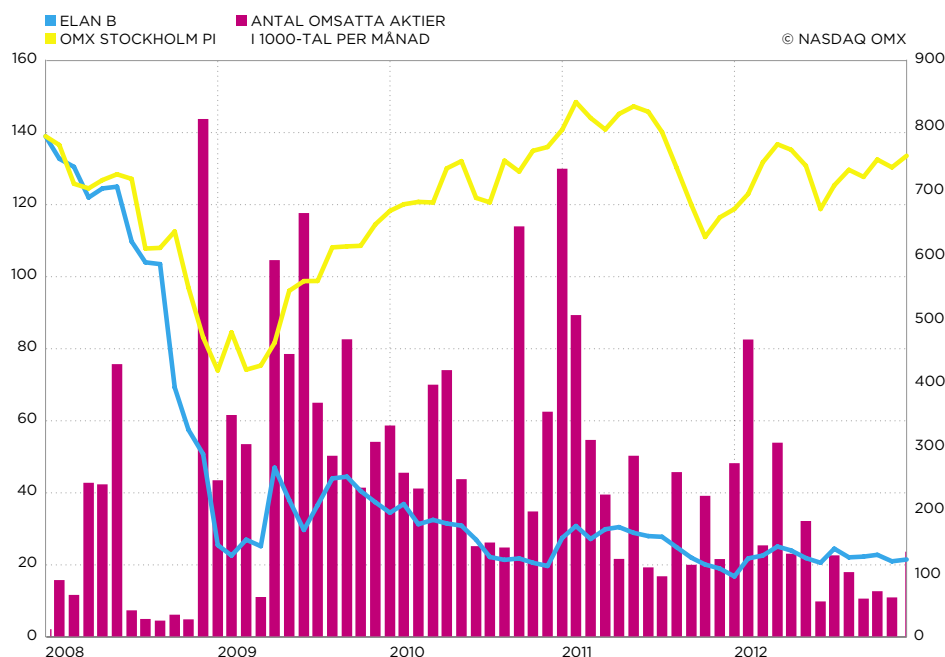
AKTIENS SPRIDNING

Vid årsskiftet hade Elanders 2 270 (2 413) ägare. Spridningen analyseras närmare i tabellerna på detta uppslag.

UTDELNINGSPOLITIK

I utdelningen för kommande år beaktar styrelsen såväl koncernens utvecklingsmöjligheter som dess finansiella ställning samt de nyckeltalsmål som är fastställda avseende skuldsättningsgrad, soliditet och lönsamhet. Målet är att utdelningen ska följa den långsiktiga resultatutvecklingen och i genomsnitt motsvara cirka 30 procent av resultatet efter skatt.

**AKTIEÄGAR-
INFORMATION**
Finansiell information om Elanders finns på koncernens webbplats, www.elanders.com. Frågor kan även ställas direkt till bolaget via e-post info@elanders.com. Det går bra att rekvidera årsredovisningar, delårsrapporter och annan information från koncernens huvudkontor på telefon 031-750 00 00, från webbplatsen eller via e-postadressen ovan. Vi lämnar också gärna information om Elanders vid aktiviteter som anordnas av aktiespararföreningar, svenska och utländska fondkommissionärer och banker. En analytiker följer kontinuerligt vår utveckling och publicerar regelbundet analyser av Elanders: Remium AB, Equity Research Claes Vikbladh, telefon 08-454 32 94.

■ DE STÖRSTA ÄGARNA DEN 31 DECEMBER 2012

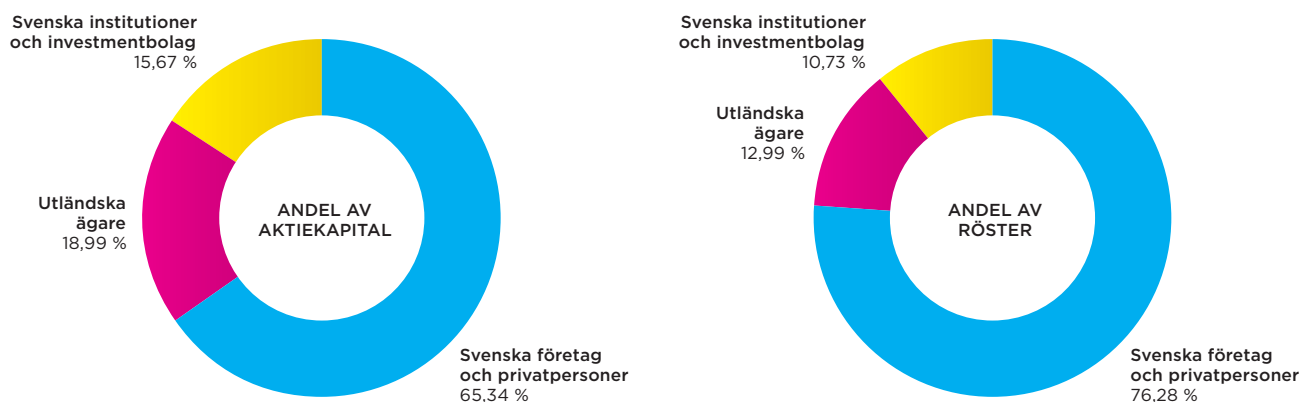
	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Andel av röster, %	Andel av aktie- kapital, %
Carl Bennet AB	1166 666	10 382 098	66,35	50,81
Carnegie Fonder	-	1 640 400	4,94	7,22
Försäkringsaktiebolaget Avanza Pension	-	1 273 370	3,83	5,60
Peter Sommer	-	578 000	1,74	2,54
Per Anders Bendt med bolag	-	320 000	0,96	1,41
Nordnet Pensionsförsäkring AB	-	259 358	0,78	1,14
Danica Pension	-	125 400	0,38	0,55
AB Stena Metall Finans	-	100 000	0,30	0,44
T&O Investment Aktiesparklubb	-	100 000	0,30	0,44
Zebub Förvaltnings AB	-	100 000	0,30	0,44
Övriga aktieägare	-	6 684 706	20,12	29,41
SUMMA	1166 666	21563 332	100,00	100,00

I Övriga aktieägare ingår aktier som innehas via utländska förvaltare där Elanders saknar uppgift om de slutliga ägarna. Totalt uppgår detta ägande till 15,7 procent av kapitalet och 10,8 procent av rösterna.

■ AKTIEKAPITALET UTVECKLING 2012

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Akkumulerat antal aktier	Aktiekapital, kr
Utestående aktier och aktiekapital 31 december 2011	1166 666	18 363 332	19 529 998	195 299 980
Riktad nyemission för förvärvet av d o m och fotokasten	-	3 200 000	3 200 000	32 000 000
UTESTÅENDE AKTIER OCH AKTIEKAPITAL 31 DECEMBER 2012	1166 666	21563 332	22 729 998	227 299 980

■ ÄGARE PER KATEGORI DEN 31 DECEMBER 2012

■ ÄGARE PER STORLEKSKATEGORI DEN 31 DECEMBER 2012

Antal aktier	Antal ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Andel av aktie- kapital, %	Andel av röster, %
1-500	1532	-	272 265	1,20	0,82
501-5 000	614	-	959 087	4,22	2,89
5 001-50 000	102	-	1 632 578	7,18	4,91
50 001-500 000	17	-	2 182 534	9,60	6,57
500 001-	5	1166 666	16 516 868	77,80	84,81
SUMMA	2270	1166 666	21563 332	100,00	100,00

Källa: Euroclear Sweden AB.

ELANDERS BLUE

Elanders Blue är namnet på koncernens program för att arbeta med riskhantering i produktionen. Elanders anläggningar besiktigas regelbundet för att minimera riskerna för driftstörningar.

VALUTASÄKRING

Under året genomfördes cirka 200 stycken valutaaffärer av moderbolagets ekonomi- och finansfunktion för säkring av koncernens exponering i utländska valutor.

BREDDAT ERBJUDANDE FÖR ATT MÖTA OMVÄRLDSRISKERNA

De kategorier av risker som Elanders är utsatt för är omvärldsrisk, finansiell risk samt verksamhetsrisk. På de kommande sidorna beskriver vi vilka risker Elanders har identifierat, samt vilket arbete som görs för att förebygga och minimera dessa.

KUND-KONCENTRATION
Elanders tio största kunder svarar för 34 procent av omsättningen och ingen av kunderna står för mer än 7 procent av koncernens omsättning.

PAPERSKOSTNAD
Papper är den viktigaste insatsvaran och står för ca 21 procent av rörelsens kostnader. Elanders säkrar sig mot effekter av ökade papperspriser genom pappersprisklausuler i de längre kundavtalen.

OMVÄRLDSRISK

De faktorer i omvärlden som har störst påverkan på Elanders verksamhet är framtidsutsikterna för trycksaker samt världskonjunkturen. Då dessa faktorer ligger utanför koncernens kontroll pågår ett ständigt arbete för att anpassa verksamheten för att möta nya förutsättningar. Arbetet har under senare år varit inriktat på att bredda Elanders erbjudande och kundbas.

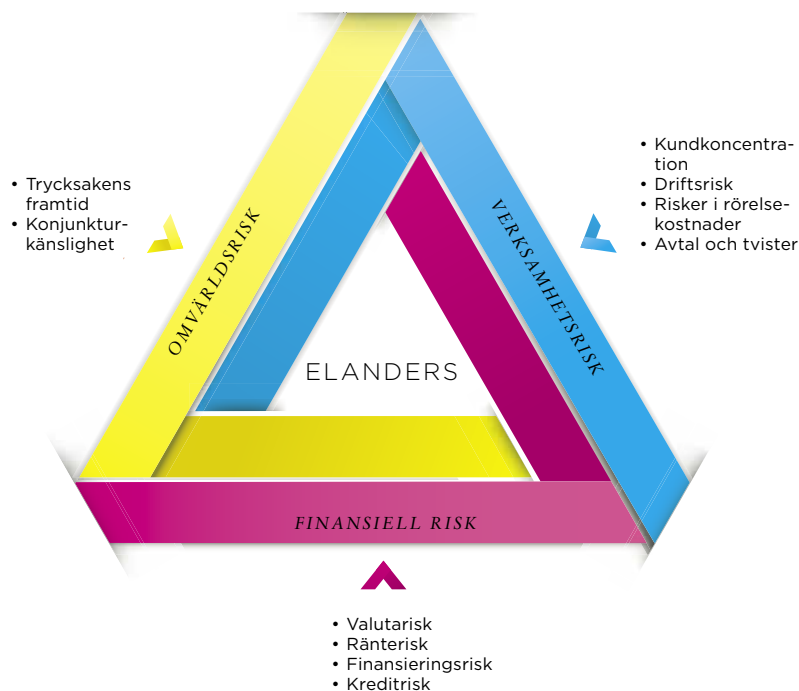
Trycksakens framtid

Trycksaken som bärare av information på en global nivå fortsätter att öka under kommande decennier, om än i avtagande omfattning. En betydande del av denna ökning utgörs av förpackningar och informations- och marknadsmaterial. Det sistnämnda framför allt med tillämpande av digital tryckteknik och i form av individanpassade trycksaker. Förpackningsmarknaderna i samtliga delar av världen där Elanders verkar fortsätter att växa och det är Asien som förväntas ha störst tillväxt. I Västeuropa och Nordamerika kommer tillgången på kapacitet för offsettryck att överstiga efterfrågan under överskådlig framtid, vilket kommer att hålla nere eller till och med sänka prisnivåerna för trycksaker framställda med offsetteknik. Däremot kommer efterfrågan på offsettryck att fortsätta att öka i framför allt Asien, men även Östeuropa och Latinamerika.

Elanders positionering som en av de ledande digitaltrycksaktörerna i Europa och med konkurrenskraftig offsetkapacitet i Östeuropa och Asien stämmer väl med den förväntade utvecklingen på marknaden. Även omfördelningen av produktionen mot en ökad andel förpackningar samt att mer och mer beställningar görs via publika eller kundanpassade webbplatser gör Elanders väl förberett. Förvärvet av dloIm, fotokasten samt Midland är tydliga exempel på hur Elanders satsar för att fortsätta ligga i framkant när det gäller den tekniska utvecklingen inom branschen. Investeringar inom offset görs i stort sett uteslutande i koncernens anläggningar i Polen, Ungern, Brasilien och Kina, medan enheterna i Sverige, Tyskland och Storbritannien mer och mer styr över produktionen till mottagaranpassade trycksaker, framställda med digital teknik och med beställningar gjorda via webbgrenssnitt.

Konjunkturkänslighet

Den mest påtagliga konjunkturkänsligheten åter-

finns i de delar av koncernens verksamheter som levererar till kunder inom industrin, i synnerhet inom fordonsindustrin och konsumentelektronik. Även annonsfinansierade produkter till förlag är relativt konjunkturberoende. Kunder inom livsmedel, kosmetik, läkemedel, läromedelsförlag och den offentliga sektorn är däremot inte konjunkturkänsliga i samma utsträckning. Även försäljningen till privatpersoner har en mindre påverkan av den allmänna konjunkturen.

För att minska konjunkturkänsligheten arbetar Elanders målmedvetet för att öka försäljningen till befintliga och nya kunder inom de mindre konjunkturkänsliga branscherna och kundgrupperna. Även koncernens fokus mot förpackningar medför en minskad konjunkturkänslighet då dessa produkter inte är lika konjunkturberoende. Under året har dessa satsningar fortsatt att ge resultat vilket syns i både nya kunder och försäljning av nya produkter till befintliga kunder. Koncernens arbete med beställning av standardiserade trycksaker via internet är oerhört viktigt när det gäller att nå ut till nya och mindre konjunkturkänsliga kundgrupper.

FINANSIELL RISK

De finansiella riskerna med störst påverkan på Elanders resultat och finansiella ställning är valutarisk, ränterisk och finansieringsrisk. Den av styrel-

sen fastställda finanspolicyn styr hur riskerna ska kontrolleras och eventuellt säkras. Arbetet med att hantera riskerna utförs primärt av moderbolagets ekonomi- och finansfunktion.

Valutarisk

Koncernens valutaexponering uppstår genom transaktioner i annan valuta än bolagens lokala valuta (transaktionsrisk) samt vid konvertering av nettoresultat och nettotillgångar från de utländska dotterbolagen (translationsrisk).

Transaktionsrisken är förhållandevis låg då de huvudsakliga intäkterna och kostnaderna i respektive bolag är i lokal valuta. I de fall då transaktioner i annan valuta förekommer, så säkras denna risk genom användande av främst valutaterminer. Faktiska fordringar och skulder samt kontrakterade inköps- och försäljningsorder där flödestidpunkten är inom den närmaste tolv månadersperioden säkras i sin helhet. Order med flödestidpunkt bortom tolv månader valutasäkras normalt till 80 procent då det inom ramen för kontrakten ofta finns utrymme för vissa volymavvikelse. Förväntade eller budgeterade flöden säkras inte.

Elanders nettoinflöde av utländsk valuta utgörs främst av EUR, CNY, USD, GBP och PLN. Exponeringen avseende nettotillgångar i utländska dotterbolag hänförs främst till EUR, CNY och USD. Säkring har gjorts avseende nettotillgångarna i den tyska verksamheten samt det under året förvärvade bolaget Midland genom upptagande av lån i EUR respektive USD. Utöver denna säkring har ingen säkring gjorts avseende translationsrisken.

Ränterisk

Exponering avseende förändringar i räntenivån är främst hänförliga till koncernens räntebärande skulder med rörlig ränta. De utestående skulderna ligger huvudsakligen i SEK och EUR.

Elanders eftersträvar en avvägning mellan kostnadseffektiv upplåning och riskexponeringen mot en negativ påverkan på resultatet vid en plötslig större ränteförändring. Säkring av räntenivån avseende skulder om 300 miljoner kronor har gjorts under 2011 med en löptid till 30 september 2014 vilket innebär att för närvarande är 44 procent av koncernens nettoskuld skyddad mot eventuella ränteuppgångar.

Finansieringsrisk

Elanders är beroende av att erhålla finansiering via kreditgivare. Koncernens finansieringsbehov

innefattar såväl den löpande verksamheten som beredskap för framtida eventuella investeringar. Tillgången på finansiering påverkas bland annat av faktorer som den generella tillgången på kapital och Elanders kreditvärdighet.

Koncernens målsättning är att alltid ha mer än en motpart som är villig att erbjuda finansiering till marknadsmässiga villkor. Under året tecknades ett nytt kreditavtal med två svenska banker avseende rörelsefinansieringen. Kreditavtalet löper ut den 30 september 2013 och förhandling om nytt avtal kommer att inledas under våren 2013. Koncernens finanspolicy anger att en likviditetsberedskap uppgående till 100 miljoner kronor ska finnas tillgänglig. Vid årets slut uppgick den tillgängliga likviditeten till 219 miljoner kronor.

Kreditrisk

Koncernen är exponerad för förluster genom risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden. Kreditrisken kan delas in i finansiell kreditrisk samt kommersiell kreditrisk där den finansiella risken främst avser placering av överskottslikviditet och handel med valutaderivat och den kommersiella kreditrisken avser kundfordringar. Elanders kommersiella kreditrisk är fördelad på ett stort antal kunder, men det finns samtidigt en koncentration på ett fåtal kunder som står för en förhållandevis stor andel av de totala kundfordringarna. Detta fåtal kunder är så gott som uteslutande stora, börsnoterade och välrenommerade bolag med god kreditvärdighet.

Den finansiella kreditrisken begränsas och kontrolleras genom att transaktioner endast får ske med finansiella institutioner som är godkända av moderbolagets ekonomi- och finansfunktion. Den kommersiella kreditrisken hanteras primärt av respektive dotterbolag genom externa kreditupplysningar, löpande kommunikation med kunderna, bevakning av betalningsförmåga samt uppföljning av deras finansiella rapporter. Koncernen har även en kreditförsäkring som täcker större kundförluster hänförligt till försäkrade kunder, under 2012 var 42 (41) procent av omsättningen försäkrad.

VERKSAMHETSRIK

Risker i verksamheten är något som Elanders möter dagligen och som normalt ligger inom koncernens kontroll. Koncernledningens nära arbete med koncernens olika verksamheter är en viktig faktor som kontrollerar verksamhetsrisken inom Elanders.

Kundkoncentration

Koncernens större kunder finns inom främst industrin och avtal med dessa kunder löper normalt på två till tre år. Elanders tio största kunder svarar för 34 (36) procent av omsättningen och ingen av kunderna står för mer än 7 procent av koncernens omsättning.

Elanders har som strategi att inte endast vara en leverantör av trycksaker utan även serva kunderna med informations- och trycksakslogistik. Genom detta skapar Elanders mervärde för kunderna och blir en strategisk partner vilket leder till ökade förutsättningar för långvariga affärsrelationer. Ett flertal av koncernens allra största kunder har Elanders haft och har långvariga samarbeten med.

Driftsrisk

Risken för att koncernen ska drabbas av betydande driftstopp är relativt liten. Koncernens producerande enheter är i stor utsträckning kompatibla och kan avlasta varandra vid driftstörningar. Dessutom är det endast i ett fåtal fall där det inte finns alternativa leverantörer av insatsvaror.

Elanders Blue är ett program för att identifiera och förebygga eventuella risker som kan leda till driftstörningar hos de producerande enheterna. Arbetet innefattar löpande besiktningar av produktionsanläggningarna där identifierade förbättringsområden ligger till grund för åtgärdsprogram och uppföljning. Enheterna kan jämföra sig med de övriga anläggningarna inom koncernen och därigenom ta lärdom av varandras arbete. Koncernen har även avbrottsförsäkring som täcker bortfall av täckningsbidrag i samband med driftsavbrott i upp till tolv månader.

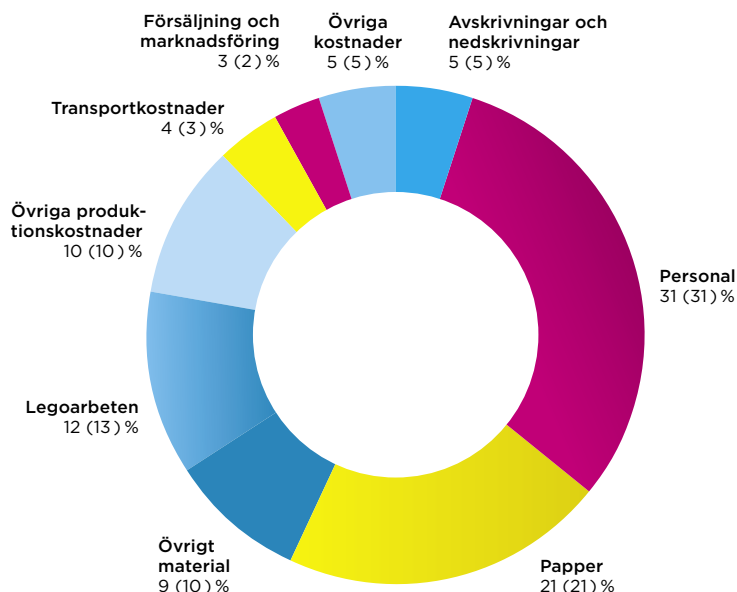
Risker i rörelsekostnader

Elanders huvudsakliga rörelsekostnader utgörs av personalkostnad, papperskostnad samt kostnad för legoarbeten. Dessa tre kategorier står för 69 (70) procent av de totala rörelsekostnaderna.

Låg sjukfrånvaro innebär stora vinster både för medarbetarna och för Elanders och förebyggande hälsoarbete pågår kontinuerligt. Löneutvecklingen hos medarbetarna följer den generella utvecklingen på arbetsmarknaden i respektive land, vilken i sin tur i stor utsträckning är hänförlig till den allmänna konjunkturen.

Koncernen säkrar sig mot effekter av ökade papperspriser genom att det i de större och längre kundavtalen normalt finns pappersprisklausuler. När inga prisnivåer finns avtalade ligger dessa produktioner i allmänhet inom en snar framtid och priser till kund baseras då på aktuella papperspriser.

KOSTNADSSTRUKTUR

Då branschen präglas av en överkapacitet och en prispress är det i normalfallet inga svårigheter att hitta underleverantörer med konkurrenskraftiga priser. Även koncernens storlek på de lokala marknaderna skapar oftast en god förhandlingsituation för att hålla kostnaderna avseende legoarbeten på en rimlig nivå.

Avtal och tvister

I en affärsverksamhet kan ibland tvister uppstå i samband med den ordinarie verksamheten.

För att minimera risken för att tvister ska uppstå använder Elanders i sina leveranser normalt de avtal som tagits fram av branschorganisationerna. Elanders bedömer att ingen tvist hänförlig till den ordinarie verksamheten har eller kommer att få någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella ställning. Koncernens försäkringsprogram innefattar en global ansvarsförsäkring, som omfattar allmänt ansvar, produktansvar, ren förmögenhetskada i kontraktsförhållanden, avbrottskydd och begränsat skydd vid miljöskada. Elanders har även tecknat ansvarsförsäkring för styrelse och ledande befattningshavare.

KÄNSLIGHETSANALYS

Under not 19 till koncernens finansiella rapporter lämnas en sammanfattad analys av hur förändringar i nivån av de variabler som beskrivits ovan skulle ha påverkat koncernens resultat efter finansnetto.

FORMELL ÅRSREDOVISNING

Elanders har en fortsatt stark ställning hos sina globala industrikunder och här finns de största möjligheterna till expansion både på kort och på lång sikt. Trenden är tydlig: en allt större andel av de globala företagen centraliserar sina inköpsprocesser, men i kombination med önskemål om lokala leveranser.

73 FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Elanders AB (publ) avger årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2012.

78 BOLAGSSTYRNINGS- RAPPORT

Styrelsen utses av årsstämman på förslag från valberedningen. Styrelsen är ytterst ansvarig för bolagets förvaltning, övervakar verkställande direktörens arbete och följer löpande verksamhetens utveckling.

83 KONCERNEN

83 RESULTATRÄKNINGAR

Koncernens nettoomsättning ökade under året med 5 procent till 1924 (1839) Mkr och rörelseresultatet förbättrades till 119 (110) Mkr.

83 RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET

Årets totalresultat för koncernen hänförligt till moderbolagets aktieägare uppgick till 15 Mkr.

84 RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING

Balansomslutningen ökade med 256 Mkr till 2 261 Mkr och det sysselsatta kapitalet ökade med 87 Mkr och uppgick till 1642 Mkr.

85 RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Det egna kapitalet ökade med 74 Mkr till 954 Mkr medan soliditeten minskade med 1,7 procentenheter och uppgick till 42,2 procent.

86 RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Kassaflödet från den löpande verksamheten förbättrades med 130 Mkr och uppgick till 215 Mkr.

87 NOTER

Koncernens redovisningsprinciper samt tilläggsupplysningar till de finansiella rapporterna.

I 09 MODERBOLAGET

I 09 RESULTATRÄKNINGAR

I 09 RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET

I 10 BALANSRÄKNINGAR

I 11 FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

I 12 KASSAFLÖDESANALYSER

I 13 NOTER

I 19 FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att 0,60 kronor per aktie totalt 13 637 998,80 kronor utdelas till aktieägarna.

I 20 REVISIONSBERÄTTELSE

Revisorerna tillstyrker vinstdispositionen och att årsstämman beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Elanders AB (publ), organisationsnummer 556008-1621, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2012. Elanders AB (publ) är moderbolag i Elanders-koncernen, som är en global tryckerikoncern.

Elanders AB (publ) är ett dotterföretag till Carl Bennet AB, organisationsnummer 556379-0715, med säte i Göteborg. Carl Bennet AB upprättar koncernredovisning som omfattar Elanders.

KONCERNENS STRUKTUR

Elanders redovisar hela verksamheten som ett segment, då det tydligare speglar det sätt på vilket koncernen leds, styrs och bedriver sin verksamhet. Verksamheterna i respektive land leds alla gemensamt av koncernledningen och ytterst av koncernens verkställande direktör.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

Elanders är en global tryckerikoncern med produktionsanläggningar i nio länder på fyra kontinenter. Under 2012 utgjordes produktområdena av Commercial Print, Packaging och Web2Business (W2B). Under 2013 byter produktområdet W2B namn till e-Commerce. Typiska Elanderskunder är bolag verksam inom tillverkningsindustrin (fordon, konsumentelektronik, vitvaror etc), bolag inom livsmedelsindustrin samt förlag. Under varumärket fotokasten säljer Elanders fotoprodukter direkt mot konsument i främst Tyskland.

KONCERNENS VERKSAMHETSORTER

Under 2012 bedrev koncernen verksamhet i 15 bolag i tio länder. I november avyttrades verksamheten i Norge till minoritetsägarna i samma bolag och sedan dess bedrivs verksamheten i nio länder. Verksamheten i Norge omsatte ca 25 MNOK på årlig basis. Vid årets slut hade Elanders produktionsanläggningar i Brasilien (São Paulo), Italien (Treviso), Kina (Beijing), Polen (Płońsk), Storbritannien (Newcastle), Sverige (Falköping, Göteborg, Malmö och Stockholm), Tyskland (Stuttgart), Ungern (Zalalövó och Jászberény) samt USA (Atlanta och Davenport). Utöver dessa platser finns Elanders representerat med försäljningskontor och utvecklingsavdelningar på ett flertal orter.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

Koncernens nettoomsättning ökade under året med 5 procent till 1 924 (1 839) Mkr. Med jämförbara enheter och oförändrade valutakurser var omsättningen oförändrad.

Rörelseresultatet förbättrades till 119 (110) Mkr. Rensat för engångsposter om 15 (25) Mkr var resultatförbättringen 19 Mkr. Förbättringen är till stor del hänförlig till nyförvärven, dlolm och fotokasten, som genomfördes under första kvartalet och som levde upp till de högt ställda förväntningarna, men vi har även haft en fortsatt positiv utveckling för verksamheterna i Tyskland, Kina och Storbritannien. Engångsposterna utgörs huvudsakligen av intäktsförd bokmoms i Sverige, omstruktureringkostnader hänförliga till verksamheterna i USA, Sverige och Tyskland, avgångsvederlag samt rådgivningskostnader i samband med förvärv.

Resultat före skatt uppgick till 93 (80) Mkr och resultatet efter skatt uppgick till 45 (60) Mkr. Försämringen av resultatet efter skatt var främst en effekt av att Sveriges Riksdag i november beslutade att sänka bolagsskatten från 26,3 procent till 22 procent. Detta fick som följd att skattekostnaden ökade med 22 Mkr, då uppskjutna skattefordringar hänförliga till underskottsavdrag vid årsskiftet värderades om med den nya skattesatsen.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Som ett led i Elanders uttalade strategi att växa inom segmentet e-Commerce förvärvade Elanders under första kvartalet samtliga andelar i de tyska bolagen fotokasten GmbH och dlolm Deutsche Online Medien GmbH. Fotokasten är ett starkt och välkänt varumärke inom personifierade fotoprodukter, såsom fotoböcker och kalendrar till konsumenter, på den växande tyska marknaden. dlolm utvecklar tekniska lösningar för digitala foto- och tryck-tjänster. När Elanders förvärvade bolagen omsatte de tillsammans ca 150 Mkr med en rörelsemarginal om ca 10 procent och hade 35 anställda. Förvärven skedde med en riktad nyemission om

3 200 000 B-aktier tillsammans med en kontant köpeskilling om maximalt 800 000 EUR.

I november 2012 sade vd:n för den svenska verksamheten upp sig på egen begäran.

Under fjärde kvartalet förvärvade Elanders samtliga aktier i det amerikanska bolaget Midland Information Resources Company, beläget i Davenport, Iowa, USA. Bolaget är ledande inom global print management och bland kunderna finns ett flertal Fortune 500-bolag till vilka leveranser sker över hela världen. Midland omsatte under 2012 ca 29 MUSD och har i dag cirka 180 anställda. Köpeskillingen uppgick till 23 MUSD på skuldfri basis.

I februari 2010 kom ett utslag från EU-domstolen rörande det så kallade Graphic Procédé-målet. I Sverige har detta särskild betydelse för gränsdragningen mellan tryckeriers tillhandahållande av varor (dvs trycksaker) och tjänster samt för tillämpningen av den så kallade bokmomsen, dvs en mervärdesskattesats om sex procent. Med anledning av detta har Elanders under åren 2010–2012 lämnat in yrkanden till Skatteverket om återbetalning av moms för åren 2004–2007. Delar av dessa återbetalningar har kunnat intäktföras. Under 2011 och 2012 har Skatteverket fattat följdändringsbeslut för flertalet av Elanders kunder, varefter dessa riktat vidare ett krav mot Elanders. Det är Elanders uppfattning att det inte är möjligt för Skatteverket att genomföra några följdändringsbeslut och den 16 maj 2012 kom en dom från Kammarrätten i Stockholm där Kammarrätten gick på Elanders linje. Skatteverket har nu överklagat och ansökt om prövning i Högsta förvaltningsdomstolen. Innan denna dom vunnit laga kraft anser Elanders att det fortfarande råder stor osäkerhet kring de resterande beloppen för 2004–2007, varmed det är svårt att förutse vilken resultatpåverkan dessa kan få för Elanders.

Den 7 juli 2011 kom Skatteverket med ett ställningstagande kring inkomstbeskattning av tryckerier som begär återbetalning av utgående mervärdesskatt. I detta ställningstagande framgår det att Skatteverket är av den uppfattningen att de tryckerier som har begärt återbetalning av utgående mervärdesskatt ska ta upp inkomsten som intäkt redan det år som begäran har lämnats in till Skatteverket och inte det år när utbetalning har skett eller när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Med anledning av detta har Skatteverket upptaxerat Elanders med 70 Mkr för räkenskapsåret 2010. Elanders har bestridit upptaxeringen och är av uppfattningen att Elanders har rätt i denna fråga och ärendet kommer nu att gå vidare till Förvaltningsrätten. Den totala exponeringen uppgår till ca 16 Mkr, då endast delar av återbetalningen kan kvittas mot de underskottsavdrag som Elanders har. Någon reservering har ej gjorts av Elanders.

INVESTERINGAR OCH AVSKRIVNINGAR

Årets nettoinvesteringar uppgick till 197 (28) Mkr, varav 126 (10) Mkr utgjordes av företagsförvärv. Merparten av investeringarna i produktionsutrustning avsåg ny- och ersättningsinvesteringar huvudsakligen i Östeuropa för att kunna hantera ökade volymer från Sverige och Tyskland. Av- och nedskrivningar uppgick till 91 (86) Mkr.

FINANSIELL STÄLLNING, KASSAFLÖDE OCH SOLIDITET

Koncernens nettoskuld uppgick vid årets slut till 688 (676) Mkr. Tillgängliga kreditramar inklusive likvida medel uppgick per årsskiftet till 219 (266) Mkr. Det operativa kassaflödet för helåret uppgick till 67 (93) Mkr, varav företagsförvärv utgjorde -126 (-10) Mkr. Vid årets slut uppgick det egna kapitalet till 954 (880) Mkr, vilket gav en soliditet på 42 (44) procent.

Lån från koncernens huvudbanker redovisas som räntebärande kortfristiga skulder då kreditavtalet löper ut per 30 september 2013. Förhandling om nytt kreditavtal kommer att inledas under våren 2013.

FORSKNING OCH UTVECKLING

Koncernen utvecklar kontinuerligt olika erbjudanden och utvecklingen är huvudsakligen sammanhängande med specifika kundprojekt och består exempelvis av beställningsgränssnitt, bilddata-baser och andra publiceringsverktyg.

MEDARBETARE

Medelantalet anställda i koncernen uppgick under året till 1 587 (1 546), varav 406 (395) i Sverige. Det totala antalet anställda vid årets slut uppgick till 1 780 (1 582), varav 418 (399) i Sverige. Övriga upplysningar rörande antalet anställda samt löner, ersättningar och anställningsvillkor lämnas i not 5 till koncernens finansiella rapporter.

MODERBOLAGET

Moderbolaget har under året utfört koncerngemensamma tjänster. Någon extern försäljning har inte förekommit. Årets investeringar uppgick till 126 (1) Mkr, varav investeringar i dotterföretag utgjorde 126 (0) Mkr. Medelantalet anställda var under året 8 (8) och vid årsskiftet hade bolaget 9 (8) anställda. Beträffande antal anställda, löner, ersättningar och anställningsvillkor hänvisas till not 5 till koncernens finansiella rapporter.

MILJÖPÅVERKAN

Koncernen ger i huvudsak upphov till direkt miljöpåverkan genom buller och utsläpp av lösningsmedel till luft, men även en mindre del utsläpp till vatten.

Lagkrav och incidenter

Koncernen lägger stor vikt vid att strikt följa lagkraven på miljöområdet. Härmed minimeras risken för handlingar som kan medföra avsevärda affärsrisker och/eller böter. Det är särskilt angeläget att säkerställa lagenlighet och efterlevnad av andra krav vid de regelbundna miljörevisionerna enligt ISO 14001 och i de due diligence-genomgångar som genomförs där det ses som angeläget vid eventuella förvärv. Enligt miljöbalken i Sverige och motsvarande lagstiftningar i andra länder är flera tryckerier tillstånds- eller anmälningspliktiga beroende på den totala förbrukningen av lösningsmedel.

I den svenska verksamheten bedrevs under 2012 anmälningspliktig verksamhet i Vällingby och Falköping samt tillståndspliktig verksamhet i Mölnlycke. Utanför Sverige bedriver Elanders tillståndspliktig verksamhet, i olika omfattningar, i Storbritan-

nien, Polen, Ungern, Kina, Tyskland och USA. Inga väsentliga olyckor eller incidenter har inträffat under 2012.

Under 1999 upptäcktes markföroreningar i en begränsad yta under en fastighet där Elanders tidigare bedrivit verksamhet. Markföroreningarna har uppstått genom avloppsledningsläckage före 1970 och består mestadels av tungmetaller som zink, krom och koppar. Miljödomstolen har på formella grunder återförvisat ärendet till miljöförvaltningen i Göteborg för fortsatt handläggning. Miljöförvaltningen i Göteborg har bedömt att föroreningarna, med hänsyn till lokaliseringen, inte utgör någon allvarlig hälso- eller miljörisk. En utredning av kostnader för olika alternativ för att åtgärda föroreningarna har utförts och diskussioner pågår för närvarande med fastighetsägaren om den fortsatta hanteringen av ärendet. Elanders bedömer utifrån rådande ansvarsförhållanden och den begränsade omfattningen av föroreningen att någon väsentlig ekonomisk risk för koncernen inte föreligger.

RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Elanders indelar risker i omvärldsrisk (trycksakens framtid och konjunkturkänslighet), finansiell risk (valuta-, ränte-, finansierings- och kreditrisk) samt verksamhetsrisk (kundkoncentration, driftsrisk, risker i rörelsekostnader samt avtal och tvister). För ytterligare information än beskrivningen nedan samt känslighetsanalys så hänvisas till not 19 till koncernens finansiella rapporter.

Omvärldsrisk

Trycksaken som bärare av information på en global nivå fortsätter att öka under kommande decennier, om än i avtagande omfattning. En betydande del av denna ökning utgörs av förpackningar och informations- och marknadsmaterial. Det sistnämnda framför allt med tillämpande av digital tryckteknik och i form av individanpassade trycksaker. Förpackningsmarknaderna i samtliga delar av världen där Elanders verkar fortsätter att växa och det är Asien som förväntas ha störst tillväxt. I Väst Europa och Nordamerika kommer tillgången på kapacitet för offsettryck att överstiga efterfrågan under överskådlig framtid, vilket kommer att hålla nere eller till och med sänka prisnivåerna för trycksaker framställda med offsetteknik. Däremot kommer efterfrågan på offsettryck att fortsätta att öka i framför allt Asien men även Östeuropa och Latinamerika. För att möta den förväntade utvecklingen på marknaden arbetar Elanders målmedvetet med att öka försäljningen av förpackningar samt fotoprodukter samt fortsatt utveckling av lösningar för beställningar av digitalt tryck via publika och kundanpassade webbplatser.

Konjunkturkänsligheten hör främst samman med de kunder som vänder sig till konsumentmarknader såsom fordon och elektronik. Elanders arbetar kontinuerligt med att försöka bredda kundbasen och att öka volymerna till kunder med verksamhet i mindre konjunktur känsliga branscher såsom livsmedel, kosmetika, läkemedel, läromedelsförlag, den offentliga sektorn samt privatpersoner. I dag utgör dock de förstnämnda kundsegmenten fortfarande en stor andel av Elanders totala försäljning, vilket gör Elanders verksamhet konjunktur känslig.

Finansiell risk

Koncernens valutarisk uppstår genom transaktioner i annan valuta än bolagens lokala valuta samt vid konvertering av nettoresultat och nettotillgångar från de utländska dotterföretagen. Koncernen hanterar valutarisker genom att valutasäkra transaktioner i utländsk valuta samt delvis av nettotillgångar i EUR och USD. Elanders nettoinflöde av utländsk valuta från dotterföretagen säkras inte och utgörs främst av EUR, CNY, USD, GBP och PLN. Exponering avseende förändringar i räntenivån är hänförliga till de av koncernens räntebärande skulder som löper med rörlig ränta. De utestående skulderna ligger huvudsakligen i SEK och EUR. Säkring av räntenivån avseende skulder om 300 Mkr har under 2011 gjorts med en löptid till 30 september 2014 vilket motsvarar 44 procent av koncernens nettoskuld.

Elanders är beroende av att erhålla finansiering via kreditgivare och koncernens målsättning är att alltid ha mer än en motpart som är villig att erbjuda finansiering till marknadsmässiga villkor. Under året har koncernen tecknat ett kreditavtal med två svenska banker avseende rörelsefinansieringen vilket löper ut den 30 september 2013. Förhandling om nytt avtal förväntas inledas under våren 2013. Koncernens finanspolicy anger att en likviditetsberedskap uppgående till 100 Mkr skall finnas tillgänglig. Vid årets slut uppgick den tillgängliga likviditeten till 219 Mkr.

Koncernen är exponerad för kreditförluster genom risken att motparter inte kan fullgöra sina åtaganden. Den finansiella kreditrisken avser främst placering av överskottslikviditet och handel med valutaderivat och kontrolleras genom att transaktioner endast får genomföras med av koncernen godkända motparter. Den kommersiella kreditrisken är fördelad på ett stort antal kunder där det emellertid finns en koncentration på ett fåtal kunder. Dessa kunder är så gott som uteslutande stora, börsnoterade och välrenommerade bolag med god kreditvärdighet. Koncernen har även en kreditförsäkring som täcker större kundförluster hänförligt till försäkrade kunder.

Verksamhetsrisk

Ingen av Elanders kunder utgör mer än 7 procent av omsättningen. De tio största kunderna utgör 34 (36) procent av omsättningen. Elanders har som strategi att inte endast vara en leverantör av trycksaker utan även serva kunderna genom hela deras informations- och trycksakslogistik. Genom detta skapar Elanders ett värde för kunderna och blir mer av en strategisk partner än en ren leverantör vilket skapar ökade förutsättningar för långvariga affärsrelationer. Ett flertal av koncernens allra största kunder har Elanders haft och har långvariga samarbeten med.

Risken för väsentliga konsekvenser av driftstopp är liten eftersom koncernen förfogar över likartad produktionskapacitet på flera producerande enheter samt att det endast i ett fåtal fall inte finns alternativa leverantörer av insatsvaror. Elanders bedriver strukturerat arbete med att identifiera och åtgärda eventuella risker i produktionen som skulle kunna leda till driftstörningar. Koncernen har även en avbrottsförsäkring som täcker bortfall av täckningsbidrag i samband med driftavbrott i upp till tolv månader.

Den viktigaste rörelsekostnaden utgörs av personal som uppgår

till 31 (31) procent av rörelsens kostnader. Koncernen arbetar därför löpande med att bland annat förbättra hälsotalen för medarbetarna. Den näst största rörelsekostnaden avser papper och utgör 21 (21) procent. Elanders försäkrar sig mot fluktuationer i papperspriser genom klausuler i avtalen med koncernens kunder. Kostnader för legoarbete utgör 12 (13) procent av rörelsens kostnader. Elanders ser ingen direkt risk relaterat till väsentliga kostnadsökningar avseende legoarbete på grund av den prispress som råder inom branschen. Kostnader för övriga resurser är var för sig inte av sådan storlek att prisfluktuationer kan påverka koncernen väsentligt.

Elanders gör bedömningen att det inte finns några tvister som kan få någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella ställning. Koncernens försäkringsprogram innefattar global ansvarsförsäkring, produktansvar, ren förmögenhetsskada, avbrottsförsäkring samt begränsat skydd vid miljökada.

UPPLYSNING AVSEENDE BOLAGETS AKTIER

Totalt antal aktier, röster, utdelning och nya aktier

Per 31 december 2012 var 1 166 666 A-aktier och 21 563 332 B-aktier utgivna; totalt 22 729 998 aktier. B-aktierna är noterade under symbolen ELAN B på NASDAQ OMX Stockholm, Small Cap. Varje A-aktie medför tio röster och varje B-aktie en röst. Aktieägare får rösta för samtliga de aktier han eller hon äger eller företräder. Alla aktier berättigar till lika utdelning. Bolagsstämman har inte lämnat styrelsen några bemyndiganden att förvärva aktier eller utge nya aktier. Några belöningsprogram med utspädningseffekt finns inte.

Överlåtbarhet

Några begränsningar i B-aktiernas överlåtbarhet finns inte enligt bolagsordningen eller gällande lagstiftning. Bolagsordningen innehåller en hembudsklausul avseende bolagets A-aktier.

I övrigt känner inte bolaget till några avtal mellan aktieägare som begränsar aktiernas överlåtbarhet.

Aktieinnehav

Ägare med direkta eller indirekta aktieinnehav uppgående till mer än en tiondel av rösterna i bolaget var per den 31 december 2012 endast Carl Bennet AB med 66,4 procent. Inga aktier ägs av anställda genom pensionsstiftelser eller liknande.

Avtal med klausuler om ägarförändring

Koncernen har vissa avtal som kan sägas upp vid en ägarförändring.

Inga avtal finns mellan bolaget och styrelseledamöter eller anställda som föreskriver ersättningar om dessa säger upp sig, sägs upp utan skälig grund eller om deras anställning eller uppdrag upphör som följd av ett offentligt uppköpserbjudande.

RIKTLINJER FÖR ERSÄTTNINGAR

TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Bolagets riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare antogs av årsstämman den 3 maj 2012. Styrelsen föreslår att årsstämman 2013 beslutar om riktlinjer som i stort är oförändrade

jämfört med 2012 och som lyder enligt följande:

Med ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör koncernledningen. Riktlinjerna ska gälla för anställningsavtal som ingås efter stämmans beslut om riktlinjer liksom för det fall ändringar görs i befintliga villkor efter stämmans beslut.

Elanders ska erbjuda en marknadsmässig totalkompensation som möjliggör att kvalificerade ledande befattningshavare kan rekryteras och behållas. Ersättningen till de ledande befattningshavarna ska bestå av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension.

Grundlön

Grundlönen ska beakta den enskildes ansvarsområden och erfarenhet.

Rörlig ersättning

Fördelningen mellan grundlön och rörlig ersättning ska stå i proportion till befattningshavarens ansvar och befogenhet. Den rörliga ersättningen ska baseras på utfallet i förhållande till individuellt uppsatta mål. För verkställande direktören ska den rörliga ersättningen uppgå till högst 50 procent av grundlönen. För övriga ledande befattningshavare ska den rörliga ersättningen uppgå till högst 40 procent av grundlönen.

Övriga förmåner

De ledande befattningshavarna får tillerkännas sedvanliga förmåner i övrigt, såsom tjänstebil, företagshälsovård m m.

Pension

Pensionsavsättningar får motsvara högst 35 procent av den pensionsgrundande lönen eller, i förekommande fall, högst ITP-kostnaden med tillägg för allmän pensionsavgift enligt lag eller motsvarande. Styrelsen ska ha rätt att utan hinder av riktlinjerna förnya redan träffade pensionsöverenskommelser på väsentligen oförändrade villkor. Pensionsgrundande lön ska utgöras av grundlönen.

Avgångsvederlag m m

Mellan bolaget och verkställande direktören ska gälla en uppsägningstid om 18 månader vid uppsägning från bolagets sida. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida ska gälla en uppsägningstid om 6 månader. Uppsägningstider från bolagets sida för andra ledande befattningshavare ska normalt vara 3–18 månader. Under uppsägningstiden ska normal lön utgå. Avgångsvederlag utgår ej.

Frångående av riktlinjerna

Styrelsen har rätt att frånga ovanstående riktlinjer om styrelsen bedömer att det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som motiverar det.

UTSIKTER FÖR FRAMTIDEN

Elanders har en fortsatt stark ställning hos sina globala industrikunder och här finns de största möjligheterna till expansion

både på kort och på lång sikt. Förvärvet av Midland i USA innebär att Elanders får tillgång till flera globala amerikanska kunder och där kommer Midland bli en viktig hörnsten i Elanders erbjudande till nuvarande och framtida potentiella globala kunder med behov av lokala leveranser ute i världen. Trenden är tydlig att en allt större andel av de globala företagen centraliserar sina inköpsprocesser i kombination med önskemål om lokala leveranser. Samtidigt gäller det att i högre takt växa inom förpackningar och att fortsätta skapa beställningsgränssnitt på internet för medelstora samt större företag för att på så sätt öka volymerna inom framför allt digitalt tryck, där det normalt sett finns bättre marginaler att hämta.

Elanders marknadsposition och gedigna grafiska kunnande tillsammans med möjligheten till lågkostnadsproduktion i Östeuropa och Kina skapar förutsättningar för att ytterligare öka marknadsandelar, i synnerhet på den svenska och den tyska marknaden, som är Elanders två viktigaste marknader.

Elanders kommer att fortsätta att effektivisera, integrera förvärvade enheter och utveckla globala affärer. Detta gör att bolaget ser en fortsatt positiv resultatutveckling.

HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

I februari 2013 anställdes Åsa Severed som vd för Elanders verksamheter i Sverige och Polen. Åsa har tidigare arbetat inom TV4-koncernen där hon under flera år haft olika ledande befattningar nu senast som vd för TV4 Sverige. I samband med att Åsa tillträder sin tjänst den 1 mars 2013 går hon även in i Elanders koncernledning.

I februari 2013 förvärvade Elanders samtliga andelar i etiketttryckeriet McNaughtan's Printers Ltd ("McNaughtan's") i Glasgow, Skottland. Bolaget är särskilt nischat mot whiskybranschen och bland kunderna finns ett flertal kända whiskydestillerier. Under det brutna räkenskapsåret 2011/2012 omsatte McNaughtan's ca 20 Mkr och hade 14 anställda.

Utöver ovanstående har inga väsentliga händelser inträffat efter balansdagen fram till dagen för denna årsredovisnings undertecknande.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att till årsstämans förfogande stående vinstmedel och andra fria fonder i moderbolaget uppgående till 222 445 040,02 kronor, disponeras enligt följande:

- att 0,60 kronor per aktie utdelas till aktieägarna 13 637 998,80 kronor
- att som kvarstående vinstmedel balanseras 208 807 041,22 kronor

Styrelsen anser att föreslagen utdelning är försvarlig i relation till de krav som koncernverksamhetens art, omfattning och risker ställer på koncernens eget kapital som koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

BOLAGSSTYRNINGS- RAPPORT

Denna bolagsstyrningsrapport, som är en del av förvaltningsberättelsen i årsredovisningen, beskriver Elanders bolagsstyrning, innefattande ledning och förvaltning av bolagets verksamhet samt den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Bolagsstyrningen i Elanders syftar till att skapa goda förutsättningar för en aktiv och ansvarstagande ägarroll, en lämplig ansvarsfördelning mellan de olika bolagsorganen samt god kommunikation gentemot bolagets samtliga intressenter.

SVENSK KOD FÖR BOLAGSSTYRNING

Elanders tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("koden"). Koden utgår ifrån principen "följ eller förklara" vilket innebär att ett bolag som tillämpar koden kan avvika ifrån enskilda regler men i så fall ska förklara anledningen härtill. I Elanders finns följande avvikelser från koden:

- Styrelsens ordförande är ordförande i valberedningen.

Denna avvikelse förklaras nedan under avsnittet om valberedningen. Information om koden finns på www.bolagsstyrning.se

BOLAGSSTYRNINGEN I ELANDERS - EN ÖVERBLICK

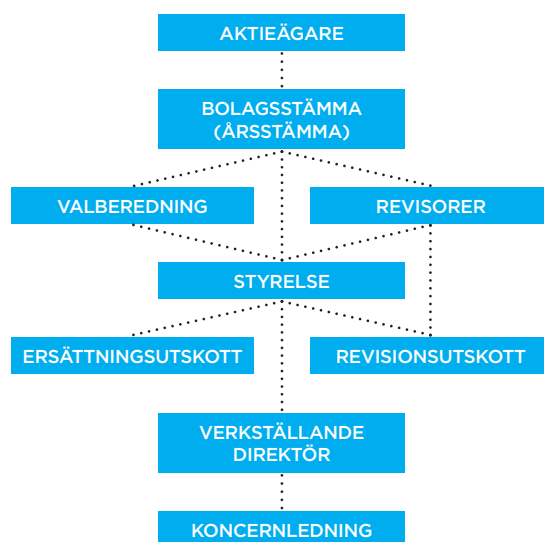
Bolagsstyrningen i Elanders utgår ifrån lagar (främst aktiebolagslagen och redovisningsregelverket), bolagsordningen, NASDAQ OMX Stockholms emittentregelverk, interna riktlinjer och policies samt koden.

Elanderskoncernens styrning, ledning och kontroll fördelas mellan aktieägarna på bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören i enlighet med aktiebolagslagen och bolagsordningen samt koncernledningen. Aktieägarna utser bolagets valberedning, styrelse och revisorer vid den ordinarie bolagsstämman (årsstämman).

AKTIEÄGARE

Antalet aktieägare i Elanders uppgick till 2 270 (2 413) per den 31 december 2012. Den utländska ägarandelen i Elanders uppgick vid samma tidpunkt till 19 (7) procent av aktierna och 13 (5) procent av rösterna.

Ägare med direkta eller indirekta aktieinnehav uppgående till mer än en tiondel av rösterna i bolaget var per den 31 december 2012 endast Carl Bennet AB med 66,4 procent. Inga aktier ägs av anställda genom pensionsstiftelser eller liknande.

BOLAGSSTÄMMAN

Aktieägarnas inflytande utövas vid bolagsstämman, som är Elanders högsta beslutande organ, se figur ovan. Alla aktieägare som är registrerade i aktieboken på avstämningsdagen och som har anmält sitt deltagande till stämman inom angiven tid har rätt att delta i stämman. De aktieägare som inte har möjlighet att närvara personligen ges möjlighet att företrädas genom ombud. Vid bolagsstämman berättigar en A-aktie till tio röster och en B-aktie till en röst. A-aktierna och B-aktierna har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Vid bolagsstämman får varje röstberättigad rösta för det fulla antalet innehavda och företrädda aktier utan begränsning i rösträtten. Elanders A-aktier omfattas av hembud enligt bolagsordningen.

Bolagsstämman beslutar om förändringar i bolagsordningen, väljer ordförande, styrelse och revisorer, fastställer räkenskaper, beslutar om eventuell utdelning och andra dispositioner av resultatet samt ansvarsfrihet för styrelsen. Vidare beslutar stämman bland annat om riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare, eventuella nyemissioner och hur valberedningen ska utses. De aktieägare som vill ha ett ärende behandlat på stämman ska lämna förslag till styrelsens ordförande alternativt vända sig till valberedningen med nomineringsförslag. Protokoll från Elanders bolagsstämmor finns på www.elanders.com under Bolagsstyrning.

ÅRSSTÄMMA 2012

Vid årsstämman den 3 maj 2012 fattades bl a följande beslut:

- att fastställa årsredovisningen för 2011,
- att utdelning om 0,50 kronor per aktie skulle lämnas för räkenskapsåret 2011,
- att bevilja styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2011,
- att arvode inklusive utskottsarbete om totalt 2 320 000 kronor skulle utgå till styrelsen, att fördelas inom styrelsen såsom angivits i kallelsen till årsstämman,
- att utse styrelse enligt följande:
 - Carl Bennet (omval)
 - Erik Gabrielson (nyval)
 - Göran Johnsson (omval)
 - Cecilia Lager (omval)
 - Magnus Nilsson (vd) (omval)
 - Kerstin Paulsson (omval)
 - Johan Stern (omval)
- att utse Carl Bennet till styrelsens ordförande,
- att välja PricewaterhouseCoopers till revisor i bolaget fram till nästa års stämma,
- att uppdra åt styrelsens ordförande att sammankalla en valberedning inför årsstämman 2013,
- att fastställa regler för valberedningens arbete m m såsom angivits i kallelsen till årsstämman,
- att genomföra en riktad nyemission om 3 200 000 B-aktier som vederlag för aktierna i de tyska företagen dlolm och fotokasten,
- att godkänna styrelsens förslag till ersättningar till ledande befattningshavare.

ÅRSSTÄMMAN 2013

Nästa årsstämma för aktieägare i Elanders kommer att hållas i Elanders lokaler i Mölnlycke torsdagen den 7 maj 2013. Mer information om årsstämman publiceras på www.elanders.com.

VALBEREDNINGEN

Valberedningen utarbetar förslag till årsstämman avseende val av och arvode till styrelsens ordförande, övriga styrelseledamöter och utskottsledamöter samt revisorer, de senare dessförinnan föreslagna av revisionsutskottet. Valberedningen sammanträder vid behov, dock minst en gång årligen. Under året sammanträdde valberedningen två gånger och behandlade då även styrelsens arbete,

styrelseledamöternas oberoende, styrelseledamöternas utvärdering av styrelsens arbete, utskottens arbete, revisionen samt valberedningens sammansättning. Valberedningen har under året bestått av Carl Bennet, ordförande (Carl Bennet AB), Hans Hedström (Carnegie Fonder) samt Göran Erlandsson (representant för de mindre aktieägarna). Inga arvoden har utgått till valberedningens ledamöter. Ledamöternas kontaktinformation finns i årsredovisningen samt på www.elanders.com under Bolagsstyrning.

Styrelsens ordförande är ordförande i valberedningen, vilket är en avvikelse från koden. Anledningen till detta är att det enligt Elanders mening ter sig naturligt att den röstmässigt störste ägaren är ordförande i valberedningen eftersom denne likväl torde ha ett avgörande inflytande över valberedningens sammansättning genom sin röstmajoritet på bolagsstämman.

STYRELSEN OCH DESS ARBETE UNDER 2012

Styrelsen utses av årsstämman på förslag från valberedningen. Styrelsen är ytterst ansvarig för bolagets förvaltning, övervakar verkställande direktörens arbete och följer löpande verksamhetens utveckling samt tillförlitligheten i bolagets interna kontroll. Vidare beslutar styrelsen om större organisatoriska förändringar, investeringar och avyttringar samt fastställer budget och årsbokslut. Styrelsen har det yttersta ansvaret för att bolaget har tillfredsställande system för intern kontroll samt att redovisningshandlingar upprättas och är tillförlitliga när de publiceras. Bolaget och dess ledning har flera metoder för att kontrollera de risker som sammanhänger med verksamheten. Styrelsen bistår ledningen med att löpande, på ett strukturerat sätt, övervaka och identifiera affärsrisker samt inrikta arbetet i bolaget mot att hantera de mest betydande riskerna. I sammanfattning utgör detta styrelsens ansvar för bolagets förvaltning.

Enligt Elanders bolagsordning ska styrelsen bestå av lägst tre och högst nio ledamöter, med högst två suppleanter. Styrelsen i Elanders har under året bestått av sju ledamöter, utan suppleanter: Carl Bennet, ordförande, Johan Stern, vice ordförande, Erik Gabrielson, Göran Johnsson, Cecilia Lager, Magnus Nilsson och Kerstin Paulsson. De anställda har representerats i styrelsen av arbetstagarledamöterna Lilian Larnefeldt och Tomas Svensson. Lena Hassini och Daniel Petersén är suppleanter till arbetstagarledamöterna. Av styrelsens stämموvalda ledamöter är samtliga utom Magnus Nilsson oberoende i förhållande till bolaget. Erik Gabrielson, Göran Johnsson, Cecilia Lager och Kerstin Paulsson är oberoende i förhållande till bolagets större ägare. Carl Bennet är beroende i förhållande till aktieägaren Carl Bennet AB, vari han är styrelseordförande och ägare. Johan Stern är också beroende i förhållande till Carl Bennet AB, där han är styrelseledamot.

Styrelsen har utarbetat och fastställt en arbetsordning som reglerar arbetsfördelningen mellan styrelsen, styrelsens ordförande och verkställande direktören. Den innehåller vidare en övergripande plan för styrelsens sammanträden och instruktioner om ekonomisk rapportering samt de ärenden som ska behandlas av styrelsen. Arbetsordningen ses över en gång årligen samt därutöver vid behov.

Styrelsen sammanträder vanligtvis vid sju tillfällen under året; fyra gånger i samband med bokslutskommunikén och kvartals-

LEDAMÖTERNAS ERSÄTTNINGAR OCH NÄRVARO MM

Ledamot	Styrelse- möten närvarande (antal möten)	Ersättnings- utskottet, närvarande (antal möten)	Revisions- utskottet, närvarande (antal möten)	Summa närvaro, %	Ersättning styrelse- samt utskotts- arbete, kkr	Aktie- innehav ¹⁾	Oberoende
STÄMIMOVALDA LEDAMÖTER							
Carl Bennet, ordförande	10 (10)	1 (1)	Ingår ej	100	550 + 60	1 166 666 A 10 382 098 B	Nej, ägare
Johan Stern, vice ordförande	10 (10)	1 (1)	3 (3)	100	275 + 110 + 30	65 000 B	Nej, ägare
Erik Gabrielson	7 (8)	1 (1)	Ingår ej	89	275 + 30	-	Ja
Göran Johnsson	10 (10)	Ingår ej	3 (3)	100	275 + 55	2 066 B	Ja
Cecilia Lager	8 (10)	Ingår ej	3 (3)	85	275 + 55	11 000 B	Ja
Magnus Nilsson, verkställande direktör	10 (10)	Ingår ej	Ingår ej	100	Anställd	37 800 B	Nej, bolag
Kerstin Paulsson	10 (10)	Ingår ej	3 (3)	100	275 + 55	2 000 B	Ja
ARBETSTAGARREPRESENTANTER							
Lena Hassini	9 (9)	Ingår ej	Ingår ej	100	Anställd	-	Nej, bolag
Lilian Larnefeldt	9 (10)	Ingår ej	Ingår ej	90	Anställd	-	Nej, bolag
Daniel Petersén	6 (6)	Ingår ej	Ingår ej	100	Anställd	-	Nej, bolag
Tomas Svensson	10 (10)	Ingår ej	Ingår ej	100	Anställd	-	Nej, bolag
SUMMA				97	2 320		

¹⁾ Aktieinnehav per 31 december 2012.

rapporterna, ett möte som är särskilt inriktat på strategifrågor, ett möte rörande fastställandet av kommande årsbudget samt ett konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman. Dessutom kallas styrelsen till ytterligare sammanträden vid behov. Vid sammanträdena som behandlar rapporten för årets första nio månader samt det möte som behandlar bokslutskommunikén deltar revisorerna för att meddela styrelsen i sin helhet resultatet av revisionen.

Under året följde styrelsen sammanträdesplanen och sammanträde därutöver vid tre tillfällen i frågor rörande beslut om förvärv, finansiering samt organisationsförändringar. I övrigt har styrelsen under året främst varit engagerad i frågor som rör bl a finansiering, bedömningar av marknad, omvärld och affärsläge samt koncernens strategiska inriktning.

På det konstituerande sammanträdet ses arbetsordningen och instruktionen för vd över samt fattas beslut avseende firmatecknare. Vidare fastställs arbetsordningar för ersättningsutskottet och revisionsutskottet samt utses ledamöter i dessa utskott. Vid det konstituerande sammanträde som följde efter årsstämman 2012 utsågs Johan Stern till styrelsens vice ordförande. Det beslöts vidare att bolagets firma ska tecknas av styrelsen i sin helhet samt två i förening av styrelsens ordförande, verkställande direktören och ekonomidirektören. Vid det möte som behandlade bokslutsrapporten träffade styrelsen revisorerna utan att vd eller någon annan medlem av koncernledningen var närvarande. Styrelsen reser så ofta det är möjligt för att besöka och hålla sina sammanträden på något av koncernens dotterföretag i Sverige eller utomlands. Ledamöternas ersättningar och närvaro under året framgår i närmare detalj i tabellen ovan.

STYRELSENS ORDFÖRANDE

Styrelsens arbete leds och organiseras av dess ordförande. Styrelsens ordförande håller en löpande dialog med verkställande direktören samt ansvarar för att styrelsen fullgör sina uppgifter och att ledamöterna löpande får den information som behövs för att styrelsearbetet ska hålla hög kvalitet och bedrivas i enlighet med det regelverk som gäller för aktiemarknadsbolag. Styrelsens ordförande ansvarar vidare för att styrelsens arbete årligen utvärderas och att styrelsen och valberedningen informeras om resultatet av utvärderingen. Utvärderingen sker i enkätform och behandlar sammansättning, ersättning, styrelsematerial, administration, arbetssätt, mötenas innehåll, avrapportering från utskott och utbildning. Utvärderingen sker enligt en skala 1-5 där 5 är högsta betyg. För 2012 blev det genomsnittliga betyget 4,61 (4,70). Vidare företräder styrelsens ordförande bolaget i ägarfrågor och förmedlar synpunkter från ägarna inom styrelsen. Styrelsens ordförande utses av årsstämman. Carl Bennet har varit styrelsens ordförande sedan 1997.

ERSÄTTNINGsutskottet

Ersättningsutskottet utses inom styrelsen med beaktande av kompetens i och erfarenhet av ersättningsfrågor. Utskottet behandlar frågor avseende ersättningar till verkställande direktören samt ersättningsstruktur för chefer som rapporterar direkt till honom. Beslut om ersättningar till övriga medarbetare i ledande ställningar i koncernen fattas på så sätt att medarbetarens ersättning bestäms av närmaste chef i samråd med dennes närmaste chef, även benämnd "farfarsprincipen". Under året sammanträdde utskottet vid ett tillfälle varvid arbetsordning fastställdes och förslag till ersättningsriktlinjer utarbetades. Utskottet har under året bestått

av Carl Bennet, ordförande, Erik Gabrielson och Johan Stern. De riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som beslutades på årsstämman 2012 återfinns i not 5 till den formella årsredovisningen samt på www.elanders.com under Bolagsstyrning. Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare för 2012 samt styrelsens förslag till riktlinjer för 2013 återfinns på sidan 76 i årsredovisningen för 2012. Bolaget har inte ställt ut och ämnar inte ställa ut några optionsprogram eller liknande incitamentsprogram.

REVISIONSUTSKOTTET

Revisionsutskottet utses inom styrelsen med beaktande av erfarenhet av och kompetens inom finansiell rapportering och intern kontroll. Utskottet följer en arbetsordning som fastställts av styrelsen. Dess huvudsakliga uppgifter är att övervaka den interna kontrollen, rutinerna för finansiell rapportering, efterlevnad av därmed sammanhängande lagar och bestämmelser samt revisorernas kvalifikationer och oberoendeställning. Revisionsutskottet rapporterar löpande sina iakttagelser till styrelsen och lämnar, när så är aktuellt, förslag till val av revisorer till valberedningen. Utskottet sammanträder minst två gånger per år samt därutöver vid behov. Vid sammanträdena medverkar normalt revisorerna. Under 2012 har utskottet haft tre sammanträden. Vid dessa tillfällen behandlades revisorernas rapportering beträffande granskningen av niomånadersrapporten och årsbokslutet, bolagets förhållande till koden samt internkontrollfrågor. Bolagets revisionsutskott har under året bestått av Johan Stern, ordförande, Göran Johnsson, Cecilia Lager och Kerstin Paulsson.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN

Verkställande direktören är tillika koncernchef samt ledamot av styrelsen och leder koncernens verksamhet. Verkställande direktörens arbete styrs av aktiebolagslagen, andra lagar och förordningar, gällande regler för aktiemarknadsbolag inklusive koden, bolagsordningen samt inom de ramar styrelsen fastslagit i bl a vd-instruktionen. Verkställande direktören tecknar firman för löpande förvaltningsåtgärder enligt aktiebolagslagen samt tecknar firman i koncernens samtliga dotterföretag. Han ansvarar för att styrelsen förses med löpande rapportering av koncernens resultat och ställning samt underlag för de beslut som styrelsen har att fatta. Verkställande direktören håller därutöver styrelsens ordförande löpande informerad om verksamheten. Vd-instruktioner finns utgivna för samtliga verkställande direktörer i koncernens dotterföretag. Dessa instruktioner innehåller ansvarsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören och de ramar inom vilka verkställande direktören har att bedriva verksamheten.

KONCERNLEDNINGEN

Verkställande direktören och koncernchefen leder det arbete som utförs av koncernledningen och fattar beslut efter samråd med koncernledningens medlemmar. I koncernledningen utövas den löpande koncernmässiga ekonomiska och affärsmässiga styrningen och uppföljningen. Koncernledningen arbetar också med att fortlöpande åstadkomma synergier, identifiera förvärvs- och strukturmöjligheter samt anpassa koncernens verksamhet efter

marknadens behov och utveckling på lång och kort sikt. Koncernledningen bevakar fortlöpande att koncernens kompetens och kapacitet samordnas samt anpassas för optimering av kundnytta och lönsamhet på lång och kort sikt. Koncernledningen i Elanders består av Magnus Nilsson, vd och koncernchef samt ansvarig för Storbritannien, Nordamerika och Brasilien, Per Brodin, ansvarig för Asien, Martin Lux, ansvarig för dloIm och fotokasten, Åsa Severed (tillträder den 1 mars 2013), ansvarig för Sverige och Polen, Peter Sommer, ansvarig för Tyskland, Ungern och Italien samt Andréas Wikner, ekonomidirektör. Koncernledningen har protokollförda möten nästan varje månad, ofta i anslutning till besök på någon av koncernens enheter.

STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL

AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN

Syftet med intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att den finansiella rapporteringen är tillförlitlig och att de finansiella rapporterna är framtagna i enlighet med god redovisningssed och i övrigt följer tillämpliga lagar och regler som gäller för aktiemarknadsbolag. Styrelsen har enligt den svenska aktiebolagslagen och koden det övergripande ansvaret för att koncernen har en effektivt fungerande intern kontroll. Den interna kontrollen bedrivs enligt det ramverk för intern kontroll som ges ut av COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission), vilket omfattar kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Den verkställande direktören ansvarar för att det finns organisatoriska förutsättningar och processer för att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen till styrelsen och marknaden.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön i Elanders präglas av korta avstånd mellan koncernledning och de operativa enheterna. Samtliga medlemmar i koncernledningen, utom koncernchefen och ekonomidirektören, är också verkställande direktörer i någon av koncernens större operativa enheter. Ramverket för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen inom Elanders utgörs bland annat av rutiner och ansvarsfördelningar som är tydligt kommunicerade i interna policier och olika typer av manualer. Inom styrelsen har det fastställts en arbetsordning som reglerar styrelsens ansvar och hur styrelsens arbete ska ske i utskott. Inom styrelsen har det också utsetts ett revisionsutskott vars uppgift är att säkerställa att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och den interna kontrollen efterlevs och vidareutvecklas samt att upprätthålla löpande relationer med bolagets revisorer. För att upprätthålla en effektiv kontrollmiljö och god intern kontroll har styrelsen delegerat det praktiska ansvaret till den verkställande direktören samt upprättat en vd-instruktion i vilken bland annat ansvarsfördelningen mellan styrelse och verkställande direktören framgår.

Riskbedömning

Styrelsen ansvarar för att väsentliga finansiella risker respektive risker för fel i den finansiella rapporteringen identifieras och

hanteras. I detta ingår att identifiera områden i den finansiella rapporteringen med förhöjd risk för väsentliga fel samt att utforma kontrollsystem för att förebygga och upptäcka dessa fel. Detta görs främst genom att identifiera händelser i verksamheten samt händelser i omvärlden som kan påverka den finansiella rapporteringen.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna syftar till att säkerställa att den finansiella rapporteringen är korrekt och fullständig och bygger på koncernens krav för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Kontrollaktiviteterna består av såväl övergripande som detaljerade kontroller och kan vara både förebyggande och upptäckande till sin karaktär. Som ett exempel så följer styrelsen löpande verksamhetens utveckling genom månatliga rapportpaket, som innehåller detaljerad finansiell information, koncernchefens kommentarer kring verksamheten samt resultat och finansiell ställning. Varje enhet besöks regelbundet av koncernledningen eller representanter från koncernens ekonomistab, varvid den interna kontrollen och den finansiella rapporteringen utvärderas. Det är respektive dotterföretags verkställande direktör som ansvarar för att koncernens styrinstrument införs och efterlevs samt att eventuella avvikelser rapporteras. De bolag som ingår i Elanderskoncernen genomför årligen en självutvärdering av den interna kontrollen i förhållande till koncernens fastställda mål. I årets genomgång har det noterats ett flertal områden där förbättringar genomförts men även områden med utrymme för ytterligare förbättringar. Åtgärdsarbeten har vidtagits för att genomföra dessa förbättringar.

Information och kommunikation

För att skapa en medvetenhet hos koncernens medarbetare om policier och manualer finns information tillgänglig för alla berörda medarbetare på koncernens intranät. Information kommuniceras även löpande via interna nyhetsbrev. För att säkerställa att den externa informationen blir korrekt och fullständig har styrelsen därtill fastställt en Informationspolicy som anger vad som ska kommuniceras externt, av vem samt på vilket sätt informationen ska offentliggöras.

Uppföljning

Styrelsens uppföljning av den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen hanteras i första hand genom revisionsutskottet. De iakttagelser och potentiella förbättringsområden avseende den interna kontrollen som identifierats i den externa revisionen går igenom av revisionsutskottet tillsammans med de externa revisorerna och ekonomidirektören. Den årliga självutvärderingen av den egna interna kontrollen som varje koncernbolag genomför granskas av koncernens ekonomistab och ibland i samarbete med bolagets externa revisorer. Slutsatserna från denna granskning har avrapporterats till revisionsutskottet.

SÄRSKILD GRANSKNINGSFUNKTION, INTERN REVISION

För närvarande finns inte någon särskild granskningsfunktion (internrevision) i Elanders. Funktionen utövas i stället av koncernledningen, och koncernens ekonomistab med stöd av revisionsutskottet och de externa revisorerna. Styrelsen utvärderar årligen behovet av internrevision, men med hänsyn till koncernens storlek och koncernledningens operativa karaktär har en särskild intern granskningsfunktion hittills inte bedömts medföra någon väsentlig fördel. En löpande dialog mellan bolaget och dess externa revisorer samt de kontroller som utförs av koncernledningen bedöms för närvarande vara tillräckliga för att säkerställa att den interna kontrollen håller en godtagbar nivå. Denna bedömning är föremål för löpande utvärdering och frågan kommer på nytt att prövas under 2013.

EXTERNREVISION

På årsstämman 2012 utsågs den auktoriserade revisionsfirman PricewaterhouseCoopers AB till revisor i Elanders intill nästa årsstämma. Huvudansvarig revisor är auktoriserade revisorn Johan Rippe. En gång om året, vanligen vid det styrelsesammanträde som behandlar bokslutsrapporten, deltar revisorerna i styrelsesammanträdet utan att verkställande direktören eller någon annan medlem av bolagets ledning närvarar. Revisorerna deltar därtill vid det styrelsesammanträde som behandlar rapporten för årets första nio månader.

KONCERNEN

RESULTATRÄKNINGAR

Belopp i kkr		2012	2011
Nettoomsättning	Not 2	1 924 193	1 838 831
Kostnad för sålda varor och tjänster		-1 557 154	-1 486 297
BRUTTORESULTAT		367 039	352 534
Försäljningskostnader		-128 705	-110 059
Administrationskostnader		-185 161	-174 633
Övriga rörelseintäkter	Not 3	78 457	54 013
Övriga rörelsekostnader	Not 3	-13 067	-12 059
RÖRELSERESULTAT	Not 5, 6, 7, 8	118 563	109 796
Finansiella intäkter	Not 9	7 843	4 939
Finansiella kostnader	Not 9	-32 963	-34 772
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		93 443	79 963
Skatter	Not 10	-48 992	-19 592
ÅRETS RESULTAT		44 451	60 371
Årets resultat hänförligt till			
- moderbolagets aktieägare		44 502	60 260
- innehav utan bestämmande inflytande		-51	111
Resultat per aktie, kr ¹⁾	Not 11	2,05	3,09

¹⁾ Någon utspädningseffekt förekommer ej.

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET

Belopp i kkr		2012	2011
ÅRETS RESULTAT		44 451	60 371
Omräkningsdifferenser		-30 324	2 882
Värdeförändring på kassaflödessäkringar, netto		-1 130	-4 244
Skatteeffekt på värdeförändring på kassaflödessäkringar, netto		297	1 116
Värdeförändring på säkring av nettoinvestering i utlandet		2 632	232
Skatteeffekt på värdeförändring på säkring av nettoinvestering i utlandet		-692	-61
SUMMA ÖVRIGT TOTALRESULTAT		-29 217	-75
ÅRETS TOTALRESULTAT		15 234	60 296
Årets totalresultat hänförligt till			
- moderbolagets aktieägare		15 345	60 185
- innehav utan bestämmande inflytande		-111	111

KOMMENTARER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Koncernens nettoomsättning ökade under året med 5 procent. Med jämförbara enheter och oförändrade valutakurser var omsättningen oförändrad.

Rörelseresultatet förbättrades med 9 Mkr och rensat för engångsposter om 15 (25) Mkr var resultatförbättringen 19 Mkr. Förbättringen är till stor del hänförlig till nyförvärven, dloim och fotokasten, samt en fortsatt positiv utveckling för verksamheterna i Tyskland, Kina och Storbritannien. Engångsposterna utgörs huvudsakligen av intäktsförd bokmoms, omstruktureringskostnader hänförliga till verksamheterna i USA, Sverige och Tyskland, avgångsvederlag samt rådgivningskostnader i samband med förvärv.

RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING

Belopp i kkr		2012	2011
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	Not 26		
Immateriella tillgångar	Not 14	1 031 299	869 508
Materiella anläggningstillgångar	Not 15, 25	347 142	320 277
Andelar i gemensamt styrda företag	Not 4	1 383	1 383
Uppskjutna skattefordringar	Not 10	124 158	145 420
Övriga finansiella tillgångar		14 561	12 281
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		1 518 543	1 348 869
Omsättningstillgångar			
Varulager	Not 16	115 692	125 608
Kundfordringar	Not 19	392 501	385 252
Aktuella skattefordringar	Not 10	5 631	6 034
Övriga fordringar		29 630	24 930
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 17	31 224	32 671
Likvida medel	Not 18	167 968	81 195
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		742 646	655 690
SUMMA TILLGÅNGAR		2 261 189	2 004 559
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare			
Aktiekapital	Not 20	227 300	195 300
Övrigt tillskjutet kapital		585 862	549 062
Säkringsreserv		-2 216	-3 323
Omräkningsreserv		-38 725	-8 344
Balanserade vinstmedel		181 560	146 817
SUMMA EGET KAPITAL HÄNFÖRLIGT TILL MODERBOLAGETS AKTIEÄGARE		953 781	879 512
Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		-	111
SUMMA EGET KAPITAL		953 781	879 623
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Övriga räntebärande skulder	Not 19, 21, 25	34 489	25 184
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 22	12 491	11 191
Övriga avsättningar	Not 23	5 887	4 809
Uppskjutna skatteskulder	Not 10	50 525	35 343
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER		103 392	76 527
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	Not 19, 21, 25	809 426	720 469
Leverantörsskulder	Not 19	204 731	152 440
Aktuella skatteskulder	Not 10	9 515	5 674
Övriga skulder		46 710	43 897
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 24	118 924	107 803
Övriga avsättningar	Not 23	14 710	18 126
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		1 204 016	1 048 409
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 261 189	2 004 559

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i kkr	Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare						Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Säkringsreserv	Omräkningsreserv	Balanserat resultat	Totalt		
INGÅENDE BALANS PER 1 JAN 2011	195 300	549 062	-195	-11 397	86 557	819 327	-	819 327
Årets totalresultat	-	-	-3 128	3 053	60 260	60 185	111	60 296
UTGÅENDE BALANS PER 31 DEC 2011	195 300	549 062	-3 323	-8 344	146 817	879 512	111	879 623
Nyemission	32 000	36 800	-	-	-	68 800	-	68 800
Utdelning till moderbolagets aktieägare	-	-	-	-	-9 765	-9 765	-	-9 765
Årets totalresultat	-	-	-833	-28 384	44 451	15 345	-111	15 234
UTGÅENDE BALANS PER 31 DEC 2012	227 300	585 862	-4 156	-36 728	181 503	953 781	-	953 781

KOMMENTARER TILL RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING

Koncernens balansomslutning ökade med 256 Mkr och det sysselsatta kapitalet ökade med 87 Mkr. Ökningen av balansomslutningen beror till största delen på de förvärv som genomförts under året och som bland annat medförde en ökning av immateriella tillgångar om 202 Mkr, varav merparten utgjordes av goodwill. Starkt kassaflöde från den löpande verksamheten bidrog till att förbättra kassabehållningen.

I samband med förvärvet av dlolm och fotokasten genomfördes en riktad nyemission om 71 Mkr, som tillförde 69 Mkr efter emissionskostnader om 1,6 Mkr. Förvärvet av Midland som genomfördes i december finansierades i huvudsak via lån vilket medfört att de räntebärande skulderna ökat. Lån från koncernens huvudbanker redovisas som räntebärande kortfristiga skulder då det befintliga kreditavtalet löper ut per 30 september 2013. Förhandling om nytt kreditavtal förväntas inledas under våren 2013.

RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Belopp i kkr		2012	2011
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		93 443	79 963
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	Not 12	97 574	58 741
Betald skatt	Not 10	-23 334	-6 824
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRINGAR AV RÖRELSEKAPITAL		167 683	131 880
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/minskning (+) av varulager		5 328	-7 100
Ökning (-)/minskning (+) av rörelsefordringar		40 715	-19 637
Ökning (+)/minskning (-) av rörelseskulder		980	-20 891
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		214 706	84 252
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar	Not 14, 15	-74 827	-32 842
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Not 15	2 969	13 522
Förvärv av verksamheter	Not 28	-125 601	-10 145
Avyttring av verksamhet		-752	-
Förändring av långfristiga fordringar		1 686	1 859
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-196 525	-27 606
Finansieringsverksamheten			
Amorteringar av lån		-37 115	-30 362
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	Not 12	119 496	2 779
Utdelning till moderbolagets aktieägare		-9 765	-
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		72 616	-27 583
ÅRETS KASSAFLÖDE			
Likvida medel vid årets ingång		81 195	50 144
Kursdifferens i likvida medel		-4 024	1 988
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS UTGÅNG		167 968	81 195
Förändring av nettoskuld			
Nettoskuld vid årets ingång		675 546	732 201
Nettoskuld i förvärvade och avyttrade verksamheter		-7 788	-
Kursdifferenser		-3 634	-176
Förändring av räntebärande skulder och likvida medel		24 211	-56 479
NETTOSKULD VID ÅRETS UTGÅNG		688 335	675 546
Operativt kassaflöde			
Kassaflöde från den löpande verksamheten exkl finansiella poster och betald skatt	Not 13	263 160	120 909
Nettoinvesteringar		-196 525	-27 606
OPERATIVT KASSAFLÖDE		66 635	93 303

KOMMENTARER TILL RAPPORT AVSEENDE KASSAFLÖDEN

Kassaflödet från den löpande verksamheten förbättrades med 130 Mkr, främst som ett resultat av ett bättre resultat från den underliggande verksamheten samt minskad bindning i rörelsekapital. Av totala nettoinvesteringar om 197 Mkr utgjorde 126 Mkr förvärv av verksamheter. Övriga investeringar har främst gjorts i produktionsanläggningarna i Östeuropa för att kunna hantera ökade volymer från Sverige och Tyskland. Trots årets förvärv av verksamheter ökade nettoskulden endast med 13 Mkr och uppgick till 688 Mkr vilket innebär en skuldsättningsgrad om 0,7 gånger.

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

1 ALLMÄN INFORMATION

Elanders AB (publ) med organisationsnummer 556008-1621 är ett aktiebolag registrerat i Sverige. Företagets säte är i Mölnlycke. Elanders är noterat på NASDAQ OMX Stockholm, Small Cap. Företagets huvudsakliga verksamhet och dess dotterföretag beskrivs i förvaltningsberättelsen i denna årsredovisning. Koncernredovisningen för det verksamhetsår som slutade den 31 december 2012 har godkänts av styrelsen och kommer att föreläggas årsstämman den 7 maj 2013 för fastställande.

2 REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisning

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, de av EU godkända International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningar av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) per den 31 december 2012. Vidare tillämpar koncernen även Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1, Kompletterande redovisningsregler för koncerner, vilken specificerar de tillägg till IFRS-upplysningar som krävs enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen. I koncernredovisningen har värdering av poster skett till anskaffningsvärde, såvida ej annat anges. Koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Samtliga belopp är angivna i tusentals kronor om ej annat anges. Nedan beskrivs tillämpade redovisningsprinciper vilka bedömts vara väsentliga.

Konsolidering

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget, Elanders AB, och de företag i vilka Elanders AB direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande definieras som rätten att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Detta uppnås vanligtvis om innehavet motsvarar mer än 50 procent av röstetalet. Eget kapital i koncernen omfattar eget kapital i moderbolaget och den del av eget kapital i dotterföretagen som tillkommit efter förvärvet. Alla interna transaktioner mellan koncernföretag samt koncernmellanhavanden elimineras i koncernredovisningen.

Rörelseförvärv

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Förvärvade identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser värderas till verkligt värde på förvärvsdagen. Det överskott som utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet för de förvärvade andelarna och summan av verkliga värden på förvärvade identifierbara tillgångar och skulder redovisas som goodwill. Anskaffningsvärdet utgörs av verkligt värde på de tillgångar som lämnas som ersättning till säljaren samt övertagna skulder per överlåtelsedagen. Om anskaffningskostnaden understiger verkligt värde för det förvärvade dotterföretagets nettotillgångar, redovisas mellan-skillnaden direkt i resultaträkningen. Tilläggsköpeskillningar redovisas som avsättningar tills det att de regleras. Samtliga förvärvsrelaterade kostnader kostnadsförs. Företag som förvärvats under löpande år ingår i koncernens redovisning från och med förvärvstidpunkten. Avyttrade företag ingår i koncernens redovisning till och med tidpunkten för avyttringen.

Andelar i gemensamt styrda företag

Som andelar i gemensamt styrda företag klassificeras verksamheter där Elanders tillsammans med en eller flera samägare har ett gemensamt bestämmande inflytande. I koncernens bokslut redovisas andelar i gemensamt styrda företag enligt den så kallade kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att andelar i ett företag redovisas till anskaffningsvärde vid anskaffningstillfället och därefter justeras med koncernens andel av förändringen i företagets nettotillgångar. I koncernens resultaträkning redovisas koncernens andel av gemensamt styrda företags resultat. Vid transaktioner mellan koncernen och ett gemensamt styrt företag elimineras den del av realiserade vinster och förluster som motsvarar koncernens andel av det gemensamt styrda företaget.

Innehav utan bestämmande inflytande

Innehav utan bestämmande inflytande består av det verkliga värdet på andelar i nettotillgångar för dotterföretag, ägda av innehavare utan bestämmande inflytande, som omfattas av koncernredovisningen vid tidpunkten för det ursprungliga förvärvet och dess andel av förändringar i eget kapital efter förvärvet. Innehav utan bestämmande inflytande redovisas som en separat kategori i det egna kapitalet. Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande specificeras efter årets resultat i resultaträkningen.

Intäktsredovisning

Intäkter för varor och tjänster redovisas vid leveranstillfället om äganderätten har övergått till köparen. Med nettoomsättning avses försäljningsvärdet med avdrag för mervärdesskatt, returer och rabatter. Vid pågående tjänsteuppdrag redovisas intäkter, när det är möjligt, i takt med avtalsenliga delleveranser, i övriga fall vid slutleverans. Nettoomsättningen innehåller såväl varu- som tjänsteförsäljning. En uppdelning på dessa kategorier ter sig inte meningsfull eftersom tjänsterna i all väsentlighet är integrerade delar av leveranser som innehåller varuproduktion.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. De leasingavtal som inte är finansiella klassificeras som operationella leasingavtal. En tillgång som innehas enligt ett finansiellt leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i balansräkningen och motsvarande finansiell skuld hänförs till räntebärande skulder. Det initiala värdet på båda dessa poster utgörs av det lägsta av tillgångens verkliga värde eller nuvärdet av minimileasingavgifterna. Leasingbetalningarna fördelas mellan amortering av skulden och ränta så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats på den under respektive period redovisade skulden. Leasingavgifter som erläggs under operationella leasingavtal kostnadsförs systematiskt över leasingperioden.

Utländsk valuta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är ursprungligen redovisade i den valuta som används i den primära ekonomiska miljön där respektive enhet huvudsakligen bedriver sin verksamhet (funktionell valuta). I koncernredovisningen omräknas samtliga belopp till svenska kronor vilket är moderbolagets funktionella valuta och rapportvaluta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta redovisas i respektive enhet baserat på enhetens funktionella valuta enligt transaktionsdagens valutakurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs och uppkomna kursdifferenser inkluderas i periodens resultat. Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet, medan kursdifferenser på finansiella fordringar och skulder redovisas i finansnettot.

Omräkning av utländska dotterföretag

Vid upprättande av koncernredovisning omräknas utländska verksamheters balansräkningar till svenska kronor med balansdagens valutakurs medan resultaträkningar omräknas till periodens genomsnittskurs. De omräkningsdifferenser som uppstår redovisas i totalresultatet samt mot omräkningsreserven i eget kapital. Den ackumulerade omräkningsdifferensen omförs och redovisas som en del av realisationsresultatet i händelse av en utlandsverksamhet avyttras. Goodwill och justeringar till verkligt värde som är hänförliga till förvärv av verksamheter med annan funktionell valuta än svenska kronor behandlas som tillgångar och skulder i den förvärvade verksamhetens valuta och omräknas till balansdagens valutakurs.

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER (FORTS.)

→ Statliga stöd

Statliga bidrag eller stöd redovisas i resultat- eller balansräkningen när det föreligger en rimlig säkerhet att företaget kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Statliga bidrag eller stöd inräknas så att intäkten matchar den kostnad stödet avser att täcka och fördelas över de perioder stödet avser.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro med mera samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Vad avser pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten då premier erläggs.

Förmånsbestämda planer

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner motsvaras av nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Aktuariella förändringar redovisas inom övrigt totalresultat. Särskild löneskatt på pensionskostnader redovisas i enlighet med UFR 4 Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt. Inom Elanderskoncernen finns medarbetare som har ITP-planer försäkrade i Alecta, vilka klassificeras som förmånsbestämda planer som omfattar flera arbetsgivare. Detta innebär att koncernen ska redovisa sin proportionella del av de förmånsbestämda förpliktelseerna samt de förvaltningstillgångar och kostnader som är förknippade med planen. Enligt uppgift från Alecta kan de ej lämna dessa uppgifter varför planen redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 i IAS 19.

Skatt

Periodens skattekostnad eller skatteintäkt består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt baseras på årets skattepliktiga resultat. Årets skattepliktiga resultat skiljer sig från årets redovisade resultat genom att det har justerats för ej skattepliktiga och ej avdragsgilla poster. Uppskjuten skatt är skatt som hänförs till skattepliktiga eller avdragsgilla temporära skillnader vilka medför eller reducerar skatt i framtiden. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas baserat på hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskott och avdragsgilla temporära skillnader redovisas endast i den utsträckning det är sannolikt att framtida skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna och underskottsavdragen kan utnyttjas. Uppskjuten skatt redovisas som intäkt eller kostnad i resultaträkningen förutom i de fall den avser transaktioner vilka redovisats direkt mot eget kapital då även eventuell skatteeffekt redovisas direkt mot eget kapital. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas då de hänförs till inkomstskatt som debiteras av samma skattemyndighet och då koncernen har för avsikt att reglera skatten med ett nettobelopp.

Resultat per aktie

Resultat per aktie beräknas genom att årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med det genomsnittliga antalet utestående aktier under perioden. Vid beräkning av resultat per aktie efter eventuell utspädning justeras det genomsnittliga antalet utestående aktier under perioden för samtliga potentiella utspädande stamaktier.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens värde skrivs av linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Någon avskrivning på mark görs ej. Utgifter för reparation och underhåll redovisas som kostnader. För beräkning av avskrivningar tillämpas följande nyttjandeperioder:

• Byggnader	25–30 år
• Byggnadsinventarier	5–15 år
• Markanläggningar	20 år
• Tryckpressar, rulloffset	10 år
• Tryckpressar, arkoffset	7 år
• Övrig mekanisk utrustning	7–10 år
• Datorutrustning/-system	3–5 år
• Fordon	5 år
• Övriga inventarier	5–10 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder utvärderas vid varje balansdag. Eventuella realisationsvinster/-förluster vid försäljning av tillgångarna redovisas under Övriga rörelseintäkter respektive Övriga rörelsekostnader.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och koncernens andel av verkliga värdet på ett förvärvat dotterföretags, intresseföretags eller gemensamt styrda företags identifierbara tillgångar, skulder och eventualförpliktelser på förvärvsdagen. Om det vid förvärvet visar sig att verkligt värde på förvärvade tillgångar, skulder och eventualförpliktelser överstiger anskaffningsvärdet redovisas överskottet omedelbart som en intäkt i resultaträkningen. Goodwill har en obestämbar nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. Vid försäljning av en verksamhet redovisas andel av goodwill hänförlig till denna verksamhet i beräkningen av realisationsresultatet.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar består av kundrelationer, varumärken, förmånliga avtal identifierade vid rörelseförvärv samt utgifter för inköp och utveckling av programvara. Internt upparbetade immateriella tillgångar redovisas endast som tillgång om en identifierbar tillgång har skapats, det är sannolikt att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar och utgifterna för att utveckla tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Om det inte är möjligt att redovisa någon internt upparbetad immateriell tillgång redovisas utgifter för utveckling som en kostnad i den period de uppkommer. Övriga immateriella tillgångar skrivs av linjärt över en beräknad nyttjandeperiod om 2–5 år.

Nedskrivningar

Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning av om det föreligger någon indikation på en värdeminskning avseende koncernens tillgångar. Eventuella nedskrivningsbehov avseende goodwill provas dock minst på årlig basis. Om så är fallet beräknas tillgångens återvinningsvärde. Goodwill har allokaterats till minsta kassagenererande enheter, vilket sammanfaller med koncernens rörelsesegment. Återvinningsvärdet utgörs av det högsta av nyttjandevärdet av tillgången i verksamheten och nettoförsäljningsvärdet. Nyttjandevärdet utgörs av nuvärdet av samtliga in- och utbetalningar som är hänförliga till tillgången under den period den förväntas nyttjas i verksamheten med tillägg av nuvärdet av nettoförsäljningsvärdet vid nyttjandeperiodens slut. Om det beräknade återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde. En tidigare nedskrivning återförs när det har inträffat en förändring i de antaganden som låg till grund

för att fastställa tillgångens återvinningsvärde när den skrevs ned och som innebär att nedskrivningen ej längre bedöms som erforderlig. Återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar prövas individuellt och redovisas i resultaträkningen. Nedskrivningar av goodwill återförs inte i en efterföljande period.

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet beräknas efter den så kallade först-in-först-ut-principen (FIFU) eller vägda genomsnittspriser. I anskaffningsvärdet inräknas kostnader för material, direkta lönekostnader samt pålägg för omkostnader för att bringa varorna till dess plats och skick. Nettoförsäljningsvärdet utgörs av beräknat försäljningsvärde efter avdrag för försäljningskostnader.

Finansiella instrument

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när Elanders blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången förutom i de fall bolaget förvärvar eller avyttrar noterade värdepapper då likviditets redovisning tillämpas. Vid varje rapporttillfälle utvärderar Elanders om det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar är i behov av nedskrivning. Finansiella instrument redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde beroende på den initiala kategoriseringen under IAS 39 (se nedan).

Beräkning av verkligt värde för finansiella instrument

Vid fastställande av verkligt värde för långfristiga derivatinstrument används officiella marknadsnoteringar på bokslutsdagen. Vid marknadsvärdering av övriga finansiella tillgångar och finansiella skulder görs värdering genom allmänt vedertagna metoder såsom diskontering av framtida kassaflöden till noterad marknadsränta för respektive löptid.

Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde beräknas med hjälp av effektivräntemetoden, vilket innebär att eventuella över- eller underkurser samt direkt hänförliga kostnader eller intäkter periodiseras över kontraktets löptid med hjälp av den beräknade effektivräntan. Effektivräntan är den ränta som ger instrumentets anskaffningsvärde som resultat vid en nuvärdesberäkning av de framtida kassaflöden som är hänförliga till instrumentet.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen när det finns legal rätt att kvitta och när avsikt finns att reglera posterna med ett nettobelopp eller att realisera tillgången och reglera skulden vid samma tidpunkt.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel hos finansinstitut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid understigande tre månader, vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för fluktuationer i värde. Dessa redovisas som Låne- och kundfordringar.

Kundfordringar

Kundfordringar kategoriseras som Låne- och kundfordringar vilket innebär redovisning till upplupet anskaffningsvärde och diskonteras ej. Nedskrivningar av kundfordringar redovisas i rörelsens kostnader.

Långfristiga fordringar, kortfristiga fordringar samt övriga fordringar

Ovanstående fordringar kategoriseras som Låne- och kundfordringar och redovisas till upplupet anskaffningsvärde. I de fall fordringarnas löptid är kort har redovisning skett till nominellt belopp utan diskontering enligt metoden för upplupet anskaffningsvärde.

Derivatinstrument

Samtliga derivatinstrument redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Vid kassaflödessäkring redovisas värdeförändringarna i särskilda kategorier inom övrigt totalresultat i avvaktan på att den säkrade posten redovisas i resultaträkningen. Eventuella vinster eller förluster på säkringsinstrumentet hänförligt till den effektiva delen av säkringen redovisas i det egna kapitalet under säkringsreserven. Eventuella vinster eller förluster hänförliga till ineffektiva delar av en säkring redovisas i resultaträkningen. Säkringar av nettoinvesteringar i utländska dotterföretag redovisas på motsvarande sätt som en kassaflödessäkring, men eventuella effekter redovisas i stället mot omräkningsreserven.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder kategoriseras som Övriga finansiella skulder vilket innebär redovisning till upplupet anskaffningsvärde. Leverantörsskulders korta förväntade löptid medför att de redovisas till nominellt belopp utan diskontering.

Övriga finansiella skulder

Skulder till kreditinstitut kategoriseras som Övriga finansiella skulder och värderas till upplupet anskaffningsvärde, varvid direkt hänförliga kostnader såsom uppläggningsavgifter periodiseras över lånets löptid med hjälp av effektivräntemetoden. Långfristiga skulder har en förväntad löptid längre än 1 år medan kortfristiga har en löptid kortare än 1 år.

Finansiella garantier

Koncernens finansiella garantiavtal innebär att koncernen har ett åtagande att ersätta innehavaren av ett skuldinstrument för förluster som denne ådrar sig på grund av att en angiven gäldenär inte fullgör betalning vid förfall enligt de ursprungliga eller ändrade avtalsvillkoren. Finansiella garantiavtal redovisas initialt till åtagandets verkliga värde. Därefter redovisas finansiella garantiavtal löpande till det högre beloppet av bästa bedömning av nuvärdet av förväntade nettoutgifter för att reglera garantiåtagandet, och det ursprungliga skuldförda beloppet.

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när företaget har ett formellt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar för omstruktureringsutgifter redovisas när koncernen har en fastställd detaljerad omstruktureringsplan som har meddelats berörda parter och det finns en tydlig förväntan hos dessa att planen kommer att genomföras. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle. Någon diskontering av de avsatta beloppen görs ej.

Rapportering för segment

Koncernens verksamhet redovisas som ett rapporterbart segment, då det är på detta sätt som koncernen styrs. Koncernchefen har i denna analys identifierats som högste verkställande beslutsfattare och verksamheterna i respektive land eller ibland grupper av länder har identifierats som rörelsesegment. Rörelsesegmenten har därefter slagits samman för att tillsammans bilda ett enda rapporterbart segment, som motsvaras av koncernen, då samtliga verksamheter har likartade ekonomiska egen-

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER (FORTS.)

- skaper, liknar varandra med avseende på produkternas och tjänsternas karaktär, produktionsprocess, kundkategorier etc. Vid presentation av geografisk försäljning har kundens lokalisering varit avgörande för vilket geografiskt område som försäljningen allokerats till.

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som trätt i kraft under 2012

Under året har inga standarder, tolkningar eller ändringar av befintliga standarder trätt i kraft som haft någon väsentlig påverkan på Elanders finansiella rapporter.

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder där ändringen inte ännu har trätt i kraft

International Accounting Standards Board (IASB) har givit ut följande nya och ändrade standarder vilka ännu ej trätt i kraft, men som skulle kunna få viss påverkan på Elanders finansiella rapporter i framtiden:

<i>Standarder</i>	<i>Ska tillämpas för räkenskapsår som börjar:</i>
IAS 19 Ersättning till anställda (ändringar)	1 januari 2013
Förbättringar av IFRSer 2012	Varierar, tidigast 1 juli 2013

Standarderna ovan bedöms inte få någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter den period de tillämpas första gången. Storleken på Elanders förmånsbestämda pensionsplaner som redovisas enligt med IAS 19 är begränsade och därmed får förändringarna i IAS 19 som träder i kraft 2013 inte någon väsentlig påverkan på koncernens resultat och finansiella ställning.

Övriga utgivna, här ej redovisade, nya och ändrade standarder och tolkningar bedöms inte få någon märkbar påverkan på koncernens finansiella rapporter den period de tillämpas för första gången.

3 VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Vid upprättandet av de finansiella rapporterna görs uppskattningar och antaganden om framtiden som påverkar de i bokslutet redovisade balans- och resultatposterna. Dessa bedömningar baseras på historiska erfarenheter och de olika antaganden som ledningen och styrelsen anser vara rimliga under rådande omständigheter. I de fall då det ej är möjligt att fastställa det redovisade värdet på tillgångar och skulder genom information från andra källor ligger sådana uppskattningar och antaganden till grund för värderingen. Om andra antaganden görs eller andra förutsättningar är för handen kan faktiskt utfall skilja sig från dessa bedömningar. Det är särskilt inom områdena nedskrivningsprövning av goodwill, värdering av underskottsavdrag, avsättningar och redovisning av bokmoms som skilda bedömningar kan få en betydande påverkan på Elanders resultat och ställning.

Goodwill

För goodwill med obegränsad nyttjandeperiod sker nedskrivningsprövning årligen samt om det finns någon indikation på att något nedskrivningsbehov föreligger. Nedskrivningsprövningen görs på den lägsta nivå där separerbara kassaflöden identifierats, vilket för Elanders utgör rörelsesegmentsnivå. Nedskrivningsprövningen innehåller ett antal antaganden som vid olika bedömningar kan få väsentlig påverkan på beräkningen av återvinningsvärde, såsom till exempel:

- rörelsemarginaler/-resultat
- diskonteringsränta
- tillväxt/inflation

I not 14 återfinns en redogörelse för gjorda väsentliga antaganden vid prövning av nedskrivningsbehov för goodwill, samt en beskrivning av effekten av rimligt möjliga förändringar i de antaganden som ligger till grund för beräkningarna.

Värdering av underskottsavdrag

I koncernen redovisade uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag uppgår till 114 (132) Mkr per den 31 december 2012. Det redovisade värdet på dessa skattefordringar har prövats på bokslutsdagen och det har bedömts som sannolikt att avdragen kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Skattefordringarna avser i huvudsak svenska underskottsavdrag vilka kan utnyttjas under obegränsad tid. Koncernens svenska verksamhet, har historiskt sett varit lönsam och förväntas att ge betydande överskott i framtiden. Elanders anser därför att det finns faktorer som övertygande talar för att de underskottsavdrag som skattefordringarna är hänförliga till kommer att kunna utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Avsättningar

En avsättning för omstrukturering innehåller uppskattningar om tidpunkten och kostnaden för planerade, framtida aktiviteter. Uppskattningarna avser de kostnader som krävs för avgångsvederlag eller andra förpliktelser i samband med uppsägning, såsom kostnader för uppsägning av avtal eller andra kostnader för utträdande. Sådana uppskattningar baseras på aktuellt läge i förhandlingar med motparten.

Bokmomsen

I februari 2010 kom ett utslag från EU-domstolen i det så kallade Graphic Procédé-målet. I Sverige har detta särskild betydelse för gränstragningen mellan tryckeriers tillhandahållande av varor (dvs trycksaker) och tjänster samt för tillämpningen av den så kallade bokmomsen, dvs en mervärdesskattesats om sex procent. Elanders har under 2010–2012 lämnat in yrkande till Skatteverket om återbetalning av moms för 2004–2007. Skälet till detta är att en del av Elanders momspliktiga omsättning under denna period har avsett varor, inte tjänster, enligt den gränstragning som nu bedöms vara den korrekta.

Under 2011 och 2012 har Skatteverket fattat följändringsbeslut för flertalet av Elanders kunder, varefter dessa riktat vidare ett krav mot Elanders. Det som gör situationen något speciell är att det i nuvarande lagstiftning inte finns något krav på att kreditera kunden vid en eventuell korrigering av redovisad moms för taxeringsår innan år 2008. Med anledning av detta har Elanders under 2011 intäktsfört 25 Mkr och under 2012 har ytterligare 50 Mkr intäktsförts hänförligt till kunder som Skatteverket ej kan följändra. Det är Elanders uppfattning att det inte är möjligt för Skatteverket att genomföra några följändringsbeslut alls och den 16 maj 2012 kom en dom från Kammarrätten i Stockholm där Kammarrätten gick på Elanders linje. Skatteverket har nu överklagat och ansökt om prövning i Högsta förvaltningsdomstolen. Innan denna dom vunnit laga kraft anser Elanders att det fortfarande råder stor osäkerhet kring de resterande beloppen för 2004–2007, varmed det är svårt att förutse vilken resultatpåverkan dessa kan få för Elanders.

Upptaxering med anledning av bokmomsen

Den 7 juli 2011 kom Skatteverket med ett ställningstagande kring inkomstbeskattning av tryckerier som begär återbetalning av utgående mervärdesskatt. I detta ställningstagande framgår det att Skatteverket är av den uppfattningen att de tryckerier som har begärt återbetalning av utgående mervärdesskatt ska ta upp inkomsten som intäkt redan det år som begäran har lämnats in till Skatteverket och inte det år när utbetalning har skett eller när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Med anledning av detta har Skatteverket upptaxerat Elanders med 70 Mkr för räkenskapsåret 2010. Elanders har bestridit upptaxeringen och är av uppfattningen att Elanders har rätt i denna fråga och ärendet kommer nu att gå vidare till Förvaltningsrätten. Den totala exponeringen uppgår till ca 16 Mkr, då endast delar av återbetalningen kan kvittas mot de underskottsavdrag som Elanders har. Någon reservering har ej gjorts av Elanders.

■ NOT 2 SEGMENTSREDOVISNING

Koncernens verksamhet redovisas som ett rapporterbart segment, då det är på detta sätt som koncernen styrs. Verksamheterna i respektive land har identifierats som rörelsesegment och därefter har alla rörelsesegment slagits samman för att tillsammans bilda ett enda rapporterbart segment, som motsvaras av koncernen, då samtliga verksamheter har likartade ekonomiska egenskaper, liknar varandra med avseende på produkternas och tjänsternas karaktär, produktionsprocess, kundkategorier etc. Koncernchefen har identifierats som högste verkställande beslutsfattare.

Vad beträffar den finansiella informationen vad gäller koncernens rapporterbara segment hänvisas det till koncernens resultat- och balansräkningar samt övriga tillhörande noter.

FÖRSÄLJNING PER GEOGRAFISKT OMRÅDE

Belopp i kkr	2012	2011
Sverige	712 394	689 544
Tyskland	516 970	466 228
Storbritannien	179 877	163 827
Kina	122 902	110 191
USA	83 011	67 530
Polen	68 592	82 474
Ungern	39 791	69 291
Övriga länder	200 656	189 746
SUMMA	1 924 193	1 838 831

Fördelningen ovan är baserad på kundens hemvist.

INVESTERINGAR PER GEOGRAFISKT OMRÅDE

Belopp i kkr	2012	2011
USA	140 259	1 800
Tyskland	85 370	3 558
Polen	28 933	8 740
Storbritannien	18 065	3 051
Ungern	15 453	8 618
Kina	3 547	474
Sverige	1 345	14 839
Övriga länder	3 428	1 911
SUMMA	296 400	42 991

Investeringar ovan inkluderar verksamhetsförvärv om 222 (10) Mkr, varav 70 (0) Mkr genom en riktad nyemission.

■ NOT 3 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER OCH ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Belopp i kkr	2012	2011
Valutakursvinster	8 231	6 088
Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar	1 993	4 278
Intäkt från kupongförsäljning	6 908	-
Övrigt	61 325	43 647
SUMMA	78 457	54 013

I posten övrigt ingår bland annat intäkter hänförliga till återbetald bokmoms samt försäljning av spillpapper och använda tryckplåtar.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR PER GEOGRAFISKT OMRÅDE

Belopp i kkr	2012	2011
USA	72 043	24 886
Ungern	70 379	77 450
Kina	64 656	78 070
Tyskland	62 894	60 770
Polen	57 174	33 936
Sverige	38 226	56 649
Storbritannien	23 070	12 630
Övriga länder	13 019	13 137
SUMMA	401 461	357 528

Anläggningstillgångar inkluderar materiella och övriga immateriella anläggningstillgångar samt andelar i joint venture. Goodwill om 977,0 (833,6) Mkr har ej fördelats geografiskt, då denna är fördelad per rörelsesegment, som inte alltid sammanfaller med respektive land.

INFORMATION AVSEENDE KONCERNENS STÖRSTA KUNDER

Koncernen har ingen kund till vilken försäljningen överstiger 10 procent av koncernens totala omsättning.

NOT 4 ANDELAR I GEMENSAMT STYRDA FÖRETAG

Belopp i kkr	2012	2011
Ingående bokfört värde	1 383	1 383
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE	1 383	1 383

Koncernens innehav av andelar i gemensamt styrda företag består av Hansaprint Elanders Kft i Komarom, Ungern. Det procentuella innehavet uppgår till 50 procent och den ägda andelen av bolagets tillgångar uppgår till 1 383 (1 383) kkr. Bolaget är under likvidation.

NOT 5 PERSONAL

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

	2012		2011	
	Totalt	Andel män, %	Totalt	Andel män, %
MODERBOLAG				
Sverige	8	75	8	75
DOTTERFÖRETAG				
Sverige	398	68	387	66
Kina	293	49	283	59
Tyskland	260	70	242	74
Ungern	203	55	195	54
Storbritannien	167	77	169	77
Polen	140	60	136	61
USA	57	72	69	64
Brasilien	31	55	24	59
Italien	20	25	21	25
Norge	10	90	12	92
KONCERNEN TOTALT	1 587	62	1 546	63

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

Belopp i kkr	2012			2011		
	Styrelse och VD	varav rörlig ersättning	Övriga anställda	Styrelse och VD	varav rörlig ersättning	Övriga anställda
Moderbolag	6 826	470	6 932	8 172	1 910	6 552
Dotterföretag	15 970	2 534	392 978	15 405	1 907	418 041
KONCERNEN TOTALT	22 796	3 004	399 910	23 577	3 817	424 593

Belopp i kkr	2012			2011		
	Löner och ersättningar	Sociala avgifter	varav pensionskostnader	Löner och ersättningar	Sociala avgifter	varav pensionskostnader
Moderbolag	13 759	6 070	1 697	14 724	9 584	4 462
Dotterföretag	408 947	109 660	23 592	433 446	109 697	22 222
KONCERNEN TOTALT	422 706	115 730	25 289	448 170	119 281	26 684

FÖRDELNING MELLAN KVINNOR OCH MÄN PÅ LEDANDE BEFATTNINGAR

	2012		2011	
	Totalt	varav män, %	Totalt	varav män, %
Styrelse	7	71	8	75
Koncernledning	6	100	5	100
Mellanchefer	94	60	86	71

ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE 2012

Belopp i kkr	Grundlön/styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensionspremier	Ersättning för utskottsarbete
Carl Bennet, ordförande	550	-	-	-	60
Johan Stern, vice ordförande	275	-	-	-	140
Erik Gabrielson	275	-	-	-	30
Göran Johnsson	275	-	-	-	55
Cecilia Lager	275	-	-	-	55
Kerstin Paulsson	275	-	-	-	55
SUMMA STYRELSEARVODE	1 925	-	-	-	395
Magnus Nilsson, verkställande direktör	4 036	470	68	1 371	-
Andra ledande befattningshavare (5 personer)	12 435	2 069	346	1 536	-
SUMMA ERSÄTTNINGAR TILL VD OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE	16 471	2 539	414	2 907	-
SUMMA ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE, VD OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE	18 396	2 539	414	2 907	395

ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE 2011

Belopp i kkr	Grundlön/styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensionspremier	Ersättning för utskottsarbete
Carl Bennet, ordförande	500	-	-	-	50
Tore Åberg, vice ordförande	250	-	-	-	125
Göran Johnsson	250	-	-	-	50
Cecilia Lager	250	-	-	-	25
Hans-Olov Olsson	250	-	-	-	25
Kerstin Paulsson	250	-	-	-	50
Johan Stern	250	-	-	-	50
SUMMA STYRELSEARVODE	2 000	-	-	-	375
Magnus Nilsson, verkställande direktör	3 887	1 910	70	1 337	-
Andra ledande befattningshavare (4 personer)	9 690	2 577	1 365	1 362	-
SUMMA ERSÄTTNINGAR TILL VD OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE	13 577	4 487	1 435	2 699	-
SUMMA ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE, VD OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE	15 577	4 487	1 435	2 699	375

Utöver ovan redovisade ersättningar har uppsägningslön samt förmåner om 1 016 kkr utbetalats under 2011 till tidigare ledande befattningshavare. Kostnaderna har i sin helhet tagits under tidigare år.

NOT 5 PERSONAL (FORTS.)

→ Grundlön/styrelsearvode

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode och ersättning för utskottsarbete inom ramen för den sammanlagda ersättning till styrelsen som bolagsstämman beslutat. Styrelseledamöter och suppleanter som är anställda i koncernen har inte erhållit ersättningar eller förmåner utöver dem som är förenade med anställningen. Styrelsens ordförande har ej erhållit någon ersättning utöver styrelsearvode och ersättning för utskottsarbete. Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension. Med ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgjorde koncernledningen under 2012.

Rörlig ersättning

Fördelningen mellan grundlön och rörlig ersättning ska stå i proportion till befattningshavarens ansvar och befogenhet. För verkställande direktören är den rörliga ersättningen maximerad till 50 procent av årslönen. För andra ledande befattningshavare är den rörliga ersättningen maximerad till 40 procent av årslönen. Den rörliga ersättningen baseras på utfallet i förhållande till individuellt uppsatta mål.

Pensionsförmåner och förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår som del av den totala ersättningen. Rörlig ersättning avser för verksamhetsåret 2012 kostnadsförd ersättning, vilken utbetalas under 2013.

För verkställande direktör baserades bonus på mål uppsatta av styrelsen. För andra ledande befattningshavare baserades den rörliga ersättningen på mål uppsatta av koncernchefen i samråd med ersättningsutskottet. Några rörliga eller andra ersättningar med utspädningseffekt förekommer ej.

Övriga förmåner

Övriga förmåner avser huvudsakligen förmån av tjänstebil.

Pension

Koncernen har både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. En tidigare anställd person som var medlem i koncernledningen hade både avgiftsbestämd och förmånsbestämd pensionsplan. Nuvärdet av pensionsförpliktelsen under förmånsbestämd pension uppgick per 31 december 2012 till 2,2 (2,1) Mkr. Samtliga pensioner är oantastbara, det vill säga ej villkorade av framtida anställning.

Verkställande direktör: Den nuvarande verkställande direktören har enbart avgiftsbestämd pensionsplan och denna skall motsvara 35 procent av pensionsgrundande lön. Med pensionsgrundande lön avses grundlönen. Pensionsåldern är 65 år.

Andra ledande befattningshavare: För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Pensionsavsättningar motsvarar högst 35 procent av den pensionsgrundande lönen eller, i förekommande fall, högst ITP-kostnaden med tillägg för allmän pensionsavgift enligt lag eller motsvarande.

Finansiella instrument

Ersättningar och förmåner i form av finansiella instrument har ej utgått eller förekommit.

Övrig ersättning

Några övriga ersättningar har ej utgått eller förekommit.

Avgångsvederlag m m

Mellan bolaget och verkställande direktören gäller en uppsägningstid om 18 månader vid uppsägning från bolagets sida. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida gäller en uppsägningstid om 6 månader. Uppsägningstider från bolagets sida för andra ledande befattningshavare är normalt sett 12 månader. Oavsett vilken part som står för uppsägningen utgår i normalfallet inget avgångsvederlag. Under uppsägningstiden utgår normal lön.

Berednings- och beslutsprocess

Ersättningsutskottet har under året givit styrelsen rekommendationer gällande principer för ersättning till ledande befattningshavare. Rekommendationerna har innefattat proportionerna mellan fast och rörlig ersättning samt storleken på eventuella löneökningar. Ersättningsutskottet har vidare föreslagit kriterier för bedömning av rörlig ersättning samt pensionsvillkor och avgångsvederlag. Styrelsen har diskuterat ersättningsutskottets förslag och fattat beslut med ledning av utskottets rekommendationer.

Ersättningar till verkställande direktören för verksamhetsåret 2012 har beslutats av styrelsen utifrån ersättningsutskottets rekommendation. Ersättningar till andra ledande befattningshavare har beslutats av verkställande direktören efter samråd med ersättningsutskottets ordförande.

Ersättningsutskottet har under året bestått av Carl Bennet, ordförande, Johan Stern och Erik Gabrielson. Utskottet sammanträder vid behov, men dock minst en gång per år för att utarbeta förslag till ersättning för verkställande direktören samt till- eller avstyrka dennes förslag till ersättningar och villkor för de ledande befattningshavare som rapporterar direkt till honom. Vidare upprättar utskottet principer för lönesättning och anställningsvillkor för koncernens ledande befattningshavare. Ersättningsutskottet framlägger förslag till ersättningar, villkor och principer för styrelsen som sedan beslutar i dessa frågor. Utskottet har under 2012 sammanträtt vid ett tillfälle. Utskottets arbete har utförts med stöd av extern expertis i frågor rörande ersättningsnivåer och ersättningsstrukturer.

NOT 6 REVISIONSARVODEN

Belopp i kkr	2012	2011
PwC		
Revisionsuppdraget	2 217	1 946
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	286	200
Skatterådgivning	1 924	2 136
Övriga tjänster	1 990	777
ÖVRIGA		
Revisionsuppdraget	274	91
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	82
Skatterådgivning	139	45
Övriga tjänster	165	-
SUMMA	6 995	5 277

Med revisionsuppdraget avses arvode för den lagstadgade revisionen, dvs sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget.

NOT 7 KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG

Belopp i kkr	2012	2011
Av- och nedskrivningar	90 633	86 388
Kostnader för ersättningar till anställda	582 097	554 007
Förändringar i produkter i arbete och färdiga produkter	-2 766	1 732
Papperskostnader	391 160	364 108
Övrigt material	175 528	168 951
Kostnader för legoarbete	224 429	233 102
Övriga produktionskostnader	184 845	184 956
Transportkostnader	72 479	60 567
Kostnader för försäljning och marknadsföring	56 249	33 401
Övriga kostnader	96 366	83 777
SUMMA	1 871 020	1 770 989

Tabellen visar totala kostnader för sålda varor och tjänster, försäljningskostnader och administrationskostnader fördelade på kostnadsslag.

NOT 8 OPERATIONELL LEASING

Belopp i kkr	Årskostnad		
	2012	2011	
Datorutrustning	1 623	2 092	
Maskiner och inventarier	53 533	55 445	
Hysesavtal, lokaler	41 086	44 411	
SUMMA	96 242	101 948	
	Framtida leasingavgifter och hyreskostnader		
Belopp i kkr	2013	2014-2017	2018-
Datorutrustning	2 207	1 419	354
Maskiner och inventarier	41 141	55 747	1 970
Hysesavtal, lokaler	36 546	112 824	28 706
SUMMA	79 894	169 990	31 030

Leasingperioden för maskiner och inventarier omfattar normalt tidsperioden 3-8 år.

NOT 9 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

FINANSIELLA INTÄKTER		
Belopp i kkr	2012	2011
Ränteintäkter	1 814	1 448
Kursvinster	6 029	3 491
SUMMA	7 843	4 939
FINANSIELLA KOSTNADER		
Belopp i kkr	2012	2011
Räntekostnader	-21 306	-25 176
Kursförluster	-6 381	-5 998
Övrigt	-5 276	-3 598
SUMMA	-32 963	-34 772

NOT 10 SKATTER

REDOVISAD SKATT

Belopp i kkr	2012	2011
Aktuell skatt på årets resultat	-22 256	-12 103
Stämpelskatt på utdelning samt övriga skatter	-3 725	-
Korrigerig av tidigare års aktuella skattekostnad	60	1 861
Uppskjuten skatt	-23 071	-9 350
REDOVISAD SKATT	-48 992	-19 592

AVSTÄMNING AV REDOVISAD SKATT

Belopp i kkr	2012	2011
Resultat före skatt	93 443	79 963
Skatt enligt i Sverige gällande skattesats om 26,3 %	-24 576	-21 030
Skatteeffekt av:		
Andra skattesatser för utländska bolag	4 492	4 289
Ej avdragsgilla kostnader	-4 167	-1 916
Förändring av ej bokförda uppskjutna skattefordringar	1 080	887
Lagstadgad förändring av skattesats	-22 277	128
Ej värderade underskottsavdrag	-461	-3 643
Korrigerig av tidigare års skattekostnad	60	1 861
Stämpelskatt på utdelning samt övriga skatter	-3 725	-
Övrigt	582	-168
REDOVISAD SKATT	-48 992	-19 592

UPPSKJUTNA SKATTER PER SLAG, NETTO

Belopp i kkr	2012	2011
Underskottsavdrag	125 832	145 104
Omstruktureringsreserver	2 638	4 765
Materiella anläggningstillgångar	-45 635	-35 102
Övriga poster	2 752	8 601
	85 587	123 368
Avgår:		
Ej bokförda uppskjutna skattefordringar	-11 954	-13 291
UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR/ -SKULDER, NETTO	73 633	110 077

Ej bokförda uppskjutna skattefordringar avser ej värderade underskottsavdrag och är framför allt hänförliga till verksamheterna i Brasilien och Italien. För upplysningar avseende värdering av underskottsavdrag se not 1, avsnittet Viktiga uppskattningar och bedömningar, sid 90.

FÖRDELNING AV UPPSKJUTNA SKATTER I BALANSRÄKNINGEN

Belopp i kkr	2012	2011
Uppskjutna skattefordringar	124 158	145 420
Uppskjutna skatteskulder	-50 525	-35 343
UTGÅENDE VÄRDE, NETTO	73 633	110 077

FÖRÄNDRING AV UPPSKJUTEN SKATT

Belopp i kkr	2012	2011
Ingående värde, netto	110 077	118 594
Försäljning/förvärv av dotterföretag	-13 524	-
Redovisad uppskjuten skatt på årets resultat	-23 071	-9 350
Skatteposter som redovisas direkt mot eget kapital	-395	1 055
Omräkningsdifferens	546	-222
UTGÅENDE VÄRDE, NETTO	73 633	110 077

Skatteposter som redovisas direkt mot eget kapital avser koncernens säkringsreserv samt säkring av nettoinvestering i utlandet.

FÖRFALLOSTRUKTUR - UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR AVSEENDE UNDERSKOTTSAVDRAG

Belopp i kkr	2012	2011
Förfaller inom ett år	-	594
Förfaller efter 10 år	9 606	2 060
Inget förfalldatum	116 226	142 450
UTGÅENDE VÄRDE, NETTO	125 832	145 104

■ NOT 11 RESULTAT PER AKTIE

Resultat per aktie beräknas genom att det resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med genomsnittligt antal utestående aktier under perioden.

	2012	2011
Årets resultat hänförligt till aktieägare, kkr	44 502	60 260
Genomsnittligt antal utestående aktier, tusental	21 646	19 530
RESULTAT PER AKTIE, KR¹⁾	2,05	3,09

¹⁾ Resultat per aktie före och efter utspädning.

■ NOT 12 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR TILL KASSAFLÖDESANALYSER

LIKVIDA MEDEL

Likvida medel består framför allt av kassa- samt banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel när:

- risken för förändring av verkligt värde är obetydlig
- de lätt kan omsättas
- förfallodagen ligger närmare än tre månader från tidpunkten för förvärvet.

JUSTERING FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET

Belopp i kkr	2012	2011
Av- och nedskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar	90 632	86 388
Nedskrivningar av tillgångar som innehas för försäljning	9 569	-
Kassaflödespåverkande förändring i avsättningar	-7 317	-30 074
Orealiserade kursvinster och kursförluster	2 923	5 198
Resultat vid avyttring av dotterföretag	289	-
Resultat vid avyttring av materiella anläggningstillgångar	1 478	-2 771
SUMMA	97 574	58 741

BETALDA OCH ERHÅLLNA RÄNTOR

Belopp i kkr	2012	2011
Betald ränta	-21 680	-25 482
Erhållen ränta	1 814	1 448
SUMMA	-19 866	-24 034

CHECKRÄKNINGSKREDIT

Posten Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning består till största delen av förändringar avseende utnyttjade av checkkrediter.

■ NOT 13 OPERATIVT KASSAFLÖDE

Med operativt kassaflöde menas kassaflödet från den löpande verksamheten, exklusive finansiella poster och betalda skatter, samt kassaflöde från investeringsverksamheten.

Belopp i kkr	2012	2011
Kassaflöde från den löpande verksamheten	214 706	84 252
Finansiella poster	25 120	29 833
Betald skatt	23 334	6 824
Förvärv och försäljning av verksamheter	-126 353	-10 145
Övriga poster inkluderade i kassaflöde från investeringsverksamheten	-70 172	-17 461
OPERATIVT KASSAFLÖDE	66 635	93 303

NOT 14 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Belopp i kkr	Goodwill		Övriga immat. tillgångar		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	834 330	836 771	82 086	71 480	916 416	908 251
Inköp	-	-	1 094	1 647	1 094	1 647
Förvärvade verksamheter	162 355	-	39 780	9 750	202 135	9 750
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-1 371	-2 105	-1 371	-2 105
Omklassificering	-	-	-	1 825	-	1 825
Omräkningsdifferens	-19 015	-2 441	-2 068	-511	-21 083	-2 952
UTGÅENDE ANSKAFFNINGSVÄRDEN	977 670	834 330	119 521	82 086	1 097 191	916 416
Ingående ackumulerade avskrivningar	-	-	-40 480	-26 605	-40 480	-26 605
Akkumulerade avskrivningar i förvärvade verksamheter	-	-	-1 172	-	-1 172	-
Årets avskrivningar	-	-	-19 584	-14 626	-19 584	-14 626
Försäljningar/utrangeringar	-	-	661	2 105	661	2 105
Omklassificering	-	-	-	-1 825	-	-1 825
Omräkningsdifferens	-	-	1 111	471	1 111	471
UTGÅENDE ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR	-	-	-59 464	-40 480	-59 464	-40 480
Ingående nedskrivningar	-690	-690	-5 738	-5 738	-6 428	-6 428
UTGÅENDE ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR	-690	-690	-5 738	-5 738	-6 428	-6 428
UTGÅENDE RESTVÄRDE	976 980	833 640	54 319	35 868	1 031 299	869 508

De under 2012 förvärvade Övriga immateriella anläggningstillgångarna utgörs av kundrelationer samt programvara.

FÖRDELNING AV AV- OCH NEDSKRIVNINGAR PER FUNKTION I RESULTATRÄKNINGEN

Belopp i kkr	2012	2011
Kostnad för sålda varor och tjänster	-5 943	-6 558
Försäljningskostnader	-2 569	-143
Administrationskostnader	-11 072	-7 925
SUMMA	-19 584	-14 626

PRÖVNING AV NEDSKRIVNINGSBEHOV PÅ GOODWILL

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill sker årligen samt när indikatorer finns på att nedskrivningsbehov kan föreligga. Prövningen görs vanligen på den kassagenererande enhet som goodwillen tillhör, men kan även göras för en enskild tillgång.

Återvinningsvärdet för kassagenererande enheter fastställs baserat på beräkningen av nyttjandevärde. Vad gäller nedskrivningstest har detta gjorts på den lägsta nivå där separerbara kassaflöden identifierats, vilket för Elanders utgör rörelsesegmentsnivå, vilket också sammanfaller med verksamheten i enskilda länder eller grupper av länder.

Nyttjandevärdet för Elanders kassagenererande enheter har beräknats baserat på diskonterade eviga kassaflöden. Kassaflöden för de första tre åren baseras på budget och strategiska planer. För perioden därefter har kassaflöden antagits ha en tillväxttakt motsvarande inflation om 2 (2) procent, vilket understiger bolagets förväntningar. För beräkningen har en diskonteringsränta före skatt om 9,3 (9,1) procent använts, vilket beräknats utifrån vägd genomsnittlig kapitalkostnad (WACC). Med de antaganden som redovisas ovan överstiger nyttjandevärdet redovisat värde för samtliga kassagenererande enheter.

GOODWILL MED OBEGRÄNSAD NYTTJANDEPERIOD FÖRDELAT PER KASSAGENERERANDE ENHET

Belopp i kkr	2012	2011
Sverige/Polen	385 811	205 811
Tyskland/Ungern	358 184	423 026
USA	111 991	35 128
Kina	73 076	120 000
Storbritannien	37 938	38 513
Brasilien	9 980	11 162
SUMMA	976 980	833 640

Känslighetsanalys

Ett antal känslighetsanalyser har gjorts för att utvärdera om rimliga ogynnsamma förändringar skulle kunna leda till nedskrivning. Vid en försämring av den genomsnittliga tillväxttakten respektive ökad diskonteringsränta med 1 procentenhet eller en kombination av dessa visar detta inte på något nedskrivningsbehov. Vid en försämring av den genomsnittliga tillväxttakten respektive ökad diskonteringsränta med 2 procentenheter visar detta inte heller på ett nedskrivningsbehov. Vid en kombination av försämrade tillväxttakt och ökad diskonteringsränta med 2 procentenheter visar detta på ett nedskrivningsbehov om 53 Mkr hänförligt till Sverige/Polen.

NOT 15 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Belopp i kkr	Byggnader och mark ¹⁾		Maskiner och andra tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer		Pågående nyanläggningar ²⁾		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	60 085	68 177	642 862	693 944	104 637	107 356	3 534	10 382	811 118	879 859
Inköp	38	159	26 614	17 237	3 367	4 436	43 726	9 367	73 745	31 199
Förvärvade/avytttrade verksamheter	42 195	-	54 167	-	20 722	395	2 391	-	119 475	395
Försäljningar/utrangeringar	-	-7 064	-23 574	-75 101	-5 934	-10 337	-	-40	-29 508	-92 542
Omklassificering	8 603	573	14 061	6 547	-1 086	2 682	-21 578	-15 173	-	-5 371
Omräkningsdifferens	-852	-1 760	-17 506	235	-3 025	105	-338	-1 002	-21 721	-2 422
UTGÅENDE ANSKAFFNINGSVÄRDE	110 069	60 085	696 624	642 862	118 681	104 637	27 735	3 534	953 109	811 118
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-10 963	-16 109	-397 292	-409 757	-82 586	-82 272	-	-	-490 841	-508 138
Akkumulerade avskrivningar i förvärvade/avytttrade verksamheter	-15 338	-	-49 940	-	-16 460	-	-	-	-81 738	-
Årets avskrivningar	-2 459	-2 408	-59 351	-59 744	-9 238	-9 610	-	-	-71 048	-71 762
Försäljningar/utrangeringar	-	7 064	20 024	64 814	5 747	9 910	-	-	25 771	81 788
Omklassificering	-	-	9 588	5 734	1 165	-363	-	-	10 753	5 371
Omräkningsdifferens	70	490	-1 165	1 661	2 231	-251	-	-	1 136	1 900
UTGÅENDE ACKUMULERADE AV- OCH NEDSKRIVNINGAR	-28 690	-10 963	-478 136	-397 292	-99 141	-82 586	-	-	-605 967	-490 841
UTGÅENDE RESTVÄRDE	81 379	49 122	218 488	245 570	19 540	22 051	27 735	3 534	347 142	320 277

¹⁾ I byggnader och mark ingår mark till ett bokfört värde av 9 596 (487) kkr.

²⁾ I pågående nyanläggningar ingår förskott avseende materiella anläggningstillgångar om 2 477 (0) kkr.

AVSKRIVNINGAR FÖRDELADE PER FUNKTION

Belopp i kkr	2012	2011
Kostnad för sålda varor och tjänster	-66 022	-66 486
Försäljningskostnader	-718	-678
Administrationskostnader	-4 308	-4 598
SUMMA	-71 048	-71 762

FINANSIELLA LEASINGAVTAL

Bokfört värde på materiella anläggningstillgångar som innehas med finansiella leasingkontrakt uppgår till 17 241 (24 176) kkr. Samtliga leasingobjekt redovisas som maskiner och andra tekniska anläggningar.

FRAMTIDA MINIMILEASEAVGIFTER AVSEENDE FINANSIELL LEASING

Belopp i kkr	2012	2011
Inom ett år	2 942	4 327
Mellan 1 och 5 år	9 968	10 872
Mer än 5 år	-	2 150
SUMMA	12 910	17 349
Framtida räntekostnader avseende finansiell leasing	-1 329	-1 667
NUVÄRDE FINANSIELLA LEASINGSKULDER	11 581	15 682

NOT 16 VARULAGER

Belopp i kkr	2012	2011
Råvaror och förnödenheter	32 459	37 101
Produkter i arbete	28 706	33 291
Färdiga produkter	54 527	55 100
Förskott till leverantörer	-	116
SUMMA	115 692	125 608

Under året kostnadsförda utgifter avseende inkurans uppgår till 12 887 (7 283) kkr och vid årsskiftet uppgick inkuransreserven till 10 839 (7 054) kkr.

NOT 17 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Belopp i kkr	2012	2011
Förskottbetalda hyror avseende maskiner	5 164	4 799
Förskottbetalda lokalhyror	7 457	8 436
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18 603	19 436
SUMMA	31 224	32 671

NOT 18 LIKVIDA MEDEL

Belopp i kkr	2012	2011
Kassa och bank	167 968	81 195
LIKVIDA MEDEL	167 968	81 195

Årets kursdifferenser i likvida medel uppgår till -4 024 (1 988) kkr.

NOT 19 FINANSIELLA INSTRUMENT OCH FINANSIELL RISKHANTERING

FINANSIELLA MÅL AVSEENDE KAPITALSTRUKTUR

Det övergripande finansiella målet för Elanders är att skapa värde för bolagets ägare. De uppsatta målen avseende koncernens kapitalstruktur syftar till att trygga förmågan att fortsätta verksamheten och kunna generera avkastning till aktieägarna och skapa nytta för andra intressenter. Genom att uppnå en lämplig balans mellan eget kapital och lånefinansiering säkerställs en flexibilitet för koncernen som möjliggör investeringar i verksamheten samt bibehålla en kontrollerad kostnad för kapitalet. Utdelning till aktieägarna, inlösen av aktier, utfärdande av nya aktier eller försäljning av tillgångar är exempel på åtgärder som koncernen kan använda sig av för att justera kapitalstrukturen.

Elanders målsättning är att skuldsättningsgraden skall understiga 1 ggr och uppgick per 31 december 2012 uppgick till 0,7 (0,8) ggr.

Det är Elanders målsättning att avkastningen på sysselsatt kapital ska uppgå till ca 10 procent på lång sikt. Under 2012 uppgick denna till 7,4 (7,1) procent.

Avseende koncernens soliditet är målsättningen att denna skall uppgå till minst 30 procent och per 31 december 2012 uppgick denna till 42 (44) procent.

FINANSIELL RISKHANTERING

Det övergripande syftet med Elanders finansiella riskhantering är att identifiera, kontrollera och minimera koncernens finansiella risker. Riskhanteringen är centraliserad till moderbolagets ekonomi- och finansfunktion som hanterar alla finansiella risker som finns eller uppstår i koncernens dotterföretag och som även agerar som en internbank. Undantaget är den kommersiella kreditrisken som bedöms av respektive dotterföretag. Den av styrelsen fastställda finanspolicyn styr vilka valutarisker som skall säkras samt hur ränte-, finansierings- och likviditetsrisken skall hanteras. De väsentligaste finansiella riskerna som koncernen exponeras för är valutarisk, ränterisk, finansieringsrisk och kreditrisk.

Valutarisk

Koncernens valutaexponering uppstår genom transaktioner i annan valuta än bolagens lokala valuta (transaktionsrisk) samt vid konvertering av nettoresultat och nettotillgångar från de utländska dotterföretagen (translationsrisk).

Transaktionsexponering

Faktiska fordringar och skulder samt kontrakterade inköps- och försäljningsorder där flödestidpunkten är inom den närmaste tolv-månadersperioden säkras i sin helhet. Order med flödestidpunkt bortom tolv månader valutasäkras normalt till 80 procent då det inom ramen för kontrakten ofta finns utrymme för vissa volymavvikelser. Förväntade eller budgeterade flöden säkras inte.

Koncernen använder sig av valutaterminskontrakt vid hantering av valutariskexponering och tillämpar säkringsredovisning avseende kontrakterade framtida betalningsflöden samt omräkning av finansiella tillgångar och skulder. Säkringsreserven per 31 december 2012 för terminskontrakt uppgick till -0,3 (-1,0) Mkr och kommer att återföras till resultaträkningen under 2013.

Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder samt på kontrakt som innehas för säkringsändamål av dessa redovisas som övriga rörelseintäkter eller övriga rörelsekostnader. Kursdifferenser på finansiella skulder och fordringar samt tillhörande säkringsinstrument redovisas i finansnettot.

Translationsexponering

Finansiella tillgångar och skulder i annan än bolagens lokala valuta säkras till 100 procent medan exponering hänförliga till omräkning av nettoresultat i utländska dotterföretag inte valutakurs säkras. Elanders nettoresultat från utländska dotterföretag i utländska valutor utgörs främst av EUR, CNY, USD, GBP och PLN. En valutakursförändring i dessa valutor med 5 procent skulle påverka resultat efter finansiella poster med 3,0 (2,8) Mkr.

Vad beträffar nettotillgångar i utländska dotterföretag så hänförs denna exponering till främst EUR, USD och CNY. Valutasäkring har delvis skett av den tyska verksamheten samt av förvärvet av Midland genom upptagande av lån i EUR respektive USD. Vid en valutakursförändring i EUR, USD och CNY med 5 procent skulle det egna kapitalet påverkas med 20,6 (18,9) Mkr inkluderat effekt av valutasäkring.

Valutasäkring

Tabellen nedan visar en sammanställning över utestående valutatermins-kontrakt uppdelat på valutor per 31 december 2012. Samtliga kontrakt har förfall inom ett år. Positiva belopp avser säkring av köp av den förstnämnda valutan och negativa belopp avser säkring av försäljning.

Valutor	Nominellt belopp, kkr	Gemsnittlig säkringskurs
GBP/SEK	-11 038	10,61
PLN/SEK	3 052	2,07
EUR/SEK	24 579	8,62
EUR/PLN	3 842	4,14
USD/SEK	3 350	6,56
EUR/GBP	6 321	0,83

Ränterisk

Ränterisken definieras som risken för en resultatförsämring orsakad av en förändring i marknadsräntorna. Koncernen eftersträvar en avvägning mellan kostnadseffektiv upplåning och riskexponeringen mot en negativ påverkan på resultatet och kassaflöde vid en plötslig större ränteförändring. Säkring av räntenivån för 300 Mkr av koncernens skulder har under 2011 gjorts genom att avtal har träffats om ränteswap. Säkringen har en löptid till och med 30 september 2014 till en nivå om 3,7 procent. En förändring med marknadsräntan på en procentenhet påverkar koncernens resultat efter finansiella poster med 3,9 (3,6) Mkr. Säkringsreserven per 31 december 2012 uppgick till -3,9 (-2,3) Mkr och kommer att återföras till resultaträkningen under 2013. I tabellen nedan presenteras en fördelning av räntebärande och icke räntebärande finansiella tillgångar och skulder. Avsättningar för pensioner har inkluderats i räntebärande skulder. I tabellen avseende indelning i kategorier av finansiella instrument längre ned i denna not är dessa inkluderade i ickefinansiella skulder.

Belopp i kkr	Räntebärande		
	Fast ränta	Rörlig ränta	Icke räntebärande
Långfristiga fordringar	-	-	11 679
Kortfristiga fordringar	-	-	414 689
Kassa och bank	-	167 968	-
Långfristiga skulder	-	-46 877	-103
Kortfristiga skulder	-300 000	-509 426	-229 935
SUMMA	-300 000	-388 335	196 330

Finansieringsrisk

Finansieringsrisken definieras som risken för att ej kunna uppfylla betalningsåtaganden som en följd av otillräcklig likviditet eller svårigheter att erhålla finansiering. För närvarande har koncernen ett kreditavtal med två svenska banker avseende rörelsefinansieringen. Kreditavtalet löper ut den 30 september 2013 och förhandling om nytt avtal förväntas inledas under våren 2013. Koncernens policy anger att en likviditetsberedskap uppgående till 100 Mkr ska finnas tillgänglig. Per 31 december 2012 uppgick likviditetsberedskapen till 219 (266) Mkr. Avseende förfallostruktur för skulder till kreditinstitut hänvisas till sid 103.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken för förluster om motparten till ett finansiellt instrument inte fullföljer sina åtaganden. Kreditrisken kan delas in i finansiell kreditrisk samt kommersiell kreditrisk.

Finansiell kreditrisk

De för koncernen mest väsentliga finansiella kreditrisken uppstår vid handel med valutaderivat samt vid placering av överskottslikviditet. I enlighet med finanspolicyn begränsas den finansiella kreditrisken genom att finansiella transaktioner endast får ske med godkända motparter. Per den 31 december 2012 uppgick den totala exponeringen avseende den finansiella kreditrisken till 201,8 (108,5) Mkr. Exponeringen är baserad på bokfört värde avseende de finansiella tillgångarna med undantag för aktieinnehav och kundfordringar.

Kommersiell kreditrisk

Den kommersiella kreditrisken omfattar kundernas betalningsförmåga och hanteras av respektive dotterföretag genom bevakning av betalningsförmåga, uppföljning av kundernas finansiella rapporter samt genom löpande kommunikation. Koncernens totala kreditrisk är fördelad på ett stort antal företag. Emellertid finns samtidigt en koncentration på ett fåtal kunder som står för en förhållandevis stor andel av koncernens kundfordringar. Detta fåtal bolag är till övervägande del stora, börsnoterade och väl genomlysta. Den totala kommersiella kreditexponeringen motsvaras av det bokförda värdet på kundfordringarna och uppgick per 31 december 2012 till 392,5 (385,3) Mkr.

Koncernen har en kreditförsäkring som täcker årliga kreditförluster upp till 50 Mkr med en självrisk om 2,5 Mkr. Cirka 42 (40) procent av den årliga omsättningen täcks av försäkringen, dock med begränsningar enligt ovan, och omfattar knappt 200 av de största kunderna med några undantag. Under 2012 uppgick kreditförlusterna till 2,4 (5,7) Mkr varav 0,5 (0,8) Mkr var reserverade sedan tidigare.

SÄKRINGSREDOVISNING

Finansiella instrument som används för säkring av valuta- samt ränterisk i avtalade kassaflöden samt nettoinvesteringar i utlandet har i enlighet med IAS 39 redovisats till marknadsvärde i balansräkningen.

Säkringsreserven utgörs av valutaterminskontrakt samt ränteswap avseende bindning av räntenivån på räntebärande skulder.

VERKSAMHETSRIKER

Förutom de finansiella riskerna ovan så är Elanders utsatt för risker förknippade med den dagliga verksamheten. Arbetet med att hantera verksamhetsriskerna sker löpanden i det dagliga arbetet i respektive dotterföretag samt av koncernledningen. Koncernens samtliga verksamheter är ansvarsmässigt representerade i koncernledningen som träffas och kommunicerar regelbundet.

KÄNSLIGHETSANALYS

I uppställningen nedan framgår det hur resultatet efter finansiella poster skulle påverkas vid en förändring uppgående till en procentenhet avseende variablerna kopplade till Elanders olika verksamhetsrisker. Varje variabel har behandlats för sig under förutsättning att de andra förblir oförändrade. En omsättningsförändring antas påverka förädlingsvärdet på marginalen som därefter antas falla rakt igenom resultaträkningen. En papperskostnadsförändring multipliceras med totala papperskostnader. En förändring av personalkostnaderna multipliceras med totala personalkostnader. För sjukfrånvaron antas varje anställd bidra med samma förädlingsvärde samt att förändringen av sjukfrånvaron påverkar de frånvarande som ej ersatts. Analysen gör inget anspråk på att vara exakt utan är endast indikativ och syftar till att visa storheterna i sammanhangen. Belopp är angivna i Mkr.

• Nettoomsättning	10,7
• Papperskostnad	3,9
• Personalkostnad	5,8
• Sjukfrånvaro	10,7
• Kostnad för legoarbete	2,2

NOT 19 FINANSIELLA INSTRUMENT OCH FINANSIELL RISKHANTERING (FORTS.)

→ KATEGORISERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

I nedanstående tabeller framgår det hur de finansiella instrumenten fördelade sig i balansräkningen för åren 2012 respektive 2011.

2012 TILLGÅNGAR

Belopp i kkr	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Låne- och kundfordringar	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Icke-finansiella tillgångar	Summa
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	-	-	-	1 031 299	1 031 299
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	-	-	-	347 142	347 142
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	-	10 817	862	128 423 ¹⁾	140 102
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Varulager	-	-	-	115 692	115 692
Kundfordringar	-	392 501	-	-	392 501
Aktuella skattefordringar	-	-	-	5 631	5 631
Övriga fordringar	50	14 400	-	15 180	29 630
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	-	31 224	31 224
Likvida medel	-	167 968	-	-	167 968
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	50	574 869	-	167 727	742 646
SUMMA TILLGÅNGAR	50	585 686	862	1 674 591	2 261 189

¹⁾ Avser huvudsakligen uppskjutna skattefordringar.

2012 SKULDER

Belopp i kkr	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Övriga finansiella skulder	Icke-finansiella skulder	Summa
LÅNGFRISTIGA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR	-	34 489	68 903	103 392
KORTFRISTIGA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR				
Räntebärande skulder	-	809 426	-	809 426
Leverantörsskulder	-	204 731	-	204 731
Aktuella skatteskulder	-	-	9 515	9 515
Övriga skulder	4 206	23 535	18 969	46 710
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	118 924	118 924
Avsättningar	-	-	14 710	14 710
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR	4 206	1 037 692	162 118	1 204 016
SUMMA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR	4 206	1 072 181	231 021	1 307 408

2011 TILLGÅNGAR

Belopp i kkr	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Låne- och kundfordringar	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Icke-finansiella tillgångar	Summa
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	-	-	-	869 508	869 508
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	-	-	-	320 277	320 277
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	-	8 793	3 220	147 071 ¹⁾	159 084
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Varulager	-	-	-	125 608	125 608
Kundfordringar	-	385 252	-	-	385 252
Aktuella skattefordringar	-	-	-	6 034	6 034
Övriga fordringar	1 781	15 707	-	7 442	24 930
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	-	32 671	32 671
Likvida medel	-	81 195	-	-	81 195
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	1 781	482 154	-	171 755	655 690
SUMMA TILLGÅNGAR	1 781	490 947	3 220	1 508 611	2 004 559

¹⁾ Avser huvudsakligen uppskjutna skattefordringar.

2011 SKULDER

Belopp i kkr	Derivat identifierat som säkringsinstrument	Övriga finansiella skulder	Icke-finansiella skulder	Summa
LÅNGFRISTIGA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR	-	25 184	51 343	76 527
KORTFRISTIGA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR				
Räntebärande skulder	-	720 469	-	720 469
Leverantörsskulder	-	152 440	-	152 440
Aktuella skatteskulder	-	-	5 674	5 674
Övriga skulder	5 560	16 831	21 506	43 897
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	107 803	107 803
Avsättningar	-	-	18 126	18 126
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR	5 560	889 740	153 109	1 048 409
SUMMA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR	5 560	914 924	204 452	1 124 936

FÖRFALLOSTRUKTUR AVSEENDE FINANSIELLA SKULDER

Förfallostrukturen för finansiella skulder inklusive räntekostnader, exklusive utnyttjade checkräkningskrediter, redovisas i tabellen nedan. Kreditavtalet med koncernens huvudbanker löper ut per 30 september 2013. Förhandling om nytt kreditavtal förväntas inledas under våren 2013.

Belopp i kkr	Jan-mar 2013	Apr-dec 2013	2014-2015	2016-2017	2018 och senare
Låneskulder	632	805 854	24 771	-	-
Leasingskulder	701	2 239	6 383	3 335	-
Leverantörsskulder	204 731	-	-	-	-
Övriga finansiella skulder	16 756	781	-	-	-
Räntor	3 119	6 581	2 972	164	-
SUMMA	225 939	815 455	34 126	3 499	-

NOT 19 FINANSIELLA INSTRUMENT OCH FINANSIELL RISKHANTERING (FORTS.)

→ FINANSIELLA INSTRUMENT - INITIAL VÄRDERING

Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen.

FÖRFALLNA, MEN INTE NEDSKRIVNA FORDRINGAR

Belopp i kkr	2012	2011
1-30 dagar förfallna	67 548	43 588
31-60 dagar förfallna	14 649	11 111
61-90 dagar förfallna	2 651	3 276
91-120 dagar förfallna	2 158	1 355
Mer än 120 dagar förfallna	3 766	981
SUMMA	90 772	60 311

I tabellen ovan ingår enbart kundfordringar. Några väsentliga övriga förfallna fordringar finns vare sig per den 31 december 2012 eller 2011.

FÖRÄNDRING AV RESERV FÖR OSÄKRA FORDRINGAR

Belopp i kkr	2012	2011
Ingående reserv för osäkra fordringar	-6 401	-3 640
Återföring av tidigare gjorda reserveringar	813	952
Konstaterade förluster	506	820
Årets gjorda reserveringar	-1 870	-4 926
Omräkningsdifferens	705	393
UTGÅENDE RESERV FÖR OSÄKRA FORDRINGAR	-6 247	-6 401

RÄNTEINTÄKTER OCH RÄNTEKOSTNADER AVSEENDE FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER

Belopp i kkr	2012	2011
Ränteintäkter på finansiella tillgångar	1 814	1 448
Räntekostnader på finansiella skulder	-20 768	-24 373
SUMMA	-18 954	-22 925

Orsaken till att räntekostnaderna ovan avviker från redovisade räntekostnader i resultaträkningen beror på att finansiella poster hänförliga till pensionskulder här har exkluderats.

VINSTER OCH FÖRLUSTER FÖR FINANSIELLA INSTRUMENT SOM REDOVISATS I RESULTATRÄKNINGEN, NETTO

Nedanstående tabell visar följande poster som redovisats i resultaträkningen:

- Vinster och förluster avseende kursdifferenser, inklusive vinster och förluster hänförliga till säkringsredovisning.
- Vinster och förluster avseende finansiella instrument där säkringsredovisning tillämpas.
- Vinster och förluster avseende derivat där säkringsredovisning inte tillämpas.

Belopp i kkr	2012	2011
Lånefordringar och kundfordringar	2 924	-6 923
Övriga finansiella skulder	-2 467	2 490
SUMMA	457	-4 433

INEFFEKTIVITET I SÄKRINGSREDOVISNING

Alla säkringsrelationer avseende kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar har varit effektiva inom ett spann mellan 80 procent och 125 procent. Se uppställningen avseende Övrigt totalresultat på sidan 83 för ytterligare information.

■ NOT 20 AKTIEKAPITAL

Antal registrerade aktier i moderbolaget	2012	2011
Emitterade per 1 januari	19 529 998	19 529 998
Nyemission	3 200 000	-
EMITTERADE PER 31 DECEMBER	22 729 998	19 529 998

	Antal aktier	Antal röster	Kvotvärde, kr
A-aktier	1 166 666	11 666 660	11 666 660
B-aktier	21 563 332	21 563 332	215 633 317
	22 729 998	33 229 992	227 299 977

Samtliga aktier är fullt betalda. Inga aktier är reserverade för överlåtelse enligt optionsavtal eller andra avtal.

NOT 21 RÄNTEBÄRANDE SKULDER

Koncernens totala kreditramar uppgick till 793 (886) Mkr per 31 december 2012, varav 51 (185) Mkr var utnyttjade.

Finansieringskostnaden baseras på fastställd räntebindningstid samt avtalad marginal. Koncernens genomsnittliga effektiva räntesats har under året uppgått till 3,3 (3,5) procent.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Belopp i kkr	2012	2011
Leasingskulder	9 718	13 074
Låneskulder	24 771	12 110
SUMMA	34 489	25 184

KORTFRISTIGA SKULDER

Belopp i kkr	2012	2011
Checkräkningskrediter, utnyttjade belopp	-	230 466
Leasingskulder	2 940	6 991
Låneskulder	806 486	483 012
SUMMA	809 426	720 469

CHECKRÄKNINGSKREDITER

Utnyttjat belopp samt tillgänglig kredit för koncernens checkräkningskrediter framgår nedan. Av det beviljade beloppet om 50 Mkr var 35 Mkr uttagna krediter per 31 december 2012.

Belopp i kkr	2012	2011
Checkräkningskrediter, utnyttjat belopp	-	230 466
Checkräkningskrediter, beviljat belopp	50 000	365 450
OUTNYTTJAT BELOPP	50 000	134 984

STÄLLDA SÄKERHETER

Se not 25 för upplysningar om ställda säkerheter.

NOT 22 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE

AVSATT FÖR PENSIONER

Belopp i kkr	Fonderade pensionsplaner		Ofonderade pensionsplaner		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Nuvärdet av pensionsförpliktelser	2 200	2 077	12 774	11 670	14 974	13 747
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-2 483	-4 472	-	-	-2 483	-4 472
Oredovisade aktuariella vinster(+)/förluster(-)	-	2 524	-	-608	-	1 916
AVSATT FÖR PENSIONER ENLIGT BALANSRÄKNINGEN	-283	129	12 774	11 062	12 491	11 191

FÖRMÄNSBESTÄMDA PENSIONSPLANER

Förmänsbestämda planer omfattar i huvudsak ålderspension och änkepension där arbetsgivaren har ett åtagande att betala livsvarig pension motsvarande en viss garanterad procentuell andel av lönen eller ett visst årligt belopp. Intjänandet avseende ålderspension bygger på antalet anställningsår. Den anställde måste vara ansluten till planen ett visst antal år för att uppnå rätt till full ålderspension. Under varje år tjänar den anställde in ökad rätt till pension, vilken redovisas som pension intjänad under perioden samt ökning av pensionsåtagandet. Finansieringen av dessa planer sker genom löpande inbetalningar från arbetsgivaren.

Den försäkringstekniska beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader för förmänsbestämda planer baserar sig på följande aktuariella antaganden:

Procent	2012	2011
Diskonteringsränta ¹⁾	3,2	3,4
Förväntad inflation	1,6	1,5
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna	3,2	3,4

¹⁾ Diskonteringsräntan har baserats på förväntad avkastning från en bostadsobligation med en löptid liknande förpliktelsen. Just för detta ändamål har en nollkupongskurva använts.

FÖRÄNDRING I NUVÄRDET AV FÖRPLIKTELSEN

Belopp i kkr	2012	2011
Ingående balans	13 747	24 949
Ränta på förpliktelsen	538	803
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	-	152
Utbetalda ersättningar	-364	-298
Omräkningsdifferens	86	-234
Amortering av aktuariella vinster(-)/förluster(+)	967	-1 807
Förtida inlösen	-	-9 818
UTGÅENDE BALANS	14 974	13 747

I december 2011 friköptes delar av den fonderade pensionsplanen. Detta reflekterades ej i föregående års not, varmed korrigering gjorts av jämförelseåret.

NOT 22 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE (FORTS.)

→ FÖRÄNDRING I FÖRVALTNINGSTILLGÅNGARS VERKLIGA VÄRDE

Belopp i kkr	2012	2011
Ingående balans	4 472	12 827
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	83	484
Avgifter från arbetsgivaren	38	131
Förtida inlösen	-	-9 818
Utbetalda ersättningar	-	-
Amortering av aktuariella vinster(-)/förluster(+)	-2 110	848
UTGÅENDE BALANS	2 483	4 472

I december 2011 friköptes delar av den fonderade pensionsplanen. Detta reflekterades ej i föregående års not, varmed korrigering gjorts av jämförelseåret.

NETTOKOSTNAD REDOVISAD I RESULTATRÄKNINGEN AVSEENDE FÖRMÄNSBESTÄMDA PLANER

Belopp i kkr	2012	2011
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	-	151
Ränta på förpliktelsen	538	803
Amortering av aktuariella vinster(-)/förluster(+)	-1 143	124
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna	-83	-484
PENSIONS-KOSTNADER FÖR FÖRMÄNSBESTÄMDA PLANER	-688	594

AVGIFTSBESTÄMDA PENSIONSPLANER

Planerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. Premierna betalas löpande under året av respektive koncernföretag till olika försäkringsföretag. Storleken på premierna baseras på lönen. Pensionskostnaderna för perioden ingår i resultaträkningen och uppgår till 25 290 (26 224) kkr.

För ett flertal av de svenska koncernföretagen tryggas åtaganden för ålderspension och sjukpension för tjänstemän genom försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2012 har koncernen inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa dessa planer som en förmånsbestämd plan, då Alecta för närvarande inte kan tillhandahålla specifika förmånsbestämda belopp för de som ingår i planen. Pensionsplaner som tryggas genom försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 3 686 (3 826) kkr.

FÖRDELNING AV PENSIONS-KOSTNADER I RESULTATRÄKNINGEN

Procent	2012	2011
Kostnad sålda varor	58	52
Administrationskostnader	29	35
Försäljningskostnader	13	13

■ NOT 23 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Belopp i kkr	2012	Årets avsättningar	lanspråktaget under året	Återföring utnyttjade belopp	Omräknings-effekter	2011
AVSÄTTNINGAR FÖR OMSTRUKTURERINGSÅTGÄRDER						
Personal	9 273	8 821	-4 852	-	-	5 304
Lokalkostnader	5 431	2 714	-2 989	-	-	5 706
Övrigt	-	-	-2 953	-	-51	3 004
ANDRA AVSÄTTNINGAR						
Tilläggsköpeskillning	3 529	3 529	-	-	-	-
Övrigt	2 364	-	-4 988	-1 553	-16	8 921
SUMMA	20 597	15 064	-15 782	-1 553	-67	22 935
varav kortfristiga	14 710					18 126

Avsättning för omstruktureringsåtgärder har gjorts huvudsakligen pga kostnadsanpassningar samt omorganisation. Utnyttjande av utgående avsättning beräknas ske huvudsakligen under 2013. Andra avsättningar beräknas utnyttjas till största delen under 2013.

■ NOT 24 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Belopp i kkr	2012	2011
Semesterlöneskuld	25 659	28 313
Sociala avgifter	18 128	17 454
Övriga upplupna löner och ersättningar	11 257	9 581
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	63 880	52 455
SUMMA	118 924	107 803

■ NOT 25 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

STÄLLDA SÄKERHETER

Belopp i kkr	2012	2011
Fastighetsinteckningar	39 386	40 886
Företagsinteckningar	194 850	201 753
Övriga ställda säkerheter	326 414	593 981
SUMMA	560 650	836 620
Varav utgivits till:		
Kreditinstitut	560 650	836 620
SUMMA	560 650	836 620

Övriga ställda säkerheter avser främst säkerheter i form av aktier i dotterföretag. Vidare består posten av tillgångar belastade med äganderättsförbehåll, såsom till exempel finansiell leasing. Se not 15 för ytterligare information.

EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Belopp i kkr	2012	2011
Övriga eventualförpliktelser	1 707	1 805
SUMMA	1 707	1 805

■ NOT 26 INVESTERINGSÅTAGANDEN

Några väsentliga investeringsåtaganden fanns ej per 31 december 2012 respektive 31 december 2011.

■ NOT 27 TRANSAKTIONER MED NÄRSTÄENDE

Transaktioner mellan koncernbolag har ägt rum på normala affärs-mässiga villkor och till marknadspriser. Under året uppgick den koncerninterna försäljningen av varor och tjänster till 352 (194) Mkr. Koncerninterna transaktioner och mellanhavanden har eliminerats i koncernredovisningen och är därför inte inkluderade i uppgifterna nedan.

FÖRSÄLJNING AV VAROR OCH TJÄNSTER

Under 2012 och 2011 har ingen försäljning av varor och tjänster skett till närstående.

INKÖP AV VAROR OCH TJÄNSTER

Under året har inköp från Carl Bennet AB skett om 0,5 (0,5) Mkr. Transaktionerna rör framför allt omkostnader för Carl Bennet i hans roll som styrelseordförande i Elanders AB. Utöver ovanstående så är en av styrelsens ledamöter, Erik Gabrielson, delägare i advokatfirman Vinge som under året erhållit 3,7 Mkr för löpande juridisk rådgivning. Under 2011 var Erik Gabrielson ej styrelseledamot.

Närstående till Peter Sommer, som ingår i koncernledningen och är verkställande direktör i Elanders GmbH, äger delar av en fastighet i vilken Elanders GmbH bedriver större delen av sin verksamhet. Elanders GmbH har under året erlagt hyra för denna fastighet om 7,5 (7,8) Mkr, vilken bedöms vara marknadsmässig.

Ingen styrelseledamot eller ledande befattningshavare har eller har haft någon direkt eller indirekt delaktighet i några affärstransaktioner, mellan sig och bolaget, som är eller var ovanliga till sin karaktär med avseende på villkoren.

Ersättningar till styrelseledamöter och ledande befattningshavare redovisas i not 5.

FORDRINGAR PÅ NÄRSTÄENDE

Per 31 december 2012 respektive 2011 fanns inga fordringar på närstående.

SKULDER TILL NÄRSTÄENDE

Belopp i kkr	2012	2011
Carl Bennet AB	153	187
SUMMA	153	187

NOT 28 FÖRVÄRV AV VERKSAMHETER

2012

d|o|m Deutsche Online Medien GmbH och fotokasten GmbH

I maj 2012 förvärvade Elanders samtliga aktier i d|o|m Deutsche Online Medien GmbH ("d|o|m") och fotokasten GmbH ("fotokasten"), båda belägna i Tyskland strax utanför Stuttgart. d|o|m utvecklar tekniska lösningar för digitala foto- och trycktjänster. fotokasten är ett starkt och välkänt varumärke på den växande tyska marknaden inom personifierade fotoprodukter, såsom fotoböcker och kalendrar till konsumenter. Förvärven av bolagen har gjorts genom en riktad nyemission av 3,2 miljoner B-aktier i Elanders AB. Vidare kan en mindre kontant tilläggs-köpeskilling komma att utgå.

Förvärvskostnader uppgick till cirka 2 Mkr. Totalt har dessa bolag bidragit med cirka 105 Mkr till koncernens omsättning. De har även haft cirka 45 Mkr i koncerninterna inköp som tidigare år redovisats som extern omsättning för de säljande bolaget.

Midland Information Resources Company

I december 2012 förvärvade Elanders samtliga aktier i Midland Information Resources Company. Bolaget är beläget i Davenport, Iowa, USA och är ledande inom global print management genom sina innovativa lösningar för content management-tjänster, just-in-time-leveranser inom digitaltryck samt fulfillment- och distributionslösningar. Förvärvet har finansierats genom likvida medel och lån.

Förvärvskostnaderna uppgick till cirka 4 Mkr. Då förvärvet genomfördes 31 december 2012 har verksamheten inte bidragit något till koncernens omsättning.

SPECIFIKATION AV JUSTERINGAR TILL VERKLIGT VÄRDE D|O|M DEUTSCHE ONLINE MEDIEN GMBH OCH FOTOKASTEN GMBH

Mkr	Redovisat värde i förvärvade verksamheter	Justeringar till verkligt värde	Redovisat värde i koncernen
Immateriella anläggningstillgångar	12,8	9,0	21,8
Materiella anläggningstillgångar	0,7	-	0,7
Kundfordringar	12,5	-	12,5
Övriga omsättningstillgångar	8,8	-	8,8
Likvida medel	8,2	-	8,2
Ej räntebärande skulder	-32,3	-2,6	-34,9
IDENTIFIERBARA NETTOTILLGÅNGAR	10,7	6,4	17,1
Goodwill			64,5
TOTAL KÖPEKILLING			81,6
Apportemission			70,4
Ej utbetalda köpeskillingar			3,5
Likvida medel i förvärvad verksamhet			8,2
TOTALT AVGÅENDE POSTER			82,1
POSITIV PÅVERKAN PÅ KONCERNENS LIKVIDA MEDEL			0,5

SPECIFIKATION AV JUSTERINGAR TILL VERKLIGT VÄRDE MIDLAND INFORMATION RESOURCES COMPANY

Mkr	Redovisat värde i förvärvade verksamheter	Justeringar till verkligt värde	Redovisat värde i koncernen
Immateriella anläggningstillgångar	-	16,8	16,8
Materiella anläggningstillgångar	22,5	16,4	38,9
Finansiella anläggningstillgångar	1,1	-	1,1
Varulager	7,8	-	7,8
Kundfordringar	39,7	-	39,7
Övriga omsättningstillgångar	2,0	-	2,0
Likvida medel	13,9	-	13,9
Räntebärande skulder	-23,9	-	-23,9
Ej räntebärande skulder	-42,8	-11,3	-54,1
IDENTIFIERBARA NETTOTILLGÅNGAR	20,3	21,9	42,2
Goodwill			97,8
TOTAL KÖPEKILLING			140,0
Likvida medel i förvärvad verksamhet			13,9
TOTALT AVGÅENDE POSTER			13,9
NEGATIV PÅVERKAN PÅ KONCERNENS LIKVIDA MEDEL			-126,1

2011

I januari 2011 förvärvade Elanders delar av verksamheten i Fälth & Hässler AB i Värnamo, Sverige. Bolaget är specialiserat på högkvalitetstryck och har främst förlag som kunder. Verksamheten har konsoliderats sedan mitten av 2011.

I september 2011 förvärvades delar av verksamheten i NRS Tryckeri AB och i samband med detta gick delar av deras säljorganisation och projektledning över till Elanders. Från och med 15 oktober 2011 har denna verksamhet konsoliderats.

Köpeskillingen uppgick totalt till 10,2 Mkr vilket motsvarade de identifierbara nettotillgångarna i verksamheterna som bestod av immateriella anläggningstillgångar om 9,8 Mkr och materiella anläggningstillgångar om 0,4 Mkr.

Förvärvskostnaderna uppgick till ca 0,3 Mkr. Totalt bidrog dessa bolag med ca 50 Mkr i omsättning under 2011.

NOT 29 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

I februari 2013 anställdes Åsa Severed som vd för Elanders verksamheter i Sverige och Polen. I samband med att Åsa tillträder sin tjänst den 1 mars 2013 går hon även in i Elanders koncernledning.

I februari 2013 förvärvade Elanders samtliga andelar i etiketryckeriet McNaughtan's Printers Ltd i Glasgow, Skottland. Under det brutna räkenskapsåret 2011/2012 omsatte bolaget ca 20 Mkr och hade 14 anställda.

Utöver ovanstående har inga väsentliga händelser inträffat efter balansdagen fram till dagen för denna årsredovisnings undertecknande.

MODERBOLAGET

RESULTATRÄKNINGAR

Belopp i kkr		2012	2011
Nettoomsättning		-	-
Kostnad för sålda varor och tjänster		-	-
BRUTTORESULTAT		-	-
Administrationskostnader	Not 2, 7, 8	-29 260	-31 740
Övriga rörelseintäkter	Not 3	505	6 558
Övriga rörelsekostnader	Not 3	-633	-777
RÖRELSERESULTAT	Not 4, 16	-29 388	-25 959
Resultat från finansiella investeringar	Not 5, 16		
Resultat från andelar i koncernföretag		81 193	79 600
Ränteintäkter		5 216	7 708
Övriga finansiella intäkter		6 585	5 611
Räntekostnader		-15 540	-17 054
Övriga finansiella kostnader		-8 557	-7 890
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	Not 5, 16	39 509	42 016
Skatter	Not 6	-22 179	-34 281
ÅRETS RESULTAT		17 330	7 735

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET

Belopp i kkr		2012	2011
ÅRETS RESULTAT		17 330	7 735
Värdetförändring på kassaflödessäkring		-3 567	-
Skatteeffekt på värdetförändring på kassaflödessäkring		938	-
SUMMA ÖVRIGT TOTALRESULTAT		-2 629	-
ÅRETS TOTALRESULTAT		14 701	7 735

BALANSRÄKNINGAR

Belopp i kkr		2012	2011
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	Not 7	4 388	6 239
Materiella anläggningstillgångar	Not 8	413	455
Aktier i dotterföretag	Not 9	1 245 915	1 017 536
Andel i gemensamt styrda företag	Not 10	1 383	1 383
Fordringar på koncernföretag	Not 16	98 748	84 975
Uppskjutna skattefordringar	Not 6	79 536	100 056
Övriga finansiella tillgångar		11 728	11 902
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		1 442 111	1 222 546
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		253	2
Fordringar på koncernföretag	Not 16	117 503	95 508
Aktuella skattefordringar	Not 6	-	553
Övriga fordringar		4 940	5 048
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		5 588	4 802
Kassa och bank		13 797	95
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		142 081	106 008
SUMMA TILLGÅNGAR		1 584 192	1 328 554

BALANSRÄKNINGAR (FORTS.)

Belopp i kkr		2012	2011
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		227 300	195 300
Reservfond		332 383	332 383
SUMMA BUNDET EGET KAPITAL		559 683	527 683
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		205 115	172 974
Årets resultat		17 330	7 735
SUMMA FRITT EGET KAPITAL		222 445	180 709
SUMMA EGET KAPITAL		782 128	708 392
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		1 371	1 343
Övriga avsättningar	Not 11	5 077	2 516
SUMMA AVSÄTTNINGAR		6 448	3 859
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag	Not 16	70 565	65 044
Övriga skulder		103	103
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER		70 668	65 147
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	Not 12, 14	598 867	425 650
Leverantörsskulder		4 693	3 417
Skulder till koncernföretag	Not 16	98 395	103 113
Aktuella skatteskulder		1 244	-
Övriga skulder		3 963	852
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 13	17 786	18 124
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		724 948	551 156
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 584 192	1 328 554
Ställda säkerheter	Not 14	430 044	788 828
Ansvarsförbindelser	Not 14	157 025	267 179

■ FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i kkr	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
INGÅENDE BALANS PER 1 JAN 2011	195 300	332 383	172 974	700 657
Årets totalresultat	-	-	7 735	7 735
UTGÅENDE BALANS PER 31 DEC 2011	195 300	332 383	180 709	708 392
Utdelning	-	-	-9 765	-9 765
Nyemission	32 000	-	36 800	68 800
Årets totalresultat	-	-	14 701	14 701
UTGÅENDE BALANS PER 31 DEC 2012	227 300	332 383	222 445	782 128

■ KASSAFLÖDESANALYSER

Belopp i kkr		2012	2011
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		39 059	42 016
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten	Not 15	-12 291	-8 480
Betald skatt		-415	1 139
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRINGAR AV RÖRELSEKAPITAL		26 353	34 675
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/minskning (+) av rörelsefordringar		-376	525
Ökning (+)/minskning (-) av rörelseskulder		3 633	-7 249
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		29 610	27 951
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella och immateriella tillgångar	Not 7, 8	-72	-965
Investeringar i dotterföretag	Not 9	-159 642	-470
Erhållna utdelningar från dotterföretag	Not 15	30 256	4 600
Erhållna amorteringar på långfristiga fordringar		2 429	2 429
In- och utlåning till dotterföretag	Not 16	-56 139	-8 626
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-183 168	-3 032
Finansieringsverksamheten			
Förändring av lång- och kortfristig upplåning		179 588	-19 910
Amorteringar av lån		-2 563	-5 554
Utdelning		-9 765	-
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		167 260	-25 464
Årets kassaflöde		13 702	-545
Likvida medel vid årets ingång		95	640
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS UTGÅNG		13 797	95
Förändring av nettoskuld			
Nettoskuld vid årets ingång		426 898	452 627
Förändring av räntebärande skulder och likvida medel		159 543	-25 729
NETTOSKULD VID ÅRETS UTGÅNG		586 441	426 898

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

En redogörelse för Elanders redovisningsprinciper återfinns i not 1 till koncernens finansiella rapporter. Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt tillämpliga uttalanden från Rådet för finansiell rapportering. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen tillämpar samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och Tryggandelagen med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Moderbolaget tillämpar i huvudsak de principer som beskrivs avseende koncernen. Skillnaderna mot koncernens redovisningsprinciper framgår nedan.

Skatter

Skattelagstiftningen medger avsättning till särskilda reserver och fonder vilka redovisas separat i moderbolaget. Härigenom kan företagen inom vissa gränser disponera och kvarhålla redovisade vinster i rörelsen utan att de omedelbart beskattas. De obeskattade reserverna blir föremål för beskattning först då de upplöses. För den händelse att verksamheten skulle gå med förlust kan dock de obeskattade reserverna tas i anspråk för att täcka förlusten utan att någon beskattning blir aktuell.

Immateriella anläggningstillgångar

I moderbolaget tillämpas avskrivning enligt plan på goodwill vilket inte är tillåtet i koncernen. Avskrivning sker linjärt över 20 år eftersom goodwill är hänförligt till förvärv av strategisk karaktär.

Aktier i intresseföretag, gemensamt styrda företag och dotterföretag

Andelar i intresseföretag, gemensamt styrda företag och dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Förvärvsrelaterade kostnader för dotterföretag, som kostnadsförs i koncernredovisningen, ingår som en del i anskaffningsvärdet för andelar i dotterföretag. Redovisade värden prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov.

NOT 2 REVISIONSARVODEN

Belopp i kkr	2012	2011
PwC		
Revisionsuppdraget	475	450
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	220	200
Skatterådgivning	449	261
Övriga tjänster	1 990	27
SUMMA	3 134	938

Något arvode till andra revisionsbyråer har inte utgått.

Med revisionsuppdraget avses arvode för den lagstadgade revisionen, dvs sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget.

Pensioner

Moderbolagets pensionsåtaganden har beräknats och redovisats baserat på Tryggandelagen. Tillämpning av Tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt.

Finansiella garantiavtal

Moderbolagets finansiella garantiavtal består främst av borgensförbindelser till förmån för dotterföretagen. Finansiella garantier innebär att bolaget har ett åtagande mot tredje part att ersätta dennes innehav av skuldinstrument för de förluster som denne ådrar sig på grund av att en angiven gäldenär inte fullgör betalning vid förfall enligt avtalsvillkoren. För redovisning av finansiella garantiavtal till förmån för dotterföretag tillämpar moderbolaget RFR 2 p. 71 som innebär en lättad jämfört med reglerna i IAS 39 med anledning av sambandet mellan redovisning och beskattning. Moderbolaget redovisar finansiella garantiavtal som avsättning i balansräkningen när bolaget har ett åtagande för vilket betalning sannolikt erfordras för att reglera åtagandet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag och aktieägartillskott redovisas i enlighet med Huvudregeln i Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Detta innebär att erhållna koncernbidrag redovisas som resultat från andelar i koncernföretag enligt samma principer som sedvanliga utdelningar. Även lämnade koncernbidrag redovisas som resultat från andelar i koncernföretag. Aktieägartillskott aktiveras i aktier och andelar, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som trätt i kraft under 2012

Under 2012 har inga nya standarder införts eller ändrats som haft någon väsentlig effekt på bolagets finansiella rapporter.

NOT 3 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER OCH ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Belopp i kkr	2012	2011
Kursvinster	505	451
Övrigt	-	6 107
SUMMA	505	6 558

ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

Belopp i kkr	2012	2011
Kursförluster	-633	-777
SUMMA	-633	-777

NOT 4 PERSONAL

För personalrelaterad information – se not 5 till koncernens finansiella rapporter.

NOT 5 RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER

RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Belopp i kkr	2012	2011
Erhållna koncernbidrag	53 000	170 000
Nedskrivning av aktier i dotterföretag	-2 000	-95 000
Försäljning av aktier i dotterföretag	-63	-
Utdelningar från dotterföretag	30 256	4 600
SUMMA	81 193	79 600

RÄNTEINTÄKTER

Belopp i kkr	2012	2011
Ränteintäkter, externa	546	594
Ränteintäkter, dotterföretag	4 670	7 114
SUMMA	5 216	7 708

ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER

Övriga finansiella intäkter utgörs i sin helhet av kursvinster.

RÄNTEKOSTNADER

Belopp i kkr	2012	2011
Räntekostnader, externa	-13 626	-15 350
Räntekostnader, dotterföretag	-1 914	-1 704
SUMMA	-15 540	-17 054

ÖVRIGA FINANSIELLA KOSTNADER

Belopp i kkr	2012	2011
Kursförluster	-4 346	-5 594
Övriga finansiella kostnader	-4 211	-2 296
SUMMA	-8 557	-7 890

NOT 6 SKATTER

SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

Belopp i kkr	2012	2011
Stämpelskatt på utdelning från dotterföretag	-917	-
Korrigerig av tidigare års skattekostnad	67	1 141
Uppskjuten skatt	-21 329	-35 422
SUMMA	-22 179	-34 281

AVSTÄMNING AV REDOVISAD SKATT

Belopp i kkr	2012	2011
Resultat före skatt	39 509	42 016
Skatt enligt i Sverige gällande skattesats om 26,3 %	-10 391	-11 050
Skatteeffekt av:		
Stämpelskatt på utdelning från dotterföretag	-917	-
Korrigerig av tidigare års skattekostnad	67	1 141
Ej skattepliktiga utdelningar från dotterföretag	7 957	1 210
Ej avdragsgilla nedskrivningar av aktier i dotterföretag och gemensamt styrda företag	-849	-24 985
Bidrag, representation och föreningskostnader	-75	-20
Lagstadgad förändring av skattesats	-15 401	-
Ej avdragsgilla kostnader i samband med företagsförvärv	-2 101	-
Övrigt	-469	-577
SUMMA	-22 179	-34 281

UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR

Belopp i kkr	2012	2011
Underskottsavdrag	75 758	93 531
Övriga poster	3 778	6 525
SUMMA	79 536	100 056

NOT 7 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Belopp i kkr	Goodwill		Övriga immateriella anläggningstillgångar		Summa	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	1 959	1 959	11 129	10 204	13 088	12 163
Inköp	-	-	-	925	-	925
UTGÅENDE ANSKAFFNINGSVÄRDEN	1 959	1 959	11 129	11 129	13 088	13 088
Ingående ackumulerade avskrivningar	-784	-686	-5 039	-3 057	-5 823	-3 743
Årets avskrivningar	-98	-98	-1 753	-1 982	-1 851	-2 080
UTGÅENDE ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR	-882	-784	-6 792	-5 039	-7 674	-5 823
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-	-	-1 026	-1 026	-1 026	-1 026
UTGÅENDE ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR	-	-	-1 026	-1 026	-1 026	-1 026
UTGÅENDE PLANENLIGT RESTVÄRDE	1 077	1 175	3 311	5 064	4 388	6 239

Avskrivningar har i sin helhet belastat administrationskostnader.

Övriga immateriella anläggningstillgångar avser programvaror.

NOT 8 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Belopp i kkr	Inventarier, verktyg och installationer	
	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	1 894	1 854
Inköp	72	40
UTGÅENDE ANSKAFFNINGSVÄRDE	1 966	1 894
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 439	-1 325
Årets avskrivningar	-114	-114
UTGÅENDE ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR	-1 553	-1 439
UTGÅENDE PLANENLIGT RESTVÄRDE	413	455

Avskrivningar har i sin helhet belastat administrationskostnader.

Någon finansiell leasing förekommer ej.

NOT 9 AKTIER I DOTTERFÖRETAG

Belopp i kkr	2012	2011
Ingående bokfört värde	1 017 536	1 014 528
Investering/nyteckning	228 442	18 008
Försäljning	-63	-
Lämnade aktieägartillskott	2 000	80 000
Nedskrivningar	-2 000	-95 000
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE	1 245 915	1 017 536

SPECIFIKATION AV AKTIER I DOTTERFÖRETAG

Belopp i kkr	Organisationsnr	Säte	Antal aktier	Ägd andel i procent	Innehavets bokförda värde
d o m Deutsche Online Medien GmbH	HRB265124	Waiblingen, Tyskland	-	100	23 835
Elanders Anymedia AB	556559-5922	Stockholm, Sverige	6 000	100	13 614
Elanders (Beijing) Printing Company Ltd	77765103X	Beijing, Kina	-	100	186 564
Elanders (Beijing) Digital Development Ltd	110000450078296	Beijing, Kina	-	100	2 824
Elanders do Brasil Ltda	08.789.936/0001-55	São Paulo, Brasilien	-	100	12 228
Elanders Reprodução de Imagens Ltda	08.849.405/0001-00	São Paulo, Brasilien	-	100	9 360
Elanders GmbH	HRB722349	Waiblingen, Tyskland	-	100	108 576
Elanders Printpack GmbH & Co. KG	HRB211285	Gärtringen, Tyskland	-	100	-
Elanders Hungary Kft	20-09-065122	Zalalövő, Ungern	-	100	146 112
Elanders Infologistics AB	556121-8891	Göteborg, Sverige	314 330	100	286 765
Elanders Sverige AB	556262-1689	Härryda, Sverige	-	100	-
Falköping Karlavagnen 6 AB	556832-7844	Härryda, Sverige	-	100	-
Elanders NRS AB	556229-6938	Härryda, Sverige	1 000	100	100
Elanders FoH AB	556099-5663	Härryda, Sverige	30 000	100	50 342
Elanders International AB	556058-0622	Kungsbacka, Sverige	1 000	100	155
Elanders Italy S.r.l.	5686620963	Ponzano Veneto, Italien	-	100	2 702
Elanders Ltd	GB 3788582	Newcastle, Storbritannien	-	100	31 403
Elanders Polska Sp. z o.o.	KRS 0000101815	Płońsk, Polen	-	100	89 869
Elanders Taiwan Co. Ltd	53729508	Taipei, Taiwan	200 000	100	470
ElandersUSA Inc.	58-1448183	Atlanta, USA	-	100	82 288
Elanders UK Ltd	GB 2209256	Harrogate, Storbritannien	-	100	923
fotokasten GbmH	HRB24050	Waiblingen, Tyskland	-	100	57 824
Midland Information Resources Company	42-1468885	Davenport, USA	10 000	100	139 961
Midland Press Corporation	42-1183862	Davenport, USA	-	100	-
Midland Digital Color, Inc.	42-1468961	Davenport, USA	-	100	-
SUMMA					1 245 915

För de bolag som ej ägs direkt av moderbolaget anges inget bokfört värde.

NOT 10 ANDELAR I GEMENSAMT STYRDA FÖRETAG

Belopp i kkr	2012	2011
Ingående bokfört värde	1 383	1 383
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE	1 383	1 383

Innehavet av andelar i gemensamt styrda företag består av Hansaprint Elanders Kft i Komarom, Ungern. Det procentuella innehavet uppgår till 50 procent och den ägda andelen av bolagets tillgångar uppgår till 1 383 (1 383) kkr. Bolaget är under likvidation.

NOT 11 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Belopp i kkr	2012	Årets avsättningar	lanspråktaget under året	Återföring outnyttjade belopp	2011
Miljöåtaganden	1 500	-	-	-	1 500
Tilläggsköpeskilling	3 529	3 529	-	-	-
Övrigt	48	-	-26	-942	1 016
SUMMA	5 077	3 529	-26	-942	2 516

Avsättningar för miljöåtaganden baserar sig på eventuella framtida åtaganden som vid balansdagens slut inte är avslutade.

Övriga avsättningar avser huvudsakligen kostnader för eventuella framtida finansiella åtaganden.

NOT 12 SKULDER TILL KREDITINSTITUT

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Samtliga långfristiga skulder avser låneskulder.

KORTFRISTIGA SKULDER

Belopp i kkr	2012	2011
Checkräkningskrediter, utnyttjade belopp	-	188 424
Låneskulder	598 867	237 226
SUMMA	598 867	425 650

Skulder till Elanders huvudbanker följer löptiden för kreditavtalet och förfaller i september 2013.

Elanders AB har lån i SEK, EUR och USD. Per 31 december 2012 låg räntorna för dessa lån i intervallet 1,94–3,70 (2,89–4,06) procent.

CHECKRÄKNINGSKREDITER

Utnyttjat belopp samt tillgänglig kredit för checkräkningskrediter framgår nedan. Av det beviljade beloppet om 50 Mkr var 35 Mkr uttagna krediter per 31 december 2012.

Belopp i kkr	2012	2011
Checkräkningskrediter, utnyttjade belopp	-	188 424
Checkräkningskrediter, beviljat belopp	50 000	281 611
SUMMA	50 000	93 187

NOT 13 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Belopp i kkr	2012	2011
Löner samt semesterlöneskuld	2 420	3 639
Sociala avgifter	2 700	6 088
Räntor	225	641
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12 441	7 756
SUMMA	17 786	18 124

NOT 14 STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARFÖRBINDELSER

STÄLLDA SÄKERHETER

Belopp i kkr	2012	2011
Företagsinteckningar	3 300	3 300
Övriga ställda säkerheter	426 744	785 528
SUMMA	430 044	788 828
Varav utgivits till:		
Kreditinstitut	430 044	788 828
SUMMA	430 044	788 828

Övriga ställda säkerheter avser främst säkerheter i form av aktier i dotterbolag.

ANSVARFÖRBINDELSER

Belopp i kkr	2012	2011
Borgens- och ansvarsförbindelser avseende dotterföretag	157 025	294 429
SUMMA	157 025	294 429

NOT 15 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR TILL KASSAFLÖDESANALYSER

LIKVIDA MEDEL

Likvida medel består framför allt av kassa- samt banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel när:

- risken för förändring av verkligt värde är obetydlig
- de lätt kan omsättas
- förfallodagen ligger närmare än tre månader från tidpunkten för förvärvet.

JUSTERINGAR FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Belopp i kkr	2012	2011
Avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar	1 965	2 194
Utdelningar från dotterföretag	-9 082	-4 600
Övriga poster	-5 174	-6 074
SUMMA	-12 291	-8 480

BETALDA OCH ERHÅLLNA RÄNTOR

Belopp i kkr	2012	2011
Betald ränta	-15 956	-17 360
Erhållen ränta	5 216	7 708
SUMMA	-10 740	-9 652

ERHÅLLNA UTDELNINGAR FRÅN DOTTERFÖRETAG

Belopp i kkr	2012	2011
Elanders (Beijing) Printing Company Ltd	16 860	-
Elanders Hungary Kft	4 314	4 600
Elanders Ltd	9 082	-
SUMMA	30 256	4 600

NOT 16 TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

FÖRSÄLJNING AV VAROR OCH TJÄNSTER

Moderbolaget fakturerar dotterföretagen för gjorda utlägg avseende koncerngemensamma tjänster för marknadsföring, IT, revision, försäkringar etc. Faktureringen avseende sådana utlägg och de kostnader som utläggerna avser har redovisats netto. Under år 2012 uppgick moderbolagets fakturering för gjorda utlägg till 22,6 (19,6) Mkr. Utöver detta har ingen försäljning av varor eller tjänster skett till närstående.

INKÖP AV VAROR OCH TJÄNSTER

Belopp i kkr	2012	2011
Dotterföretag	5 919	4 895
Carl Bennet AB	511	472
SUMMA	6 430	5 367

Transaktionerna mellan Carl Bennet AB samt Elanders rör framför allt omkostnader för Carl Bennet i hans roll som styrelseordförande i Elanders AB. Utöver ovanstående så är en av styrelsens ledamöter, Erik Gabrielson, delägare i advokatfirman Vinge som under året erhållit 3,7 Mkr för löpande juridisk rådgivning.

FORDRINGAR PÅ NÄRSTÅENDE

Belopp i kkr	2012	2011
Dotterföretag	216 251	180 483
SUMMA	216 251	180 483

SKULDER TILL NÄRSTÅENDE

Belopp i kkr	2012	2011
Carl Bennet AB	153	187
Dotterföretag	168 960	168 157
SUMMA	169 113	168 344

FORDRINGAR PÅ OCH SKULDER TILL DOTTERFÖRETAG

	Valuta	Belopp, tusental	Räntesats per 31 dec 2012, %
d olm Deutsche Online Medien GmbH	EUR	-800	1,94
Elanders GmbH	EUR	10 050	2,68
Elanders Printpack GmbH	EUR	1 700	3,25
Elanders Hungary Kft	EUR	536	3,25
Elanders Italy s.r.l.	EUR	1 344	3,25
Elanders Polska Sp.z o.o	PLN	4 973	6,70
Elanders Reprodção de Imagens Ltda	USD	647	3,56
Elanders Ltd	GBP	1 610	2,98
ElandersUSA Inc.	USD	2 000	2,81
fotokasten GmbH	EUR	-469	0,79

Ingen reservering har krävts under 2012 eller 2011 för de lån som beviljats dotterföretag.

Ingen styrelseledamot eller ledande befattningshavare har eller har haft någon direkt eller indirekt delaktighet i några affärstransaktioner, mellan sig och bolaget, som är eller var ovanliga till sin karaktär med avseende på villkoren.

Ersättningar till styrelseledamöter och ledande befattningshavare redovisas i not 5 till koncernen.

ERHÅLLNA KONCERNBIDRAG

Belopp i kkr	2012	2011
Elanders FoH AB	2 000	-
Elanders Infologistics AB	30 000	70 000
Elanders NRS AB	1 000	-
Elanders Sverige AB	20 000	100 000
SUMMA	53 000	170 000

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige, respektive koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, och ger en rättvisande bild av företagets respektive koncernens ställning och resultat och att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets respektive koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget respektive de företag som ingår i koncernen står inför.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att till årsstämmans förfogande stående vinstmedel och andra fria fonder i moderbolaget uppgående till 222 445 040,02 kronor, disponeras enligt följande:

- 0,60 kronor per aktie totalt 13 637 998,80 kronor utdelas till aktieägarna och
- kvarstående vinstmedel om 208 807 041,22 kronor balanseras i ny räkning.

Styrelsen anser att föreslagen utdelning är försvarlig i relation till de krav som koncernverksamhetens art, omfattning och risker ställer på koncernens eget kapital som koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Denna årsredovisning kommer att framläggas på årsstämman den 7 maj 2013 för fastställande.

Mölnlycke den 28 februari 2013

Carl Bennet
Ordförande

Johan Stern
Vice ordförande

Erik Gabrielson

Cecilia Lager

Göran Johnsson

Kerstin Paulsson

Lena Hassini

Lilian Larnefeldt

Magnus Nilsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 28 februari 2013
PricewaterhouseCoopers AB

Johan Rippe
Auktoriserad revisor

REVISIONS- BERÄTTELSE

Till årsstämman i Elanders AB (publ)
Org nr 556008-1621

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Elanders AB (publ) för år 2012 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 78–82. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 73–119.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsent-

liga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 78–82. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Elanders AB (publ) för år 2012. Vi har även utfört en lagstadgad genomgång av bolagsstyrningsrapporten.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen samt att bolagsstyrningsrapporten på sidorna 78–82 är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat enligt ovan är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Därutöver har vi läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår lagstadgade genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats, och dess lagstadgade information är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Göteborg den 28 februari 2013
PricewaterhouseCoopers AB

Johan Rippe
Auktoriserad revisor

EKONOMISKA DEFINITIONER

ANDEL RISKBÄRANDE KAPITAL

Riskbärande kapital i förhållande till balansomslutningen.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Årets resultat i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

Rörelseresultat i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital.

AVKASTNING PÅ TOTALT KAPITAL

Rörelseresultat plus finansiella intäkter i förhållande till totala tillgångar.

DIREKTAVKASTNING

Utdelning i förhållande till genomsnittlig börskurs.

EBIT

Earnings before interest and taxes; rörelseresultat.

EBITDA

Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization; rörelseresultat ökat med avskrivningar och nedskrivningar av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar.

EBIT-MULTIPEL

Rörelsens värde dividerat med rörelseresultatet.

FÖRÄDLINGSGRAD

Förädlingsvärdet i förhållande till nettoomsättningen.

FÖRÄDLINGSVÄRDE

Nettoomsättningen minus vidarefakturerade utlägg för köpta tjänster och material.

GENOMSNITTLIGT ANTAL AKTIER

Antal aktier vid varje månads utgång dividerat med tolv.

KAPITALOMSÄTTNINGSHASTIGHET

Nettoomsättningen i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

Antalet anställda vid varje månads utgång dividerat med tolv.

NETTOSKULD

Räntebärande skulder minus likvida medel.

OPERATIVT KASSAFLÖDE

Kassaflöde från den löpande verksamheten samt investeringsverksamheten, justerat för betald skatt och finansiella poster.

P/CE-TAL

Börskursen vid årets utgång i förhållande till EBITDA per aktie.

P/E-TAL

Börskursen vid årets utgång i förhållande till vinst per aktie.

P/S-TAL

Börskursen vid årets utgång i förhållande till nettoomsättning per aktie.

RESULTAT PER AKTIE

Årets resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier.

RISKBÄRANDE KAPITAL

Eget kapital plus uppskjuten skatteskuld.

RÄNTETÄCKNINGSGRAD

Rörelseresultat plus ränteintäkter dividerat med räntekostnader.

RÖRELSEMARGINAL

Rörelseresultat i förhållande till nettoomsättning.

RÖRELSERESULTAT

Resultat före finansiella poster; EBIT.

RÖRELSENS VÄRDE (ENTERPRISE VALUE)

Börsvärdet vid årets slut ökat med nettoskuld och minoritetsandel.

SKULDSÄTTNINGSGRAD

Räntebärande skulder minus likvida medel i förhållande till redovisat eget kapital inklusive minoritetens andel.

SOLIDITET

Eget kapital (inklusive minoritetens andel) i förhållande till balansomslutningen.

SYSSELSATT KAPITAL

Totala tillgångar minskade med likvida medel och icke räntebärande skulder.

VINSTMARGINAL

Resultat efter finansiella poster i förhållande till nettoomsättningen.

SPECIFIKA TERMER

CIVILTRYCK

Benämning på trycksaksproduktion tillhandahållen av tryckerier som enbart producerar för externa kunders räkning till skillnad från exempelvis förlags- och tidningstryckerier som producerar för egen räkning.

COMMERCIAL PRINT

Produktion av trycksaker såsom magasin, böcker, kataloger, manualer, marknadsmaterial mm. Kan produceras både med offsetteknik och digitalt. För Elanders utgör Commercial Print ett produktområde.

DIGITAL TRYCK, DIGITAL PRINTTEKNIK, DIGITAL PRINTNING

Överföring av information till papper sker via en digital fil som skrivs ut i hög hastighet med hjälp av en skrivare (printer). Denna teknik är en förutsättning för Print-on-Demand och möjliggör snabba leveranser i små upplagor. För större upplagor och fyrfärgstryck är fortfarande offsettekniken mer effektiv.

E-COMMERCE

När beställning görs via e-handelsplattformar direkt av slutkunden. Det omfattar både de fall där Elanders säljer direkt till konsument samt som underleverantör till e-handelsföretag. För Elanders utgör e-Commerce ett produktområde.

FULFILMENT

Direkt översatt från engelskan: fullbordan. Allt oftare, särskilt inom fordonsindustrin, använd term för ett antal moment mellan tryckprocess och distribution. De kan innefatta förpackning för slutanvändarändamål, streckodsmärkning, biläggande av andra objekt som plastkort med mera.

JUST-IN-TIME

Fritt översatt "exakt i tid". Leveransprecision - att leverera exakt när behovet uppstår. Begreppet innebär även att kunden inte behöver lagerhålla sina publikationer. Inbegriper ofta digital printning, se Print-on-Demand.

OFFSETTEKNIK

Tryckmetod som innebär att färg och fuktvätskan fördelas på tryckplåtar som sedan går emot en gummiduk. Denna tar upp färgen och överför den till papperet. Uttrycket offset kommer av att tryckplåten aldrig är i kontakt med papperet. För mindre upplagor (1000-30 000 ex) används arkoffset där papperet matas in med ett ark i taget i pressen. För större upplagor (över 30 000 ex) är rulloffset ofta mer effektivt. Här matas papperet in i tryckpressen från en rulle. Det tryckta papperet falsas sedan till färdiga ark.

ONE STOP SHOPPING

Med en enda kontakt får du tillgång till Elanders hela globala och breda produktutbud och kan enkelt beställa de produkter och tjänster du har behov av.

OUTSOURCING

Företag eller organisationer väljer att lägga ut en aktivitet eller en process på extern part. Denna aktivitet eller process sägs då vara föremål för outsourcing.

PACKAGING

En produkt som är tillverkad för att skydda, hantera, leverera och presentera en vara. För Elanders utgör Packaging ett produktområde.

PREMEDIA

Samlingsbegrepp för de arbetsmoment som föregår tryckning/printning/publicering. Begreppet innefattar layout, typografering, bildretusch och originalframställning. I vår värld ingår också till exempel annonsshantering, filhantering, kvalitetssäkring, tryckplåtsframställning samt databaslösningar för digitalt material.

PRINT-ON-DEMAND (POD)

Fritt översatt "tryck vid behov". Med hjälp av höghastighetskrivare (printrar) kan trycksaker produceras efter behov och i mycket små upplagor.

WEB-TO-PRINT (W2P)

Webbaserat beställningsgränssnitt där produktion och distribution av bland annat informations- och marknadsmaterial lätt kan beställas och göras tillgängligt för redigering och beställning via internet.

WHITE-LABELLING

Detta är ett begrepp som kan likställas med private labelling där detaljhandeln säljer produkter under eget varumärke (t ex Coop, ICA, Tesco m fl), men inte tillverkar produkterna själva, utan låter en leverantör tillverka dessa i stället. White-labelling är utifrån leverantörens perspektiv, där denna tillhandahåller en motsvarande tjänst.

STYRELSEN

CARL BENNET
Styrelsens ordförande.

f. 1951.
Invald år: 1997.
Utbildning: Civilekonom, tekn. dr hc.
Uppdrag i Elanders styrelse: Ordförande valberedningen och ersättningsutskottet.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande Getinge AB, Göteborgs Universitet och Lifco AB.
Styrelseledamot Holmen AB och L E Lundbergföretagen AB.
Aktieinnehav: 1166 666 A-aktier, 10 382 098 B-aktier.

JOHAN STERN
Styrelsens vice ordförande.

f. 1951.
Invald år: 1998.
Utbildning: Civilekonom.
Uppdrag i Elanders styrelse: Ordförande revisionsutskottet och ledamot ersättningsutskottet.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande HealthInvest Partners AB. Styrelseledamot Carl Bennet AB, Getinge AB, Lifco AB, Rolling Optics AB, RP Ventures AB och Svensk Fastighetsfond AB.
Aktieinnehav: 65 000 B-aktier.

ERIK GABRIELSON
Styrelseledamot.

f. 1962.
Invald år: 2012.
Utbildning: Jur. kand.
Uppdrag i Elanders styrelse: Ledamot ersättningsutskottet.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Advokatfirman Vinge, Generic Sweden AB, Lifco AB, Rosengård Invest AB och Storgate AB samt suppleant i Lamiflex International AB.
Aktieinnehav: -

GÖRAN JOHNSON
Styrelseledamot.

f. 1945.
Invald år: 2006.
Utbildning: Folkskola samt utbildning inom arbetarrörelsen.
Uppdrag i Elanders styrelse: Ledamot revisionsutskottet.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande Sveriges Television AB, Calmando AB och Unionskonsult i Rådhusgruppen City AB. Vice ordförande EKN. Styrelseledamot IQ-Initiativet AB, Umeå universitet och Stockholm Business Region AB.
Aktieinnehav: 2 066 B-aktier.

CECILIA LAGER
Styrelseledamot.

f. 1963.
Invald år: 2009
Utbildning: Ekonom.
Uppdrag i Elanders styrelse: Ledamot revisionsutskottet.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande Föreningen Enskilda Gymnasiet, Sherpani Advisors AB och Max Matthiessen Värdepapper AB. Styrelseledamot Dibs Payment Services AB, Knowit AB samt Cinnober Financial Technology AB.
Aktieinnehav: 11 000 B-aktier.

STYRELSEN

MAGNUS NILSSON
Styrelseledamot.
Verkställande
direktör och kon-
cernchef i Elanders
AB.

f. 1966.
Invald år: 2010.
Utbildning: Ut-
bildningar i grafisk
teknik, design,
företagsekonomi
och marknadsföring.
Aktieinnehav:
37 800 B-aktier.

KERSTIN PAULSSON
Styrelseledamot.

f. 1963.
Invald år: 2007.
Utbildning: Civil-
ingenjör.
Uppdrag i Elanders
styrelse: Ledamot
revisionsutskottet.
Övriga uppdrag:
Styrelseledamot
Försvarets
Materialverk och
Tillväxtverket.
Styrelsesuppleant
och verkställande
direktör Netsoft
Lund AB och
Netsoft Lund
Development AB.
Styrelsesuppleant
Netsoft Lund
Holding AB.
Aktieinnehav:
2 000 B-aktier.

LILIAN LARNEFELDT
Arbetstagar-
representant.

f. 1950.
Lager/Distribution,
Elanders Sverige
AB.
Invald år: 2009.
Utbildning:
Merkonom.
Aktieinnehav: -

TOMAS SVENSSON
Arbetstagar-
representant
(avgick i februari
2013).

f. 1957.
Printeroperatör,
Elanders Sverige
AB.
Invald år: 2007.
Utbildning:
Typograf.
Aktieinnehav: -

LENA HASSINI
Arbetstagar-
representant
(suppleant,
ordinarie fr o m
februari 2013).

f. 1961.
Premedia/Prepare,
Elanders Sverige
AB.
Invald år: 2008.
Utbildning: Gymna-
sial utbildning.
Aktieinnehav: -

DANIEL PETERSÉN
Arbetstagar-
representant
(suppleant).

f. 1973.
Projektledare,
Elanders Sverige
AB.
Invald år: 2012.
Utbildning: Diplo-
merad vid Grafiska
Institutet.
Aktieinnehav: -

KONCERN- LEDNING

MAGNUS NILSSON
Verkställande direktör och koncernchef. Ansvarig för Storbritannien, Nordamerika och Sydamerika.

f. 1966.
Utbildning och bakgrund: Anställd sedan 1999. Utbildning i grafisk teknik, design, företagsekonomi och marknadsföring. Verksam inom den grafiska industrin sedan 1987. Produktionschef i Elanders ungerska verksamhet under 2002. Vd i Elanders Berlings Skogs Grafiska AB och Elanders Skogs Grafiska AB under 2003-2005. Vd för verksamheten i Kina 2005-2009.
Aktieinnehav: 37 800 B-aktier.

PER BRODIN
Ansvarig för Asien.

f. 1961.
Utbildning och bakgrund: Anställd sedan 1998. Diplomerad vid Grafiska Institutet. Verksam inom den grafiska branschen sedan 1976. Rekryterades till Elanders via förvärvet av Skogskoncernen 1998. Vd i Elanders Hungary Kft under 2002-2009.
Aktieinnehav: 50 000 B-aktier.

MARTIN LUX
Ansvarig för d|o|m och fotokasten.

f. 1964.
Utbildning och bakgrund: Anställd sedan 2012. Masterexamen i elektro- och systemteknik. 20 års erfarenhet inom IT- och e-handelsbolag. Kom till Elanders via förvärvet av d|o|m och fotokasten 2012.
Aktieinnehav: -

ÅSA SEVERED
Ansvarig för Sverige och Polen (tillträder 1 mars 2013).

f. 1958.
Utbildning och bakgrund: Anställd sedan 2013. Civilingenjör Industriell Ekonomi, MBA Oxford Brooke University. Erfarenhet från ledande befattningar inom TV4-koncernen samt Volvo Parts.
Aktieinnehav: -

PETER SOMMER
Ansvarig för Tyskland, Ungern och Italien.

f. 1957.
Utbildning och bakgrund: Anställd sedan 2007. Grafisk ingenjör. Ensam grundare av Sommer Corporate Media. Kom till Elanders via förvärvet av Sommer Corporate Media 2007.
Aktieinnehav: 578 000 B-aktier.

ANDRÉAS WIKNER
Ekonomidirektör.

f. 1971.
Utbildning och bakgrund: Anställd sedan 2007. Magisterexamen i företagsekonomi. Revisor under åren 1997-2007. Godkänd revisor 2004. Auktoriserad revisor 2005.
Aktieinnehav: 3 000 B-aktier.

KONCERNLEDNING

REVISORER OCH VALBEREDNING

REVISORER

PricewaterhouseCoopers AB
med auktoriserade revisorn:

Johan Rippe, f. 1968

Revisor i bolaget sedan
2008

Övriga uppdrag:
Getinge AB, AB Volvo
och Collector AB

VALBEREDNING

Carl Bennet

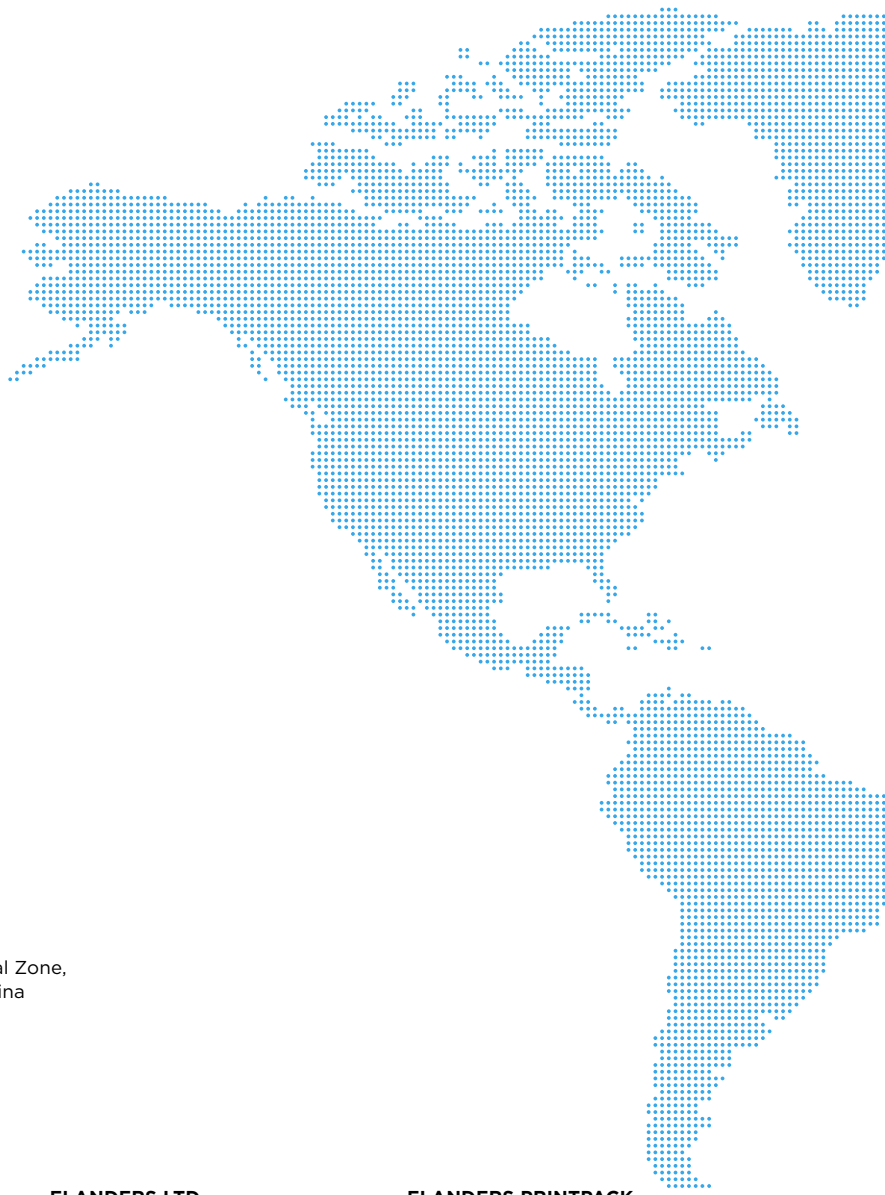
Ordförande och kontakt-
person, representant för
Carl Bennet AB,
telefon: 031-741 64 00

Hans Hedström

Vd och ansvarig för ägar-
frågor i Carnegie Fonder,
telefon: 08-696 17 00

Göran Erlandsson

Ledamot i Aktiespararna i
Kungsbacka och represen-
tant för de mindre aktie-
ägare, telefon: 0300-130 64

KONTAKTA ELANDERS

HUVUDKONTOR

ELANDERS AB (PUBL)

Vd och koncernchef:
Magnus Nilsson
magnus.nilsson@elanders.com

Designvägen 2
Box 137, 435 23 Mölnlycke
Telefon: 031-750 00 00
Fax: 031-750 07 25

www.elanders.com
info@elanders.com

ASIEN

ELANDERS (BEIJING) PRINTING CO LTD

Vd: Per Brodin
per.brodin@elanders.com

No. 30 YuHua Road,
Beijing TianZhu Airport Industrial Zone,
ShunYi District, Beijing 101318, Kina
Telefon: +86 10 80 48 33 00
Fax: +86 10 80 48 31 18
info.china@elanders.com

EUROPA

D|O|M DEUTSCHE ONLINE MEDIEN GMBH

Vd: Martin Lux
martin.lux@d-o-m.org

Anton-Schmidt-Str. 5,
71332 Waiblingen, Tyskland
Telefon: +49 71 51 165 17 0
Fax: +49 71 51 165 17 99

www.deutsche-online-medien.de
info@d-o-m.org

ELANDERS GERMANY GMBH

Vd: Peter Sommer
sommer@elanders-germany.com

Anton-Schmidt-Str. 15,
71332 Waiblingen, Tyskland
Telefon: +49 71 51 95 63 0
Fax: +49 71 51 95 63 109

www.elanders-germany.com
info@elanders-germany.com

ELANDERS HUNGARY KFT

Vd: Peter Sommer
sommer@elanders-germany.com

Zalalövő
Újmajor u. 2,
8999 Zalalövő, Ungern

Jászberény
5100 Jászberény,
Fémnyomó u. 1., Ungern

Telefon: +36 92-57 25 00
Fax: +36 92-57 10 78

www.elanders-hungary.com
info@elanders-hungary.com

ELANDERS ITALY S.R.L.

Vd: Nicola Scabbia
nicola.scabbia@elanders.com

Via Delle Industrie 8,
31050 Ponzano Veneto (TV),
Italien
Telefon: +39 422 44 22 53
Fax: +39 422 44 22 53

ELANDERS LTD

Vd: Kevin Rogers
kevin.rogers@elanders.com

Newcastle
Merlin Way, New York Business
Park, North Tyneside,
NE27 0QG, England
Telefon: +44 1912-80 04 00
Fax: +44 1912-80 04 01

Harrogate

32 Kings Road, Harrogate, North
Yorkshire, HG1 5JW, England
Telefon: +44 1423-53 03 62
Fax: +44 1423-53 06 10

ELANDERS POLSKA SP. Z O.O.

Vd: Åsa Severed
asa.severed@elanders.com

Ul. Mazowiecka 2,
09-100 Płońsk, Polen
Telefon: +48 23-662 23 16
Fax: +48 23-662 31 46
recepca.plonsk@elanders.com

ELANDERS PRINTPACK GMBH & CO. KG

Vd: Peter Sommer
sommer@elanders-germany.com

Dieselstraße 8-10,
71116 Gärtringen, Tyskland
Telefon: +49 70 34 25 46 0
Fax: +49 70 34 25 46131

www.elanders-printpack.com
info@elanders-printpack.com

ELANDERS SVERIGE AB

Vd: Åsa Severed
asa.severed@elanders.com

Huvudkontor
Mölnlycke, Göteborg
Designvägen 2, Box 137,
435 23 Mölnlycke
Telefon: 031-750 00 00
Fax: 031-750 00 10

Falköping
Lovenegatan 4, Box 807,
521 23 Falköping
Telefon: 0515-72 32 00,
Fax: 0515-164 64

Jönköping, Elanders
NRS Tryckeri
Linnégatan 2, Box 3188,
550 03 Jönköping
Telefon: 036-17 40 80

Malmö
Källvattengatan 9,
212 23 Malmö
Telefon: 040-38 57 00
Fax: 040-93 18 68

Uppsala
Drottninggatan 1A,
753 10 Uppsala
Telefon: 018-480 10 00
Fax: 018-480 10 39

Vällingby, Stockholm
Sorterargatan 23, Box 518,
162 15 Vällingby
Telefon: 08-454 68 00
Fax: 08-454 68 16

Värnamo, Elanders
Fälth & Hässler
Box 2246,
331 02 Värnamo
Telefon: 0370-69 96 00

Västerås
Hydrovägen 4,
721 36 Västerås
Telefon: 031-750 09 91
Fax: 021-13 05 70
www.elanders.se

FOTOKASTEN GMBH
Vd: Martin Lux
martin.lux@d-o-m.org

Anton-Schmidt-Str. 5,
71332 Waiblingen, Tyskland
Telefon: +49 71 51 165 17 0
Fax: +49 71 51 165 17 99
www.fotokasten.de

MCNAUGHTAN'S
PRINTERS LIMITED
72 Grayshill Rd Westfield
Industrial E, G68 9HQ
Cumbernauld, Glasgow
Skottland
Telefon: +44 1236 733 833

NORDAMERIKA

MIDLAND INFORMATION
RESOURCES COMPANY
Vd: Thomas P. Sheehan
tsheehan@midlandcorp.com

5440 Corporate Park Drive
Davenport, IA 52807, USA
Telefon: +1 563 359 3696
Fax: +1 563 823 7651
www.midlandcorp.com

ELANDERSUSA INC.
Vd: Thomas P. Sheehan
tsheehan@midlandcorp.com

4525 Acworth Industrial Drive
Acworth, Georgia 30101, USA
Telefon: +1 770 917 70 00
Fax: +1 770 917 70 20
www.elandersusa.com

SYDAMERIKA

ELANDERS REPRODUÇÃO
DE IMAGENS LTDA
Platschef: Martin Skogmar
martin.skogmar@elanders.com

Avenida Ferraz Alvim, 832 - Serraria
09980-025 - Diadema - SP, Brasilien
Telefon: +55 11 3195 3400
Fax: +55 11 3195 3400
orcamento@elanders.com

7 MAJ 2013
Årsstämma

7 MAJ 2013
Delårsrapport Q1

11 JULI 2013
Delårsrapport Q2

VÄLKOMMEN TILL ELANDERS ÅRSSTÄMMA

Aktieägare i Elanders AB (publ) hälsas välkomna till bolagets årsstämma tisdagen den 7 maj 2013 kl 15 i Elanders lokaler, Designvägen 2, Mölnlycke.

AKTIEÄGARE SOM ÖNSKAR delta i stämman ska vara införd som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken senast tisdagen den 30 april 2013 och senast tisdagen den 30 april kl 13.00 anmält sin avsikt att delta i stämman.

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn hos Euroclear Sweden AB för att få delta i stämman. Sådan registrering begärs hos den som förvaltar aktierna och måste vara verkställd senast tisdagen den 30 april 2013. Detta innebär att aktieägare i god tid före denna dag måste meddela sin önskan till förvaltaren.

Anmälan kan ske skriftligen under adress Elanders AB (publ), märk kuvertet "Årsstämman", Box 137, 435 23 Mölnlycke, på telefon 031-7500721, på fax 031-7500725, via e-post arsstamma@elanders.com eller på bolagets hemsida www.elanders.com.

Vid anmälan ska anges namn, person- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer, antal aktier samt, i förekommande fall, biträden (högst två) som avses medföras vid stämman.

På stämman behandlas de ärenden som enligt bolagsordningen ska förekomma på årsstämman samt ytterligare ärenden enligt separat kallelse.

DISTRIBUTIONS- POLITIK

ELANDERS ÅRSREDOVISNING DISTRIBUTUERAS till samtliga aktieägare som inte aktivt avsagt sig en tryckt version.

Nya aktieägare hälsas välkommen med sitt eget exemplar av årsredovisningen, men har möjlighet att avregistrera sig för kommande tryckta versioner via Elanders webbplats eller

via e-post: arsredovisning@elanders.com

På Elanders webbplats går det också att ladda ner årsredovisningen både på svenska och engelska. Intresserade kan via webbplatsen ta del av Elanders årsredovisningar tio år tillbaka i tiden och beställa tryckta årsredovisningar fem år tillbaka i tiden.

UNIKA OMSLAG

ÅRETS UPPLAGA AV Elanders årsredovisning har alla helt unika omslag. Ett sätt för oss att visa hur Elanders ligger i den absoluta framkanten inom grafisk industri. Efter att fotografen Sam Lindh hade fotograferat av modellens hand snuddande vatten, utgjorde den slutgiltiga bilden första uppslaget i årsredovisningen tillsammans med rubriken *Framtiden berör*. Därefter markerades den yta på bilden som omvandlades till ett unikt omslag. Förstoringen av bilden är ca 325 gånger för att vi skulle kunna skapa 5 678 olika och personliga omslag.

PRODUKTIONSFAKTA

Produktion: Elanders AB

i samarbete med More PR AB (textproduktion) och Rubrik AB (form och koncept).

Papper: Omslag MultiDesign Smooth white 200 g, inlaga MultiDesign Smooth white 115 g.

Reparoarbetet och extremkompensering av bilderna är utförda av Elanders Fälth & Hässler som sedan lång tid är ledande på tekniken och har använt den i åtskilliga krävande bok- och katalogproduktioner.

De 5 678 unika omslagen är framtagna i ett samarbete med Xerox Sverige AB.

Statistik och omsättning för branschen är hämtade från undersökningsföretaget Pira International Ltd och intresseorganisationen Power of Print.

KLIMATNEUTRAL ÅRSREDOVISNING

Det senaste åren har det hänt mycket på miljöområdet och miljömärkta trycksaker har blivit en självklarhet. På Elanders gör vi allt för att gå från ord till handling. Det gör vi för miljön, för våra kunder, för oss och för framtiden. Självklart är denna årsredovisning Svanenmärkt och dessutom en klimatneutral produkt.

BILDER

Christian Tarras Ericsson: sid 131

fotokasten: sid 51

Famous Grouse: sid 41

Google: sid 9

Mikael Göthage: sid 4, 11, 20, 22,

25, 35, 43, 72, 124-127

Daniel Grizelj: sid 126

David LaChapelle: sid 36

Sam Lindh, Grafia: Omslag, sid 2, 8, 32, 40, 44, 48

Roadside Pictures: sid 33

Science Photo Library: sid 6, 30, 38, 46

Shutterstock: sid 9, 18, 33, 41, 49,

52, 54, 58, 61, 68, 130

Thinfilm: sid 41

Universe Architecture: sid 9

Volvo: sid 9

